

Zarządzenie Nr .....
Burmistrza Miasta i Gminy Sztum
z dnia .....
140. 2018
02. MARCA 2018 roku

w sprawie wprowadzenia do stosowania „Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych Miasta i Gminy Sztum”

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2008 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2017 poz. 1875 ze zm.), ustawy z dnia 23 lipca 2003 r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. 2017, poz. 2187) oraz § 4.2 Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. nr 212, poz. 2153), po uzgodnieniu z Wojewódzkim Pomorskim Konserwatorem Zabytków oraz właściwym terenowo organem obrony cywilnej na obszarze powiatu sztumskiego,

zarządzam co następuje:

§ 1.

W celu ochrony zabytków występujących na terenie gminy, przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem w przypadku sytuacji kryzysowych lub konfliktu zbrojnego wprowadzam do stosowania „Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych Miasta i Gminy Sztum”

§ 2.

„Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych Miasta i Gminy Sztum” stanowi obowiązujący dokument określający działania instytucji jednostek organizacyjnych i służb, które w codziennej działalności oraz w czasie sytuacji kryzysowych i konfliktu zbrojnego realizują zadania związane z ochroną dóbr kultury.

§ 3.

Wykonanie zarządzenia powierza się pracownikom Urzędu Miasta i Gminy Sztum odpowiedzialnym za obronę cywilną oraz prowadzenie rejestru i ewidencji zabytków.

§ 4.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Burmistrz Miasta i Gminy

mgr Leszek Tabor

Pod względem formalno-prawnym
nie budzi zastrzeżeń

Sztum, dnia 02.03.18.

radca prawny
Michał Grochowiecki

**„ZATWIERDZAM”
Burmistrz Miasta i Gminy Sztum**

Burmistrz Miasta i Gminy

Sztum, dn. „02 03 2018”
mgr Leszek Tabor

**Uzgodniono:
Pomorski Wojewódzki
Konservator Zabytków**

Pomorski Wojewódzki
Konservator Zabytków

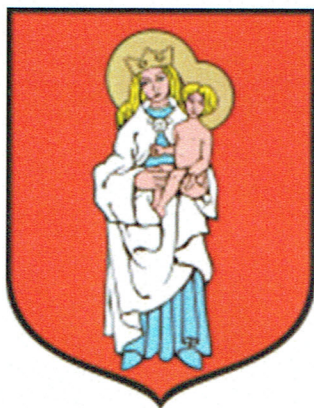
mgr Agnieszka Kowalska

**Uzgodniono:
Starosta Powiatu Sztumskiego**

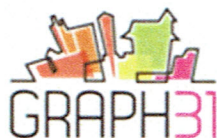
STAROSTA

Wojciech Cymerys

Plan Ochrony Zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych Miasta i Gminy Sztum

**Opracowano:
Sztum - wrzesień 2017**

Spis treści

Arkusze aktualizacji	8
1. Zakres opracowania.....	9
1.1. Podstawa prawna	9
1.2. Definicje i skróty	11
2. System zadań strategicznych – wnioski wypływające z opracowań strategicznych i planistycznych	12
2.1. Gminny Program Ochrony Środowiska	12
2.2. Inne opracowania strategiczne i planistyczne.....	13
3. Charakterystyka gminy	13
3.1. Położenie i struktura administracyjna	13
3.2. Ukształtowanie i pokrycie terenu (warunki geotechniczne)	15
3.2.1. Wody	15
3.2.2. Lasy	16
3.2.3. Tereny rolnicze	17
3.2.4. Tereny zurbanizowane	17
3.2.5. Obiekty turystyczne.....	17
3.2.5. Gospodarstwa rolne	17
3.2.6. Przedsiębiorstwa produkcyjne	18
3.3. Klimat.....	18
3.4. Obszary i obiekty podlegające ochronie przyrody	18
3.4.1. Obszary Natura 2000.....	18
3.4.2. Obszary Chronionego Krajobrazu.....	19
3.4.3. Rezerваты przyrody.....	19
3.4.4. Pomniki przyrody.....	20
3.4.5. Użytki ekologiczne	21
3.4.6. Tereny zieleni urządzonej.....	21
3.5. Ludność.....	22
3.6. Obiekty użyteczności publicznej.....	22
3.6.1. Siedziba władz samorządowych	22
3.6.2. Obiekty usług oświaty	22
3.6.3. Świetlice wiejskie.....	22
3.6.4. Obiekty sportowe	23
3.6.5. Obiekty służby zdrowia.....	23

3.6.6. Obiekty Policji	23
3.6.7. Obiekty Straży Pożarnej.....	23
3.7. Komunikacja	23
3.7.1. Droga krajowa 55	24
3.7.2. Drogi wojewódzkie	24
3.7.3. Drogi powiatowe	24
3.7.4. Drogi gminne	25
3.7.5. Stacje paliw.....	26
3.7.6. Linie kolejowe.....	26
3.8. Infrastruktura techniczna	26
3.8.1. Linie elektroenergetyczne	26
3.8.2. Gazociąg wysokiego ciśnienia.....	27
3.8.3. Sieć wodociągowo – kanalizacyjna.....	27
3.8.4. Gospodarka odpadami	28
4. Charakterystyka zagrożeń występujących na obszarze gminy	28
4.1. Katastrofy naturalne.....	28
4.2. Awarie i katastrofy techniczne	33
4.2.1. Zagrożenie środkami biologicznymi, chemicznymi i promieniotwórczymi	33
4.2.2. Wypadki i katastrofy.....	36
4.3. Działania terrorystyczne i przestępcze oraz konflikt zbrojny	38
5. Charakterystyka zasobów i rozmieszczenie zabytków w gminie	43
5.1. Obiekty o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa narodowego wraz z wyszczególnieniem ważniejszych elementów podlegających zabezpieczeniu	43
5.2. Obszary i obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków wraz z wyszczególnieniem elementów podlegających zabezpieczeniu	43
5.2.1. Charakterystyka poszczególnych obszarów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków	46
5.2.1.1. Układ urbanistyczny Starego Miasta Sztumu z zespołem zamkowym.....	46
5.2.1.2. Zespół dworsko-pałacowy dworek Żeromskiego w Sztumie.....	46
5.2.1.3. Zespół dworsko-pałacowy w Czerninie	47
5.2.1.4. Park w Cygusach.....	47
5.2.1.5. Zespół śluz na Nogacie w Białej Górze	47
5.2.1.6. Zespół dworsko-parkowy w Goraju.....	47
5.2.1.7. Zespół młyna wodnego wraz z tamą i kanałem młyńskim w Koniecwałdzie	47
5.2.1.8. Cmentarz przy ul. Domańskiego/Pięiężnego w Sztumie	47

5.2.1.9. Cmentarz wraz z ogrodzeniem; kaplicą; zachowanymi nagrobkami i układem zieleni wysokiej przy ul. Kochanowskiego w Sztumie	47
5.2.1.10. Dom z ogrodem przy ul. Jagiełły 23 w Sztumie	48
5.2.1.11. Zespół dworsko-parkowy w Ramzach Małych	48
5.2.1.12. Dwór wraz z nasadzeniami zieleni przydomowej w Sztumskiej Wsi.....	48
5.2.1.13. Kościół filialny p.w. Trzech Króli i Przenajświętszej Trójcy wraz z układem przestrzennym cmentarza; zachowanymi historycznymi nagrobkami i wysoką zielenią cmentarną w Pietrzwałdzie..	48
5.2.1.14. Zespół dworsko-parkowy (dwór z podjazdem; oficyna; spichlerz; park) w Koniecwałdzie ...	48
5.2.1.15. Zespół zamkowy w Sztumie.....	49
5.2.1.16. Kościół filialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego wraz z działką oraz pamiątkowym głazem związanym z rozejmem polsko-szwedzkim w Sztumskiej Wsi	49
5.3. Charakterystyka obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.....	49
5.3.1.1. Kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Szkapierznej, ob.p.w. Św. Michała Archanioła w Postolinie	49
5.3.1.2. Dwór w Barlewicach	49
5.3.1.3. Wieża ciśnień przy ul. Kochanowskiego w Sztumie	50
5.3.1.4. Kościół parafialny p.w. Św. Józefa w Gościszewie.....	50
5.3.1.5. Kościół parafialny p.w. Św. Anny w Sztumie	50
5.3.1.6. Kościół filialny p.w. Wspomożenia Wiernych w Sztumie	50
5.4. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków	50
5.5. Pozostałe zabytki nieruchome.....	51
5.5.1. Układy ruralistyczne	51
5.5.2. Cmentarze	52
5.5.3. Dwory	52
5.5.4. Inne obiekty zabytkowe	53
5.5.3. Stanowiska archeologiczne	53
5.6. Inne cenne elementy krajobrazu kulturowego	53
5.7. Zabytki ruchome.....	55
6. Stopień spodziewanego zagrożenia zabytków	56
6. 1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków i ich główne zagrożenia	56
6.1.1. Układy urbanistyczne i obszary podlegające ochronie krajobrazowej.....	56
6.1.2. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków.....	76
6.2. Pozostałe obiekty zabytkowe najbardziej narażone na niebezpieczeństwo zniszczenia lub uszkodzenia	82

6.2.1. Układy urbanistyczne i obszary podlegające ochronie wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków	82
7. Ochrona zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowych w zależności od zagrożeń	83
7.1. Zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych – w czasie poprzedzającym wystąpienie konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych	83
7.2. Podwyższenie gotowości	84
7.3. Reagowanie	84
7.4. Zabezpieczenie i dokumentowanie	84
7.5. Ochrona zabytków ruchomych.....	85
7.5.1. Wykaz jednostek organizacyjnych chroniących zabytki ruchome na miejscu oraz jednostek, które przewidują rozśrodkowanie lub ewakuację zabytków ruchomych	85
8. Charakterystyka zagrożeń i niezbędnych działań.....	87
8.1. Zagrożenia naturalne.....	87
8.1.1. Pożary	87
8.1.2. Podtopienia i zalania	88
8.1.3. Inne zagrożenia naturalne	89
8.2. Awarie i katastrofy techniczne	90
8.2.1. Zagrożenie środkami biologicznymi, chemicznymi i promieniotwórczymi.....	90
8.2.2. Wypadki i katastrofy.....	91
8.3. Działania przestępcze i terrorystyczne	92
8.3.1. Działania przestępcze	92
8.3.2. Działania terrorystyczne	93
8.4. Konflikt zbrojny.....	95
9. Instrukcja postępowania pracowników na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych....	96
9.1. Zadania w zakresie monitorowania zagrożeń	97
9.2. Alarmowane jednostki w przypadku sytuacji Kryzysowej.....	98
9.3. Burmistrz Miasta i Gminy Sztum – Kierownik działań	99
9.4. Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Sztum	101
9.5. Skarbnik miasta i gminy Sztum.....	102
9.6. Szef Gminnego Zespołu Reagowania Kryzysowego	103
10. Schemat systemu alarmowania, współdziałania i łączności	104
11. Wykaz jednostek, instytucji, organizacji i rzeczoznawców współdziałających w systemie reagowania kryzysowego	105
12. Załączniki	108

12.1. Załącznik nr 1 - Oznakowanie obiektów zabytkowych znakiem rozpoznawczym Konwencji Haskiej	108
12.2. Załącznik nr 2 - Wykaz prac dokumentacyjnych i konserwatorsko-zabezpieczających w razie wystąpienia strat i szkód w zabytkach	109
12.3. Załącznik nr 3 - Formularz zgłoszeniowy strat.....	110
12.4. Załącznik nr 4 - Wykaz zabytków nieruchomych na terenie gminy Sztum podlegających zabezpieczeniu w razie sytuacji kryzysowych lub na wypadek konfliktu zbrojnego	111
12.5. Załącznik nr 5 – Procedury operacyjne.....	113
12.6. Załącznik nr 6 - Mapa zagrożeń	138
12. 7. Załącznik nr 7 - Zabytki ruchome na terenie gminy Sztum chronione na miejscu - w jednostkach organizacyjnych (podlegające rozśrodkowaniu lub ewakuacji)	139

1. Zakres opracowania

W ramach działań ochronnych na rzecz zabytków burmistrz opracowuje plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (§ 4. ust. 2 rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz.U.2004.212.2153)). Sporządza się go w celu prowadzenia działań, mających na celu uratowanie zabytku przed zniszczeniem.

Obowiązkowej ochronie podlegają zabytki objęte ochroną prawną, zgodnie z art. 7. ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2014.1446 t.j. z dnia 2014.10.24), to jest zabytki:

- 1) wpisane do rejestru zabytków;
- 1a) wpisane na Listę Skarbów Dziedzictwa;
- 2) uznane za pomnik historii;
- 3) znajdujące się w parku kulturowym;
- 4) objęte ochroną poprzez ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Przedsięwzięcia związane z ochroną zabytków realizowane są poprzez:

- 1) Zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych
- 2) Podwyższenie gotowości
- 3) Reagowanie
- 4) Zabezpieczenie i dokumentowanie

W nawiązaniu do art. 4. ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003. Nr 162. Poz. 1568) Dz.U.2014.1446 t.j. z dnia 2014.10.24 organ administracji publicznej podejmuje działania mające na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

1.1. Podstawa prawna

Ochrona zabytków odbywa się w oparciu o dokumenty takie jak:

1. Konwencja Haska o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego wraz z Regulaminem wykonawczym do tej Konwencji oraz Protokołem o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego z dnia 14 maja 1954 r./Dz. U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212-załącznik/.
2. Drugi Protokół sporządzony w Hadze dnia 26 marca 1999 r. do Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r. /Dz. U. z 2012 r., poz. 248/.
3. Konwencja z dnia 16 października 1972 r. w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego. /Dz. U. z 1976r. Nr 32, poz. 190/.

4. Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską podpisany w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. /Dz. U. z 1998 r. Nr 51, poz. 318/.
5. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami /t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1446/.
6. Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r., o stanie klęski żywiołowej /t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 333/.
7. Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym /t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 886/.
8. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej /t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 851/.
9. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym /t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 209/.
10. Ustawa z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczegółowych zasadach odbudowy, remontów lub rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działań żywiołu /t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1067/.
11. Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej / t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1430/.
12. Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach /t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 972/.
13. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach/t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1506/.
14. Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia /t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1432/.
15. Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. /t. j. Dz. U. z 2017 r. , poz. 736/.
16. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych /Dz. U. z 2016 r. poz. 1870/.
17. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane /t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1332 z późn. zm./
18. Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia / t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1432 z późn. zm./.
19. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych / Dz. U. z 2016 r. poz. 1167 z późn. zm./.
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności /Dz. U. z 1993 r. Nr 91, poz. 421/.
21. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin /Dz. U. z 2002 r., Nr 96, poz. 850/.
22. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2004 r. w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego /Dz. U. z 2004 r., Nr 152, poz. 1599, ze. zm./.
23. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz obrony w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny /Dz. U. z 2004 r., Nr 203, poz. 2081, ze zm./.
24. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 sierpnia 2004 r. w sprawie świadczeń rzeczowych na rzecz obrony w czasie pokoju /Dz. U. z 2004 r. Nr 181, poz. 1872 ze. zm./.
25. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 października 2004 r. w sprawie świadczeń osobistych na rzecz obrony w czasie pokoju /Dz. U. z 2004 r., Nr 229, poz. 2307, ze zm./.
26. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2004 r. w sprawie warunków i sposobu przygotowania i wykorzystania transportu na potrzeby obronne państwa, a także jego ochrony w czasie wojny oraz właściwości organów w tych sprawach /Dz. U. z 2004 r., Nr 34, poz. 294/.
27. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych /Dz. U. nr 212 z dnia 29 września 2004 r., poz. 2153/.

28. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów /Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719/.
29. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych /Dz. U. z 2009 r. Nr 124, poz. 1030/.
30. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 września 2014 r. w sprawie zabezpieczania zbiorów muzeum przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym ich zniszczeniem lub utratą /Dz. U. z 2014 r. , poz. 1240./.
31. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem /Dz. U. z 2011 r. Nr 113, poz. 661/.
32. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków /Dz. U. Nr 30, z 2004 r. poz. 259/.
33. Decyzja Nr 72/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 marca 2014r. w sprawie przestrzegania zasad ochrony dóbr kulturalnych w resorcie obrony narodowej /Dz. Urzędowy MON 2014 poz. 83/.
34. Normy postępowania w sprawach sztuki kościelnej wydane przez Konferencję Episkopatu Polski z dnia 25 stycznia 1973 r.

1.2. Definicje i skróty

Na potrzeby niniejszego planu definiuje się następujące skróty i pojęcia:

konflikt zbrojny - sprzeczność między państwami (koalicjami państw) rozwiązywana z wykorzystaniem sił zbrojnych stosujących przemoc zbrojną; z punktu widzenia form i sposobów przemocy zbrojnej do konfliktów zbrojnych zalicza się: wojnę, interwencję zbrojną, incydent zbrojny, przewrót wojskowy, blokadę zbrojną, demonstrację siły i inne

sytuacja kryzysowa - stan narastającej destabilizacji, niepewności i napięcia społecznego, stwarzający zagrożenie w szczególności dla integralności terytorialnej, życia, zdrowia, mienia, dziedzictwa kulturowego, środowiska lub infrastruktury krytycznej, w tym spowodowane zdarzeniem o charakterze terrorystycznym, charakteryzujący się możliwością utraty kontroli nad przebiegiem wydarzeń albo eskalacji zagrożenia

awarie i katastrofy techniczne - gwałtowne, nieprzewidziane uszkodzenie lub zniszczenie obiektu budowlanego, urządzenia technicznego lub systemu urządzeń technicznych powodujące przerwę w ich używaniu lub utratę ich właściwości

zagrożenia naturalne - część zagrożeń ekologicznych, których istota wynika z działań sił natury

działania terrorystyczne - różnie umotywowane ideologicznie, planowane i zorganizowane działania pojedynczych osób lub grup skutkujące naruszeniem istniejącego porządku prawnego, podjęte w celu wymuszenia od władz państwowych i społeczeństwa określonych zachowań i świadczeń, często naruszające dobra osób postronnych. Działania te realizowane są z całą bezwzględnością, za pomocą różnych środków (przemoc fizyczna, użycie broni i ładunków wybuchowych), w celu nadania im rozgłosu i celowego wytworzenia lęku w społeczeństwie

działania przestępcze - czyny określone przez prawo jako przestępstwa (zachowania niezgodne z normą prawną), popełnione w danym kraju lub na danym terenie w określonym czasie

TŚP - toksyczne środki przemysłowe

plan ochrony zabytku na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych - zwany dalej planem ochrony zabytku, jest podstawowym dokumentem, będącym określoną koncepcją działania organu administracji publicznej lub jednostki organizacyjnej, sporządzanym odrębnie dla zabytków ruchomych i nieruchomych, zawierającym w szczególności: stan zasobu podlegającego ochronie, realne zagrożenia, zamiar działania, sposób realizacji, niezbędne siły i środki oraz czas i koszty wykonania planowanych przedsięwzięć

zabytek - nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową

grupa zabezpieczająco-ratownicza - grupa powołana z ochotników i innych podmiotów odpowiedzialna za ochronę zabytków, posiadająca specjalistyczne przeszkolenie w wykonywaniu działań zabezpieczających i ratowniczych na wypadek sytuacji kryzysowych

siły wsparcia - wykwalifikowane jednostki operacyjne organizowane w przypadkach szczególnego zagrożenia

Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego (GCZK) – jest tożsame z Gminnym Stanowiskiem Kierowania Ochrony Zabytków

środki ochronno - ratownicze - środki zabezpieczające przed negatywnym działaniem czynników zewnętrznych oraz środki, służące udzieleniu pierwszej pomocy, takie jak: maski przeciwgazowe i przeciwpyłowe, maseczki z tkaniny, okulary ochronne, wilgotne tampony, płaszcze i rękawice ochronne, buty gumowe, nakrycia głowy, gaza, wata, woda, kwas octowy, woda utleniona, oliwa jadalna, olej parafinowy, spirytus, mydło i środki piorące, wiadra, szczotki, odkurzacze i inne

2. System zadań strategicznych – wnioski wpływające z opracowań strategicznych i planistycznych

2.1. Gminny Program Ochrony Środowiska

Cele i działania proponowane w programie ochrony środowiska powinny posłużyć do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa, które polegać będą w pierwszej kolejności na niepogarszaniu stanu środowiska przyrodniczego na danym terenie, a następnie na jego poprawie. Realizacja wytyczonych celów w programie powinna spowodować zrównoważony rozwój gospodarczy, polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie gminy Sztum.

Priorytety ekologiczne dla gminy Sztum

W gminnym programie ochrony środowiska wyznaczono zadania priorytetowe dla gminy Sztum z zakresu ochrony środowiska, stanowiące zagadnienia istotne dla planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych:

- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- usprawnienie gospodarki odpadami komunalnymi;
- poprawa infrastruktury ochrony środowiska, szczególnie w zakresie gospodarki wodno – ściekowej;
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z tytułu poważnych awarii i klęsk żywiołowych;
- edukacja ekologiczna mieszkańców.

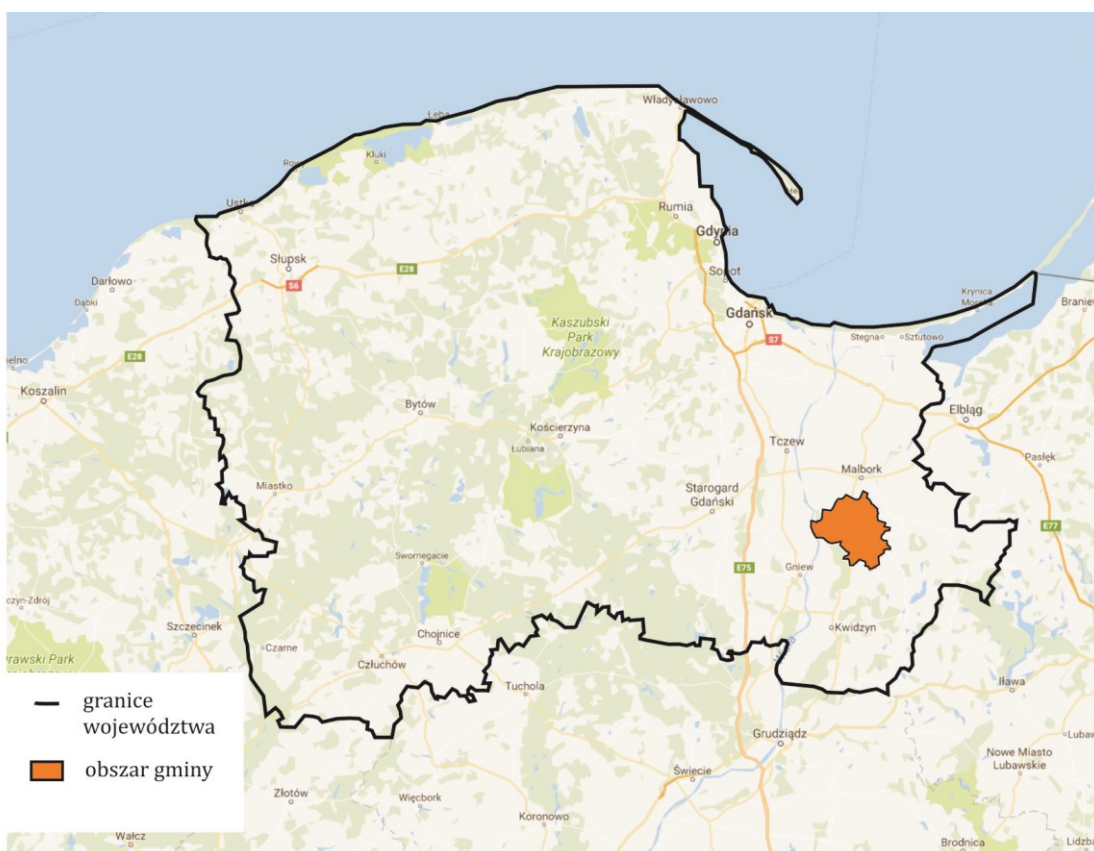
2.2. Inne opracowania strategiczne i planistyczne

Obowiązujące dla obszaru Gminy Sztum opracowania strategiczne i planistyczne w przedmiotowej materii nie odnoszą się w sposób wymagający uwzględnienia w przedmiotowym opracowaniu.

3. Charakterystyka gminy

3.1. Położenie i struktura administracyjna

Gmina Sztum jest położona w południowo-wschodniej części Województwa Pomorskiego.

Rys. 1. Lokalizacja gminy Sztum względem województwa

Podstawowe dane o gminie:

Powierzchnia – 18084 ha (181 km²)

Liczba mieszkańców – 17899 (dane z roku 2016)

Miejscowość gminna – Sztum

Gęstość zaludnienia – 99,3 osób/km²

Sołectwa (18):

- Barlewice
- Biała Góra
- Czernin
- Gościszewo
- Gronajny
- Kępina
- Koniecwałd
- Koślinka
- Nowa Wieś
- Parowy
- Piekło
- Pietrzwałd
- Postolin
- Sztumska Wieś
- Sztumskie Pole
- Uśnice
- Zajezierze
- Sołectwo ulicy Domańskiego

Gmina Sztum sąsiaduje z gminami:

- miasto i gmina Gniew, powiat tczewski, województwo pomorskie,
- miasto Malbork, powiat malborski, województwo pomorskie,
- gmina Malbork, powiat malborski, województwo pomorskie,
- gmina Mikołajki Pomorskie, powiat sztumski, województwo pomorskie,
- gmina Miłoradz, powiat malborski, województwo pomorskie,
- miasto i gmina Pelplin, powiat tczewski, województwo pomorskie,
- gmina Ryjewo, powiat kwidzyński, województwo pomorskie,
- gmina Stary Targ, powiat sztumski, województwo pomorskie.

W sąsiedztwie gminy Sztum znajdują się powiaty:

- malborski, miasto Malbork, województwo pomorskie (odległość od granicy gminy Sztum – 10 km),
- kwidzyński, miasto Kwidzyn, województwo pomorskie (odległość od granicy gminy Sztum – 20 km),
- tczewski, miasto Tczew, województwo pomorskie (odległość od granicy gminy Sztum – 17 km),
- elbląski, miasto Elbląg, województwo warmińsko-mazurskie (odległość od granicy gminy Sztum – 28 km),

- ostródzki, miasto Ostróda, województwo warmińsko-mazurskie (odległość od granicy gminy Sztum – 58 km),
- iławski, miasto Iława, województwo warmińsko-mazurskie (odległość od granicy gminy Sztum – 42 km),

3.2. Ukształtowanie i pokrycie terenu (warunki geotechniczne)

Gmina Sztum położona jest na Pojezierzu Iławskim. Ukształtowanie i budowa Pojezierza Iławskiego w części obejmującej obszar miasta i gminy Sztum wiąże się z fazą pomorską zlodowacenia północnobałtyckiego. Obszar ten położony jest na wysoczyźnie morenowej, o generalnym nachyleniu w kierunku północnym i wschodnim. Skarpa wysoczyzny Pojezierza Iławskiego przebiega północno – zachodnim i zachodnim skrajem obszaru gminy. W rejonie krawędzi wysoczyzny wysokości terenu osiągają wysokości do ok. 70 m npm.

Obszar wysoczyzny buduje tutaj morena denna, wśród której wznoszą się pagóry moreny czołowej o rzędnych 60 – 70 m npm (max ok. 80 m npm). Osiągają one kulminację na linii Sztumska Wieś - Czernin – Pietrzwałd. Powierzchnia moreny została w wielu miejscach przekształcona przez bryły martwego lodu. Powstały liczne zagłębienia bezodpływowe a także kilka jezior rynnowych.

W południowej części gminy, w paśmie terenów rozciągającym się od Nowej Wsi przez rejony Postolina, fermy Czernin i miejscowości Ramzy występują zbudowane z piasków sandry. Pod powierzchnią terenu występują zagłębienia zbudowane z utworów plejstoceny i holoceny – glin i piasków różnoziarnistych. Na przedpolu glin morenowych, wśród piasków w rejonie Czernina i Sztumskiej Wsi występują holoceny utwory zastoiskowe – muły i łył o nieciągłych i krótkich seriach

Zagłębienia bezodpływowe wysoczyzny są wypełnione torfem, gytą i kredą jeziorną. Żuławski fragment obszaru gminy położony w rejonie rozwidlenia Nogatu i Wisły, budują aluwia i utwory bagienne - torfy podścielone piaskami i żwirami rzecznyymi oraz piaski różnoziarniste.

Użytkowanie ziemi w ha:

- tereny rolnicze 60,85%
- lasy 25,6%
- wody i nieużytki 9,15%
- tereny zainwestowane 4,4%

3.2.1. Wody

Na terenie gminy Sztum znajduje się kilkanaście jezior. Większość z nich zlokalizowana jest w środkowej i zachodniej części gminy.

Lp.	Nazwa zbiornika	Miejscowość	Powierzchnia (ha)	Maksymalna głębokość (m)
1.	jezioro Dąbrówka jezioro przepływowe	Koślinka, Gronajny	267,0	6,0
2.	Sztumskie (Zajezierskie) jezioro typu rynnowego	Sztum	51,0	24,6

3.	Barlewickie jezioro typu rynnowego	Sztum	63,7	8,5
4.	Kaniewskie jezioro typu rynnowego	Grzępa	18,6	12,0
5.	Parlety jezioro typu rynnowego	Wydry, Zajezerze	26,0	bd
6.	Białe jezioro typu rynnowego	Sztumskie Pole	30,0	bd
7.	Karpiarnia jezioro typu rynnowego	-	1,8	bd
8.	Czarne jezioro typu rynnowego	-	1,2	bd

Na obszarze gminy Sztum występują ponadto następujące rzeki i kanały podstawowe :

- Struga Postolińska rzeka uregulowana (długość na terenie gminy 13,1 km),
- Kanał Postoliński (długość na terenie gminy 3,4 km),
- Kanał Graniczny (długość na terenie gminy 4,4 km),
- Kanał Uśnicki (długość na terenie gminy 3,7 km),
- Kanał Juranda (długość na terenie gminy 7,1 km),
- Struga Orłęca (długość na terenie gminy 5,3 km).

3.2.2. Lasy

Powierzchnia lasów na obszarze miasta i gminy Sztum w 2010 r. wynosiła 4813,9 ha, co stanowiło ok. 27,3% powierzchni ogólnej miasta i gminy. Wszystkie Lasy pozostają w Zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Nadleśnictwo Kwidzyn, leśnictwa:

- Polanka,
- Wilki,
- Bemowo,
- Lisewo
- Sarnowo.

Kompleksy leśne występują głównie w rejonie skarpy wysoczyzny morenowej, na zachód od miasta Sztum i szlaku komunikacyjnego Malbork – Sztum – Kwidzyn zarówno na obszarze gminy Sztum, jak i na obszarze sąsiedniej gminy Ryjewo. Ponadto, niewielkie kompleksy leśne występują w południowej części gminy w obrębach Nowa Wieś i Barlewice (rejon fermy w Czerninie). Drzewostan lasów na terenie gminy Sztum to głównie nasadzenia powojenne, zakładane na gruntach porolnych, sosny. Drzewostan ten, jednorodny gatunkowo, odznacza się małą odpornością na szkodniki.

Na obszarach leśnych w gminie Sztum występują lasy ochronne (glebochronne, wodochronne, nasienne itp.) głównie w części północnej kompleksu leśnego (obręby Uśnice, Koniecwałd) oraz przy granicy południowej gminy (obręby Biała Góra, Zajezerze, Nowa Wieś. Zakwalifikowane jako ochronne są także lasy znajdujące się w rejonie fermy Czernin. Wszystkie lasy podlegają ochronie prawnej zgodnie z ustawą o lasach (tekst jednolity z dnia 14 kwietnia 2017 roku

Dz.U.2017.788). W rozumieniu tej ustawy lasem jest grunt o zwartej powierzchni min 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) drzewami lub krzewami oraz runem leśnym, lub przejściowo jej pozbawiony; przeznaczony do produkcji leśnej, stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego, wpisany do rejestru zabytków albo grunt związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywanie dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywane na parkingi leśne i urządzenia turystyczne. Na gruntach bezpośrednio administrowanych przez Nadleśnictwo Kwidzyn, w gminie Sztum znajdują się 3 rezerваты przyrody.

3.2.3. Tereny rolnicze

Tereny rolnicze stanowią ponad 60 % wszystkich gruntów w gminie Sztum.

W strukturze użytkowania gruntów rolnych dominują użytki rolne,

- wśród których przeważają grunty orne, zajmujące 86,0 %
- przy mniejszym udziale pastwisk i łąk 12,6 %
- sadów 1,0 %
- i nieznacznym udziale ogrodów działkowych 0,2 %.

W zakresie upraw, na terenie gminy Sztum przeważa produkcja pszenicy, rzepaku oraz pszenżyta.

3.2.4. Tereny zurbanizowane

3.2.5. Obiekty turystyczne

Gmina Sztum położona jest w otoczeniu atrakcyjnych lasów i licznych jezior. Miasto Sztum położone jest w województwie pomorskim, 12 km od Malborka, przy trasie 55. Miasto usytuowane jest na przesmyku pomiędzy połączonymi jeziorami: Sztumskim i Barlewickim na Pojezierzu Iławskim, które wraz z pobliskimi lasami tworzą wyjątkowy kompleks przyrodniczo - krajobrazowy, z wydzielonymi rezerwatami przyrody i miejscami rekreacji. Przez Sztum prowadzi kilka szlaków turystycznych łączących miasto z najciekawszymi polskimi atrakcjami, jak Zamek w Malborku czy toruńska Starówka. W Sztum możemy wyróżnić takie zabytki jak: - XIV-wieczny zamek pokrzyżacki, neogotycki kościół Św. Anny oraz kościół poewangelicki stojący w miejscu dawnego Ratusza. W okolicy zobaczyć można zabytkowe dworki (Zajezerze, Czernin, Ramzy Małe), grodziska (słowiańskie z XI wieku w miejscowości Węgry oraz grodzisko kultury łużyckiej w Kalwie), cmentarzyska kurhanowe w Koniecwałdzie, XIX-wieczna śluza na rzece Nogat w Białej Górze i inne.

3.2.5. Gospodarstwa rolne

Gmina Sztum charakteryzuje się dużą ilością małych indywidualnych gospodarstw rolnych. Wśród 510 gospodarstw indywidualnych rozkład wielkościowy przedstawia się następująco:

- Gospodarstwa o powierzchni do 5 ha 66,0 %
- Pomiędzy 5 a 10 ha 14,6 %

- Ponad 10 ha 19,4 %

3.2.6. Przedsiębiorstwa produkcyjne

3.3. Klimat

Na klimat gminy wpływają trzy podstawowe czynniki:

- oddziaływanie Morza Bałtyckiego,
- ukształtowanie powierzchni terenu,
- oddziaływanie Oceanu Atlantyckiego.

Zgodnie z podziałem rolniczo - klimatycznym Polski, gmina Sztum leży w przejściowej strefie klimatycznej. Wg R. Gumińskiego graniczą tu ze sobą dwie dzielnice klimatyczne: gdańska (Żuławy Wiślane) i wschodni skraj dzielnicy bydgoskiej.

W żuławskiej części powiatu, ze względu na położenie w widłach Wisły i Nogatu, występują częściej mgły i inwersje, sprzyjające stagnacji chłodnego powietrza.

Średnia roczna temperatura wynosi tutaj około 7,0°C, w lipcu około 17,0°C, a w styczniu od - 3,0 do -1,0°C. Średnie sumy opadów rocznych są niższe od średniej krajowej i wynoszą w dolinie Wisły około 450-550 mm, zaś we wschodniej części gminy - od 550 do 650 mm, z przewagą opadu letniego nad opadem zimowym. Przeważają wiatry z kierunków zachodnich i północno-zachodnich.

Zgodnie z podziałem klimatycznym Polski wg A. Wosia (1995) omawiany obszar leży w regionie IV – Dolnej Wisły. Jest to region klimatyczny wykazujący znaczne odrębności w zakresie stosunków klimatycznych w porównaniu z terenami leżącymi na wschód i zachód od niego. Obejmuje obszar Żuław Wiślanych i Zalewu Wiślanego, wschodnią część Pobrzeża Kaszubskiego oraz tereny położone na wschód i zachód od Wisły na jej odcinku od Grudziądza po Gniew. Specyfiką stosunków pogodowych omawianego obszaru jest względnie częste występowanie pogody chłodnej z dużym zachmurzeniem bez opadu. Znaczną frekwencją odznacza się również pogoda przymrozkowa bardzo chłodna z dużym zachmurzeniem bez opadu, mniej liczne są natomiast dni przymrozkowe umiarkowanie zimne i zarazem pogodne bez opadu.

3.4. Obszary i obiekty podlegające ochronie przyrody

3.4.1. Obszary Natura 2000

Zgodnie z polskim prawem (Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody) korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację zwierząt, roślin lub grzybów. Teren gminy Sztum częściowo objęty jest siecią ECONET. Tereny objęte siecią ECONET, to przede wszystkim lasy i obszary położone w obszarach Natura 2000. W obszarze gminy można wyróżnić korytarze migracyjne o charakterze krajowym, regionalnym i lokalnym.

Wyróżniamy następujące obszary:

- Obszar Natura 2000 Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) – Dolina Dolnej Wisły (PLB 040003);
- Obszar Natura 2000 Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk (SOO) – Dolna Wisła (PLH 220033);
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) Sztumskie Pole PLH220087.

3.4.2. Obszary Chronionego Krajobrazu

- Obszar Chronionego Krajobrazu rzeki Nogat - powierzchnia całkowita 11 578 ha. W obrębie gminy Sztum znajduje się południowy fragment tego obszaru obejmujący pas terenu o szerokości do 2 km w otoczeniu rzeki Nogat i fragment lasów leśnictwa Wilki. Elementami krajobrazotwórczymi tego obszaru są: toń wodna, pasy oczeretów, szuwarów i innej roślinności wodnej oraz strefa zadrzewień i zakrzewień nadwodnych
- Obszar Chronionego Krajobrazu Białej Góry - Wzdłuż południowo-wschodniej granicy powiatu rozciąga się Obszar Chronionego Krajobrazu Białej Góry, zajmujący obszar o powierzchni 3 971 ha, w tym prawie 70 % na terenie gminy Sztum (obrzeży wiejskie Piekło i Biała Góra), a pozostała część w gminie Ryjewo. Obszar obejmuje tereny międzyrzecza Wisły-Leniwki i Nogatu oraz tereny położone między Nogatem, a ścianą lasu rosnącego na zboczu doliny Wisły. Brzegi rzek porastają oczerety i szuwały stwarzając dogodne warunki do bytowania i lęgu ptactwa wodnego i błotnego.
- Ryjewski Obszar Chronionego Krajobrazu - W obrębie gminy Sztum występuje północny fragment Ryjewskiego obszaru chronionego krajobrazu. Powierzchnia całego obszaru wynosi 3 065 ha. Obszar utworzony dla ochrony biotopu lasów strefy krawędziowej wysoczyzny pojezierza Iławskiego oraz walorów krajobrazowych terenu.

3.4.3. Rezerваты przyrody

W gminie Sztum występują następujące rezerваты:

- Rezerwat przyrody Biała Góra - rezerwat ten został utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5.10.1968 roku, w celu zachowania stanowisk roślinności stepowej. Jest to wysokie, w części bezleśne zbocze między miejscowością Biała Góra. Jego wysokość względna wynosi 50-55m, nachylenie sięga 20-30o, wystawa jest południowa i południowo-zachodnia. Zbocze wyróżnia się krajobrazowo nawet na tle strefy krawędziowej doliny Wisły. Dogodne warunki rozwoju dla roślinności kserotermicznej są zasługą lokalnego mikroklimatu. Jednak obserwuje się zmniejszanie liczebności taksonów ciepłolubnych. W stosunku do lat 60-tych ubiegłego wieku zredukowaniu uległa powierzchnia muraw napiaskowych i kserotermicznych. Jest to wynikiem zaniechania wypasu bydła, czego efektem jest wkraczanie lasu. Wiąże się to z zacienianiem stanowisk chronionych roślin, zwiększaniem wilgotności powietrza, a tym samym pogarszaniem warunków wzrostu. Rośliny te ze względu na występowanie na północnej granicy zasięgu są bardzo wrażliwe na zmiany tych elementów. Wyniki obecnych prac wskazują natomiast, że mimo zachowania się szeregu walorów florystycznych, główną wartością rezerwatu są skrajnie północne stanowiska wielu gatunków entomofauny, w tym licznych taksonów muraw napiaskowych i ciepłolubnych, rzadkich, ginących i zagrożonych wyginięciem w skali kraju i regionu. Rozporządzeniem

Nr 1/07 Wojewody Pomorskiego z dnia 4 stycznia 2007 r. ustanowiono plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Biała Góra”.

- Rezerwat przyrody Parów Węgry: utworzono go Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dn. 05.10. 1968r. w celu ochrony starego lasu mieszanego o charakterze zbliżonym do naturalnego. Znajduje się on na wysokiej skarpie pradoliny Wisły, ok. 750 m od rzeki Nogat. Jest to stary, ponad 150 letni drzewostan dębowy z domieszką sosny i równie starym drugim piętrzem grabowym. Na obrzeżu rezerwatu rosną liczne grube dęby, o obwodzie predestynującym je do uznania za pomniki przyrody. Najczęstszym siedliskiem jest las świeży, w części środkowej rezerwatu występują też fragmenty lasu łęgowego. Na fragmentach odsłoniętych zboczy Doliny Wisły występują dodatkowo zbiorowiska roślin kserotermicznych. Z gatunków objętych ochroną ścisłą są to m. in. Tojad dzióbaty (*Aconitum variegatum*) oraz goryczka gorzkawa (*Gentiana amarella*). Obecnie planuje się poszerzenie rezerwatu. Rozporządzeniem Nr 93/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 28 grudnia 2006 r. ustanowiono plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Parów Węgry”.
- Rezerwat przyrody Las Mątawski - został utworzony z połączenia dwóch dotychczasowych rezerwatów przyrody - „Mątawy”, i „Las Łęgowy nad Nogatem” utworzonych odpowiednio w 1970r i 1968r.- oraz z leżącej pomiędzy nimi pozostałej części kompleksu leśnego. Rezerwat znajduje się w widłach Wisły i Nogatu, od których jest oddzielony wałami przeciwpowodziowymi, a przez środek przebiega szosa nie będąca częścią rezerwatu. To największy i relatywnie najlepiej zachowany kompleks leśny, stanowiący relikwyt dawnych lasów delty Wisły – Żuław Wiślanych. Jest to izolowany obszar leśny położony wśród pól i łąk. Wyróżnia się krajobrazowo na terenie Żuław Wiślanych, a nawet w sąsiedniej Dolinie Kwidzyńskiej, gdzie prawie wszystkie lasy zostały już dawno wycięte. Ochroną objęto tu stare drzewostany dębowe i jesionowe przekraczające 150 lat, siedliska grądu pomorskiego i dynamicznego łągu wiązowo-jesionowego oraz populacje chronionych roślin oraz rzadkich i zagrożonych wyginięciem zwierząt. Utworzono tu strefy ochronne ptaków: bielika, kani rudej oraz kani czarnej. Jest to teren praktycznie płaski, o specyficznym topoklimacie spowodowanym osłonięciem od wiatru przez wały przeciwpowodziowe. Powoduje to zwiększoną wilgotność powietrza oraz sprzyja powstawaniu zastoisk mrozowych. Wały są też przyczyną eliminacji zalewów tego obszaru przez wody Wisły i Nogatu, co jest charakterystyczne dla lasów łągowych. Powoduje to stopniowe przekształcanie łągu w grąd. W rezerwacie znajdują się też cenne drzewa jak np. sześć starych topól białych (wiek ok. 180 lat, obwód średnio 580 cm) zwanych przez okolicznych mieszkańców „Dwunastoma Apostołami”. Na początku lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku w grupie notowano 11 drzew.

3.4.4. Pomniki przyrody

Gmina Sztum posiada 15 pomników przyrody:

- lipa drobnolistna - 6,
- dąb szypułkowy - 4,
- jesion wyniosły - 3,
- topola - 1,
- głaz - 1.

3.4.5. Użytki ekologiczne

Na terenie gminy znajduje się użytek ekologiczny zajmujący obszar o powierzchni 3,64 ha. Jest to zespół jeziorok dystorficznym (oczek wodnych o wodach ubogich w tlen i mineralne substancje odżywcze, ze skąpym życiem organicznym). Nazwa użytku: Strzeblowe Oczka. Użytek leży w odległości około 1 km na północny-zachód od miejscowości Sztumskie Pole.

3.4.6. Tereny zieleni urządzonej

Na terenie gminy znajduje się wiele ciekawych terenów zieleni urządzonej. Są to:

Parki miejskie/ wiejskie

- Park Miejski (zlokalizowany w Sztumie na ulicy Kochanowskiego, utrzymany w dobrym stanie, powierzchnia 3,5 ha);
- Park wiejski w Gościszewie (powierzchnia 1 ha).

Parki podworskie

- Park podworski w Sztumie Zajezierzu (wpisany do Rejestru Zabytków na mocy decyzji 139/90 z dnia 29.01.1990 wydanej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków);
- Relikty parku podworskiego w Barlewicach;
- Park podworski w Barlewiczkach;
- Park podworski w Czerninie;
- Ogród o charakterze parkowym w Szpitalnej Wsi;
- Park podworski w Cygusach;
- Park podworski w Węgrach;
- Ogród użytkowo – parkowy w Kępinach;
- Park podworski w Goraju;
- Park podworski w Polaszkach;
- Park w zespole dworsko - parkowym w miejscowości Ramzy Małe;
- Park podworski w miejscowości Ramzy Wielkie;
- Park w zespole dworsko – parkowym w Koniecwałdzie;
- Park podworski w Sztumskiej Wsi.

Cmentarze

- Cmentarz przy Kościele Parafialnym p.w. św. Józefa w Gościszewie;
- Cmentarz przy Kościele p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej w Postolinie;
- Cmentarz w Pietrzwałdzie;
- Cmentarz w Piekle;
- Cmentarz w Sztumskiej Wsi;
- Cmentarz katolicki przy ul. Domańskiego – Pieniężnego w Sztumie;
- Cmentarz ewangelicki przy ul. Kochanowskiego w Sztumie;
- Cmentarz żydowski w Sztumie;
- Cmentarz wojenny żołnierzy Armii Czerwonej przy ul. ks. Domańskiego w Sztumie;
- Cmentarz poepidemiczny w Sztumie;
- Cmentarz wojenny przy ul. Reja w Sztumie;
- Cmentarz ewangelicki w Koniecwałdzie;
- Cmentarz w Uśnicach.

3.5. Ludność

Gmina Sztum liczy 17 899 mieszkańców. Największą miejscowością w gminie jest Sztum, skupiająca ponad 1/2 liczby mieszkańców gminy (9 669). Do większych miejscowości w gminie (powyżej 300 mieszkańców) należą miejscowości:

- Sztum 9 669
- Czernin 1 626
- Gościszewo 853
- Sztumskie Pole 606
- Postolin 500
- Sztumska Wieś 462
- Koniecwałd 443
- Nowa Wieś 438
- Zajezerze 408
- Barlewice i Barlewicзки 362
- Piekło 318

3.6. Obiekty użyteczności publicznej

3.6.1. Siedziba władz samorządowych

Urząd gminy znajduje się w miejscowości Sztum.

3.6.2. Obiekty usług oświaty

Szkoły występują w gminie Sztum w miejscowościach:

- Sztum,
- Czernin,
- Gościszewo,
- Nowa Wieś,
- Piekło,
- Barlewicзки,
- Uśnice

3.6.3. Świetlice wiejskie

Świetlice wiejskie znajdują się w miejscowościach:

- Czernin,
- Gościszewo,
- Postolin,
- Nowa Wieś,
- Sztumska Wieś,
- Piekło,
- Gronajny,
- Pietrzwałd,
- Uśnice,

- Koślinka.

3.6.4. Obiekty sportowe

W gminie znajdują się następujące ośrodki i urządzenia sportowe:

- Stadion Miejski w Sztumie (z bieżnią lekkoatletyczną), ul. Reja 14 podległy Szumskiemu Centrum Kultury;
- Hala Sportowa w Gimnazjum 1 w Szumie, ul. Sienkiewicza 54;
- Boiska wiejskie w miejscowościach: Biała Góra, Gronajny, Koniecwałd, Koślinka, Podstolin, Sztumskie Pole, Piekło.

3.6.5. Obiekty służby zdrowia

W gminie Sztum działają następujące ośrodki zdrowia:

- Szpital Polski w Sztumie, ul. Reja 12,
- Pogotowie Ratunkowe w Sztumie, ul. Reja 12,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej:
  - Centrum Psychiatrii Sp. zo.o. w Sztumie, ul. Związku Jaszczurczego 8
  - Medicus NZOZ w Sztumie, ul. Morawskiego 4
  - Życie NZOZ w Sztumie, ul. Nowowiejskiego 21
  - NZOZ Zdrowie w Sztumie, ul. Słowackiego 6

3.6.6. Obiekty Policji

W Sztumie znajduje się Komenda Powiatowa Policji.

3.6.7. Obiekty Straży Pożarnej

W Sztumie mieści się Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej.

Na terenie gminy Sztum działa ochotnicza straż pożarna. Oddziały ochotniczej straży pożarnej znajdują się w miejscowościach:

- Nowa Wieś
- Postolin.

Obiekty straży pożarnej znajdują się w:

- Benowie
- Białej Górze.

3.7. Komunikacja

Układ drogowy gminy Sztum składa się z 1 km dróg publicznych, w tym:

- 17,7 km dróg krajowych,
- 26,0 km dróg wojewódzkich,
- 45,7 km dróg powiatowych,
- 79,0 km dróg gminnych.

Pozostałe drogi na terenie gminy stanowią drogi wewnętrzne.

3.7.1. Droga krajowa 55

Nowy Dwór Gdański – Malbork – Sztum – Kwidzyn – Grudziądz ; długość trasy na terenie miasta i gminy Sztum wynosi ok. 17,7 km (zarządzana przez Generalną Dyрекcję Dróg Publicznych – Oddział Północny w Gdańsku)

3.7.2. Drogi wojewódzkie

Łączna długość dróg wojewódzkich na obszarze miasta i gminy Sztum wynosi ok. 26 km (zarządzane przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku).

- 516 Stacja kolejowa Sztum – Droga 55
- 517 Sztum-Tropy Sztumskie
- 522 Górkki-Prabuty-Trumieje-Sobiewola
- 602 Mątowskie Pastwiska-Droga 603
- 603 Biała Góra-Sztum
- 605 rz. Wisła-Piekło-Biała Góra-Szkaradowo /droga 525/
- 607 Gurcz-Jałowiec-Ryjewo-Sztumska Wieś

3.7.3. Drogi powiatowe

Łączna długość dróg powiatowych na terenie miasta i gminy Sztum wynosi ok. 45,7 km (zarządzane przez Zarząd Dróg Powiatowych w Sztumie).

- 2900G Malbork – Gronajny – Koniecwałd
- 3103G dojazd do przystanku PKP Sztumska Wieś od drogi krajowej 55
- 3105G Sztum – Koślinka – Dąbrówka Malborska
- 3106G dojazd do przystanku PKP Gościszewo od drogi krajowej 55
- 3107G Gościszewo – skrzyżowanie z drogą wojewódzką 603 (Bemowo)
- 3108G Sztumskie Pole – Uśnice
- 3109G Sztum – Kalwa
- 3113G Polaszki – Michorowo – Mikołajki Pomorskie
- 3115G Postolin – Ramzy Małe – Sadułki – Dąbrówka Pruska
- 3141G Sztum – Postolin – Watkowice
- 3144G Postolin – Pułkowice – Klecewko
- 2901G Piekło – Miłoradz

Drogi powiatowe położone na terenie miasta (po śladzie istniejących ulic):

- 3170G ul. Żeromskiego
- 3168G ul. Kościuszki
- 3171G ul. Polna
- 3169G ul. Reja
- 3181G ul. Morawskiego
- 3141G ul. Domańskiego
- 3166G ul. Chopina
- 3186G ul. C. Skłodowskiej
- 3185G ul. Paderewskiego
- 3178G ul. Kalkszteina
- 3182G ul. Konopnickiej
- 3177G ul. Kopernika
- 3176G ul. Koniecpolskiego
- 3175G ul. Królowej Jadwigi
- 3174G ul. Czarnieckiego

- 3183G ul. Nowowiejskiego
- 3180G ul. Lipowa
- 3167G ul. Chełmińska
- 3167G ul. Słowackiego
- 3105G ul. Kochanowskiego
- 3109G ul. Barczewskiego

3.7.4. Drogi gminne

W mieście Sztum

- 218001.G ul. Słoneczna
- 218002.G ul. Ogrodowa
- 218003.G ul. Zacisze
- 218004.G ul. Radosna
- 218005.G ul. Kwiatowa
- 218006.G ul. Wiejska
- 218007.G ul. Sienkiewicza- wewnętrzna od ul. Chopina do ul. Sienkiewicza
- 218008.G ul. Wojciechowskiego
- 218009.G ul. Gdańska
- 218010.G ul. Morawskiego – osiedle
- 218011.G ul. Młyńska
- 218012.G ul. Plebiscytowa
- 218013.G ul. Związku Jaszczurczego
- 218014.G ul. Fiszera
- 218015.G ul. Witosa osiedle
- 218016.G ul. Pieniężnego – osiedle
- 218017.G ul. Galla Anonima
- 218018.G ul. Władysława IV
- 218019.G ul. Władysława Jagiełły
- 218023.G ul. Pl. Wolności

Drogi pozamiejskie

- 218501.G Piekło wieś droga przy drodze wojewódzkiej 605
- 218502.G Biała-Góra Żydzia Góra od drogi wojewódzkiej 603 do drogi gminnej 218503.G
- 218503.G Żydzia Góra Uśnice od drogi gminnej 218502 .G do drogi powiatowej 09474
- 218504.G Uśnice - Węgry od drogi powiatowej 09474 do drogi powiatowej 09473
- 218505.G Gościszewo Gronajny od drogi powiatowej 09472 do drogi powiatowej 09471
- 218506.G Gościszewo wieś od drogi krajowej 55 do drogi powiatowej 09473
- 218507.G Koniecwałd Wieś od drogi krajowej 55 do drogi gminnej 218508.G
- 218508.G Koniecwałd Kępina od drogi gminnej 218507.G do drogi powiatowej 09470
- 218509.G Koniecwałd Stacja kolejowa Grzępa od drogi krajowej 55 do stacji kolejowej w miejscowości Grzępa dalej droga leśna
- 218510.G Jurkowie Koślinka od drogi powiatowej 09470 do drogi należącej do gminy Stary Targ Jurkowie Kalwa
- 218511.G Koślinka-Pietrzwałd od drogi powiatowej od drogi powiatowej 09470 do drogi powiatowej 09505 w miejscowości Pietrzwałd
- 218512.G Pietrzwałd - wieś od drogi powiatowej 09505 do przejazdu kolejowego Malbork - Hława dalej droga prywatna
- 218513.G Sztumskie Pole - wieś od drogi krajowej 55 do drogi wojewódzkiej 603
- 218514.G ul. Polanki – Sztumskie Pole od drogi gminnej dalej łączy się z drogą leśną
- 218515.G ul. Długa Sztumskie – Pole od ulicy Polanki do drogi wojewódzkiej 603

- 218516.G Przedzámcze – Zajezerze od drogi krajowej 55 do drogi gminnej 518517.G
- 218517.G Sztum ul. Polna Brzezi Ostrów od ul. Polnej w Sztumie łączy się z drogą leśną Samowo
- 218518.G Czernin – Szpitalna Wieś od drogi wojewódzkiej 522 w Szpitalnej Wsi do ulicy Sportowej w Czerninie
- 218519.G Czernin - Ramzy od ul. Donimirskich do drogi powiatowej 3115G
- 218520.G Czernin Postolin od ul. Donimirskich do drogi powiatowej 3115G
- 218521.G ul. Akacyjowa Czernin od ulicy Reymonta
- 218522.G ul. Reymonta – Czernin od drogi wojewódzkiej 517 do ul. Sportowej
- 218523.G oś. Przylesie Czernin od ulicy Sportowej
- 218524.G ul. Sportowa – Czernin od ulicy Donimirskich do drogi gminnej 518518.G
- 218525.G ul. Donimirskich - Czernin od drogi wojewódzkiej 517 do drogi gminnej 518520.G
- 218526.G Czernin Górki - od drogi wojewódzkiej 577
- 218527.G Postolin Nowa Wieś od drogi powiatowej 09501 do drogi krajowej 55
- 218528.G Postolin-PGR- od drogi powiatowej 09501
- 218529.G Sztumska Wieś PGR od drogi powiatowej 09498 do drogi gminnej 218516.G
- 218530.G Nowa Wieś od drogi krajowej 55
- 218531.G Nowa Wieś Pułkowice od drogi gminnej 518526.G do drogi powiatowej 09502
- 218532.G Cygusy granica gminy od drogi wojewódzkiej 522 do drogi gminnej należącej do gminy Stary Targ w kierunku miejscowości Kątki
- 218020G ul. Baczyńskiego w Sztumie
- 218021G ul. Kasztelańska w Sztumie
- 218022G ul. Osińskiego w Sztumie

3.7.5. Stacje paliw

Na terenie gminy znajdują się stacje paliw w miejscowościach:

- Sztum,
- Górki.

3.7.6. Linie kolejowe

Przez teren gminy przebiegają dwie linie kolejowe:

- linia kolejowa 009 Warszawa – Gdańsk Główny, przystanek: Gronajny,
- linia kolejowa 207 Toruń Wschodni - Malbork, przystanki: Sztumska Wieś, Sztum, Grzępa, Gościszewo.

3.8. Infrastruktura techniczna

3.8.1. Linie elektroenergetyczne

400 kV relacji Grudziądz – Gdańsk

Linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia przebiega przez teren gminy w kierunku północ - południe. Na terenie gminy przechodzi przez obszary zurbanizowane lub w sąsiedztwie terenów zurbanizowanych:

- na północ i wschód od miejscowości Gościszewo;

- na wschód od miejscowości Koniecwałd;
- na zachód od miejscowości Pietrzwałd;
- na wschód od miejscowości Czernin
- na wschód od miejscowości Postolin.

110 kV relacji Grudziądz –Kwidzyn- Łąwa i Grudziądz – Kwidzyn - Malbork

Dwutorowa linia elektroenergetyczna biorąca pośredni udział w zaopatrywaniu gminy Gardeja w energię elektryczną przebiega przez zachodnią część gminy Gardeja w kierunku północ - południe.

Na terenie gminy przechodzi przez obszary:

- na wschód od miejscowości Gościszewo;
- miejscowość Koniecwałd;
- wschodnią część miejscowości Sztum;
- na wschód od miejscowości Nowa Wieś.

3.8.2. Gazociąg wysokiego ciśnienia

Na terenie gminy Sztum znajduje się stacja gazowa wysokiego ciśnienia „SZTUM”.

Ponadto, przez teren miasta oraz gminy Sztum przebiegają trasy gazociągów wysokiego ciśnienia:

- DN 400; PN 6,3 MPa relacji Gustorzyn – Pruszcz Gdański
- DN 200; PN 6,3 MPa relacji Sztumska Wieś – Raczki
- DN 150; PN 6,3 MPa relacji Malbork – Dzierzgoń
- odgałęzienie DN 80; PN 6,3 MPa do stacji gazowej „SZTUM”.

3.8.3. Sieć wodociągowo – kanalizacyjna

W wodę Miasto i Gminę Sztum zaopatruje Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Sztumie. Przedsiębiorstwo eksploatuje wodociąg miejski, którym dostarcza się wodę do miasta Sztum oraz wsi: Kępina, Koślinka, Koniecwałd, PGR Koniecwałd, Gronajny, Pietrzwałd, Sztumskie Pole, Zajezerze, Sztumska Wieś, Nowa Wieś, Barlewiczki, Czernin, Górki, Szpitalna Wieś, Cygusy i wsi Mątki w gminie Ryjewo. Miasto Sztum jest zaopatrywane w wodę z ujęcia zlokalizowanego przy ul. Kochanowskiego. Podstawą zaopatrzenia jest sześć studni głębinowych, zmodernizowana w latach siedemdziesiątych stacja uzdatniania wody oraz zmodernizowana w tym samym czasie pompownia II-go stopnia. Stacja Uzdatniania Wody obejmuje 3 filtry typu otwartego o powierzchni 24 m² każdy, 3 komory napowietrzania oraz 3 komory reakcji, zbiornik wody czystej o pojemności 200 m³, oraz z pompownia 2 stopnia o wydajności 280 m³/h.

Ponadto Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Sztumie eksploatuje 4 lokalne wodociągi wiejskie znajdujące się we wsiach: Postolin, Goraj, Parpary, Polaszki. Ujęcie wody w miejscowości Parpary produkuje wodę na potrzeby wsi Uśnice, Parpary, Węgry, Gościszewo, Biała Góra, Biała Góra Osiedle, Piekło oraz Wielbark w gminie Malbork. Ujęcie we wsi Polaszki dostarcza wodę dla wsi Postolin a także dla m. Ramzy. Ponadto eksploatowane jest ujęcie w Górkach, które zaopatruje w wodę wyłącznie firmę ADM.

Rozprowadzenie wody produkowanej przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Sztumie odbywa się poprzez rozdzielczą sieć wodociągową o łącznej długości 171,1 km, obejmującą system rurociągów wykonanych głównie z rur żeliwnych, oraz z PVC, PE, AC i stalowych o średnicach odpowiednio od 50 do 300 mm oraz przyłącza o długości 56,6 km (stan na dzień 31.12.2016 r.).

Sieć wodociągowa rozdzielcza wyposażona jest w cztery pompownie strefowe, mające zadanie podwyższanie ciśnienia wyjściowego w obszarze obejmującym ich działanie. Są to pompownie:

- „Parkowe” obejmująca swym działaniem Osiedle Parkowe w Sztumie,
- „Polna” podnosząca ciśnienie w sieci wodociągowej obejmującej ul. Polną w Sztumie oraz wsie: Zajezerze, Sztumska Wieś, Nowa Wieś, ZR Sztumska Wieś, Parowy, Mątki w gminie Ryjewo oraz bazę SHiUZ w Sztumskiej Wsi,
- „Sadowa” przy ul. Sadowej w Sztumie obejmująca swoim zasięgiem Czernin, Górki, Szpitalną Wieś oraz Cygusy,
- „Koniecwałd” obejmująca swoim zasięgiem wieś Gronajny i osiedle mieszkaniowe ZR Koniecwałd.

W 1997 r. została po modernizacji oddana do eksploatacji oczyszczalnia ścieków w Sztumie. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna o przepustowości 5500 m³/d z możliwością przeciążenia do 6200 m³/d. Ścieki do oczyszczalni ścieków doprowadzane są siecią kanalizacyjną zbiorczą o długości 54,9 km do której podłączone są przykanaliki o długości 25.6 km. Na sieci znajduje się także 25 przepompowni ścieków o wydajności 10-360 m³/h.

3.8.4. Gospodarka odpadami

Odpady odbierane są i utylizowane przez następujące przedsiębiorstwa:

- Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. Gilwa Mała 8, 82-500 Kwidzyn, składowisko w Gilwie Małej.
- Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5a, 83-110 Tczew - Ripok Tczew

4. Charakterystyka zagrożeń występujących na obszarze gminy

Występujące na terenie gminy Sztum zagrożenia przedstawione są w podziale na:

- katastrofy naturalne,
- awarie i katastrofy techniczne,
- działania terrorystyczne i przestępcze,
- konflikt zbrojny.

4.1. Katastrofy naturalne

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
Pożary	<u>Bardzo prawdopodobne na terenach leśnych i rolnych w okresie od kwietnia do końca września, w okresach:</u> – <u>wiosennym w wyniku samozapłonu suchych traw na nieużytkach (rowy.</u>	Kompleksy leśne położone w centralnej i zachodniej, części gminy Sztum. Wszystkie	Zagrożenie pożarowe oznacza istnienie warunków, przy których możliwe jest powstanie niekontrolowanego procesu spalania wymagającego zorganizowanej akcji do jego likwidacji. Podwyższone zagrożenie pożarowe występuje na obszarach leśnych. Wszystkie lasy w gminie Sztum zakwalifikowane zostały do III kategorii zagrożenia pożarowego (zagrożenie małe). Najbardziej	– Uszkodzenia konstrukcji i elementów budynków – Spalenie budynków – Zniszczenia terenów zielonych

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
	<p><u>ugory, itp.) często przenoszących się na obszary leśne oraz w wyniku pożarów poszycia i ściółki leśnej powodujących zniszczenia upraw leśnych i młodników.</u></p> <p>– <u>letnim w wyniku długotrwałych susz.</u></p> <p><u>Bardzo prawdopodobne na obszarach zurbanizowanych</u></p> <p><u>Szczególnie zagrożone są stare budynki, obiekty rolnicze i produkcyjne oraz miejscowości.</u></p>	<p>miejscowości gminy.</p>	<p>narażone na powstanie pożaru są tereny leśne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – o dużych areałach, – z dużą ilością ośrodków wypoczynkowych i obozowisk zlokalizowanych wśród drzew powodujących dużą penetrację przez ludzi, – atrakcyjnych turystycznie na przykład położonych w sąsiedztwie akwenów wodnych, czy obfitych w płody runa leśnego powodujących dużą penetrację przez ludzi, co potęguje zagrożenie (szczególnie w okresie letnim) <p>Zagrożenie pożarem jest podwyższone również na obszarach rolniczych, w szczególności na terenach:</p> <ul style="list-style-type: none"> – o dużych areałach nieużytków (odłogów) w okresie wiosennym - przed wschodami świeżych traw oraz w okresie letnim podczas długotrwałych susz w wyniku wypalania suchych traw oraz w okresie późniejszym w wyniku wypalania słomy i pozostałości roślinnych, bez zachowania przepisów. Pożary te często zagrażają budynkom i obiektom oraz obszarom leśnym zlokalizowanym w bezpośrednim sąsiedztwie powstałego pożaru. – byłych państwowych gospodarstwach rolnych w obiektach dużych kubaturowo. 	
Podtopienia i zalania	<p><u>Możliwe, szczególnie w okresie wiosennym i jesiennym</u></p>	<p>Obszar całej gminy, w szczególności tereny zlokalizowane w pobliżu rzek i cieków wodnych</p>	<p>Podtopienia i miejscowe zalania mogą wystąpić w związku z długotrwałymi i intensywnymi opadami deszczu. Zjawiska te mają miejsca szczególnie w okresie jesiennym oraz wiosennym. Podtopienia i miejscowe zalania mogą również wystąpić wiosną w czasie szybkiego topnienia pokrywy śnieżnej. Zjawiska te powodują podniesienie poziomu wód gruntowych i zwiększone zwilgocenie fundamentów oraz piwnic. Braki w drożności kanałów burzowych i zewnętrznej instalacji przeciwdeszczowej obiektów budowlanych powodują wycieki i miejscowe zalania ścian, stropów itp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Bezpośrednie zniszczenie obiektów, – Uszkodzenie elementów obiektów – Zniszczenie terenów zielonych
Wiatry	<p><u>Możliwe w miesiącach styczeń, marzec i kwiecień listopad.</u></p> <p><u>Praktycznie niemożliwe w pozostałych miesiącach.</u></p>	<p>Obszar całej gminy w szczególności tereny położone w sąsiedztwie i na obszarach otwartego krajobrazu</p>	<p>Występowanie dużych prędkości wiatru w Polsce północnej związane jest z konkretną sytuacją meteorologiczną to jest z działalnością cyklonalną nad Polską i przemieszczeniem przez obszar południowego Bałtyku "wybitnie porywowych" typów cyrkulacji. Wywołują one duże prędkości wiatru, którym zazwyczaj towarzyszą porywy wiatru przekraczające co najmniej o 5 m/s prędkość średnią 10-minutową. Na terenie Polski północnej występować mogą wiatry o dużych prędkościach oraz trąby powietrzne. Okres o wzmożonej częstości występowania silnych wiatrów trwa od października do kwietnia, natomiast w okresie letnim od maja do września, obserwuje się wyraźne</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Uszkodzenia budynków w wyniku zniszczeń w infrastrukturze przesyłowej telekomunikacji i energetyki, – Uszkodzenia budynków w wyniku przewalenia drzew, – Bezpośrednie zniszczenia budynków, na przykład zerwanie dachu, zniszczenie stolarki, zawalenie budynku – Zniszczenia w środowisku przyrodniczym na przykład w postaci

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
			<p>zmniejszenie częstości ich występowania i tak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w sezonie zimowym - silny wiatr o prędkości co najmniej 11 m/s występuje w ciągu 15-30% dni, - w sezonie letnim - w ciągu 7-18% dni. <p>Na terenie gminy latem i wiosną dominują wiatry zachodnie. Jesienią i zimą przeważają wiatry północno-zachodnie i zachodnie.</p> <p>W warunkach klimatu Polski wiatry o prędkości powyżej 17,2 m/s mogą być przyczyną zagrożeń zdrowia, życia oraz mienia ludzkiego.</p>	<p>przewalania drzew</p>
<p>Trąby powietrzne</p>	<p><u>Incydentalne w miesiącach od czerwca do sierpnia, w godzinach popołudniowych</u></p>	<p>Obszar całej gminy</p>	<p>Aby powstała trąba powietrzna, musi zaistnieć sprzyjający zespół warunków meteorologicznych, które pojawiają się od marca do lipca. Te sprzyjające warunki do utworzenia się trąby powietrznej występują zazwyczaj na pograniczu dwóch silnie zróżnicowanych termicznie i wilgotnościowo mas powietrza. W kraju jest to zazwyczaj bardzo ciepłe i wilgotne powietrze zwrotnikowe i powietrze polarno-morskie.</p> <p>Trąby powietrzne powstają zazwyczaj przed frontem chłodnym w masie ustępującego ciepłego i wilgotnego powietrza, w której utrzymuje się silna konwekcja i dochodzi do powstania gwałtownych burz, nawałnic, szkwałów i właśnie trąb powietrznych. Cała ta strefa "rodzenia się" nawałnic i trąb powietrznych w warunkach polskich nosi nazwę frontu szkwałowego. Tworzą się wówczas chmury burzowe z silnie rozwiniętymi pionowymi i poziomymi prądami i zawirowaniami powietrza, które sięgają od silnie i wysoko rozbudowanych chmur Cumulonimbus do powierzchni Ziemi. Na intensywność wystąpienia trąby mogą też mieć wpływ niektóre elementy fizjograficzne terenu oraz kontrastowo zróżnicowane, sąsiadujące z sobą podłoże (lasy, pola, obszary piaszczyste i podmokłe, zabudowania i tereny otwarte przecinane drogami asfaltowymi itp.).</p> <p>Trąbie, prócz silnego wiatru towarzyszy najczęściej burza, deszcz i grad.</p> <p>Charakterystycznym dla trąb powietrznych w Polsce jest wąski pas zniszczeń, odpowiadający w przybliżeniu rozmiarom poprzecznym wiru, zazwyczaj około 200-250 m, modyfikowany konfiguracją terenu.</p> <p>Szerokość pasa zniszczeń zależy od średnicy trąby. Największe zniszczenia występują w strefie zwiększonej wirowości strug powietrza, a więc w</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uszkodzenia i zniszczenia budynków w wyniku zniszczeń w infrastrukturze przesyłowej telekomunikacji i energetyki, - Wypadanie drzwi i okien, - Zniszczenia budynków poprzez podrywanie do góry dachów i całych domów, ciężkich przedmiotów, jak: samochody, wagony kolejowe, ludzi i przenoszenie ich na odległość dziesiątków metrów. - Wyrwanie drzew z korzeniami.

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
			<p>przewęzaniach terenowych oraz urbanistycznych. Prędkość powietrza w wirze ocenia się na podstawie stanu zniszczeń, dlatego też jest to ocena subiektywna, obarczona pewnym błędem i odnosząca się do warstwy bezpośrednio przylegającej do powierzchni Ziemi. Trąby powietrzne występujące w Polsce charakteryzują je następującymi parametrami prędkości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prędkość przemieszczania 30 - 40 km/h, • prędkość wiatru w wirze 50 - 100 m/s, <p>Czas trwania nad danym miejscem trwa zazwyczaj kilka sekund do kilku minut. Katastrofalne skutki przejścia trąby powodują nie tylko ogromne prędkości wirującego powietrza, ale także niesłychana siła ssąca na skutek gwałtownego spadku ciśnienia w osi wiru.</p>	
Burze	<u>Bardzo prawdopodobne w okresie wiosny, lata oraz wczesnej jesieni. Na ogół szczyt działalności burzowej przypada na godziny popołudniowe i wieczorne. W ciągu roku na terenie gminy Sztum jest średnio 20 dni burzowych.</u>	Obszar całej gminy	<p>Burza to zjawisko charakteryzujące się intensywnymi, ulewnymi opadami, połączonymi często w wyładowaniach atmosferycznych oraz silnym wiatrem. Burze pojawiają się zwykle na frontach atmosferycznych, często jednak występują tzw. burze wewnątrzmasowe. Aktywność burzy i czas jej życia zależą od dopływu ciepłego i wilgotnego powietrza z tzw. warstwy granicznej atmosfery (położonej przy powierzchni Ziemi do wysokości ok. 1,5 km).</p> <p>Z burzą jest związanych, oprócz wyładowań atmosferycznych, wiele zjawisk (huragany, sztormy i trąby powietrzne), które potencjalnie mogą być groźne oraz mogą wywołać klęskę żywiołową.</p> <p>Podczas burzy, w wyniku dużej różnicy potencjału między chmurami burzowymi a ziemią, następuje wyładowanie elektryczne. Miejsce uderzenia pioruna jest trudne do przewidzenia. Zazwyczaj wybiera on najkrótszą drogę do niższego potencjału znajdującego się na ziemi. Dlatego zwykle uderza w najwyższy punkt w okolicy, w której szaleje burza. Zdarza się jednak, choć rzadko, że trafia w obiekty niewysokie, stojące w sąsiedztwie wysokich budynków, drzew czy masztów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Zniszczenia i uszkodzenia budynków w wyniku działania zjawisk atmosferycznych towarzyszących burzom – Bezpośrednie zniszczenia budynków na przykład w wyniku wyładowań elektrycznych – Zniszczenia obiektów w wyniku pożarów spowodowanych wyładowaniami elektrycznymi – Zniszczenia w środowisku przyrodniczym na przykład w postaci przewalania czy spalania drzew
Grad	<u>Możliwe w okresie letnim</u>	Obszar całej gminy	<p>Mechanizm powstawania gradu jest podobny do mechanizmu powstawania opadu nawalnego. Strefa akumulacji wody w chmurze występuje jednak w obszarze ujemnych temperatur, dlatego też krople opadowe zamarzają, a na początkowo małych gradzinach osadzają się kolejne warstwy wody przynieszonej z niższych wysokości. Jeżeli prąd wstępujący nie jest skierowany pionowo do góry, a meandruje, to gradziny, które wypadły z górnych obszarów prądu wstępującego, mogą spadając dostać się znowu w obszar ruchów wstępujących i rosnąć w kilku cyklach takiego procesu. Przy ekstremalnie dużych prędkościach wznoszenia może</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zniszczenia budynków, w szczególności pokrycia dachowego, stolarki i innych elementów zabudowy.

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
			wówczas powstać grad o ziarnach-pociskach o rozmiarze wiśni, śliwek, czy nawet piłek tenisowych.	
Susza	<u>Możliwe w okresie od maja do września</u>	Obszar całej gminy	Susza jest procesem rozciągniętym znacznie w czasie. Na ogół jest związana z długotrwałym utrzymywaniem się obszaru podwyższonego ciśnienia nad danym terytorium. Obecność ruchów zstępujących, typowa dla obszarów wysokiego ciśnienia, nie pozwala na uformowanie opadowych chmur warstwowych i powoduje inwersję temperatury, hamującą działalność burzową. Wzrasta więc nasłonecznienie, a parowanie i odpływ wody z gruntu nie są równoważone dopływem wody opadowej. Utrzymywanie się tego stanu przez dłuższy czas powoduje wysychanie gruntu, przy czym istotne znaczenie dla tego procesu ma rodzaj pokrycia gruntu. Szata roślinna powstrzymuje odpływ, może też regulować parowanie. Zmiana pokrycia (np. wycięcie lasu) może w krótkim czasie spowodować katastrofalną suszę. Susza jest klasycznym przypadkiem kłęski żywiolowej, w której siły natury splatają się ze skutkami działalności cywilizacyjnej.	– Zniszczenia budynków w wyniku rozprzestrzeniania się pożarów w lasach i na terenach rolnych wywołanych suszą
Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	<u>Możliwe. W gminie Sztum liczba dni mroźnych, czyli z temperatura maksymalną niższą od 0°C, waha się od 30 do 50 dni w ciągu roku.</u>	Obszar całej gminy	W następstwie długotrwałych i obfitych opadów śniegu, którym najczęściej towarzyszą silne wiatry powstają zasy śnieżne. Oblodzenia powstają na skutek gwałtownych zmian temperatur w zimie i pokrywają powierzchnie dróg, konstrukcji i przedmiotów. Silne mrozy powodują straty w produkcji rolnej, naruszają normalną pracę systemów energetycznych i komunikacyjnych oraz zakładów przemysłowych. Śnieżycy, gołoledź, silny mróz, sadz czy osadzanie się mokrego i zamrożonego śniegu przybierają charakter kłęski dopiero wówczas, gdy na skutek śnieżycy czy skoków temperatur a przede wszystkim silnych mrozów, następuje długotrwała przerwa w dostawie energii elektrycznej lub w łączności, przerwany zostaje ruch drogowy czy kolejowy. Szczególnie niebezpieczne są zamiecie, które odcinają od świata osiedla ludzkie na długi okres czasu. Trudne warunki pogodowe przyczyniać się mogą do powstawania bądź wzrostu zagrożenia katastrofami komunikacyjnymi, przemysłowymi i budowlanymi.	– Katastrofy budowlane spowodowane obfitymi opadami śniegu – Zniszczenia budynków nieogrzewanych i sieci w nich się znajdujących
Trzęsienia ziemi	<u>Praktycznie niemożliwe. Zarejestrowano pojedyncze przypadki trzęsień ziemi na obszarze Zatoki Gdańskiej, Kujawach i Pomorza. Trzęsienia ziemi tu występujące są odczuwalne, nie stanowią jednak zagrożenia.</u>		Trzęsienia ziemi są to naturalne wstrząsy i drgania skorupy ziemskiej spowodowane rozchodzącymi się wewnątrz Ziemi sprężystymi falami wywołanymi przez czynniki naturalne (np. kolizyjne przemieszczenia mas skalnych w litosferze głównie w brzeżnych strefach płyt tektonicznych, wybuchy wulkanów) lub w wyniku działalności człowieka (np. zawały górnicze, podziemne eksplozje nuklearne). Położenie, budowa i ewolucja geologiczna Polski wskazuje, że Polska leży zasadniczo poza obszarami sejsmicznymi kuli ziemskiej, niemniej jednak mogą tu wystąpić trzęsienia ziemi.	– Uszkodzenia konstrukcji budynków, – Spękania elementów budynków
Osuwiska	<u>Praktycznie niemożliwe</u>	Na terenie gminy mogą	Osuwiska polegają na zsuwaniu się mas skalnych pod wpływem ciężkości.	– Uszkodzenia konstrukcji

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
		występować na stromych brzegach rzeki Wisła i jezior.	Przyczyną tego zjawiska może być: zwiększenie stromizny zbocza spowodowane podmyciem wodą lub podcięciem stoków wykopami drogowymi lub budowlanymi, osłabienie trwałości skał na skutek zwietrzenia lub przewilgocenia, oddziaływanie wstrząsów sejsmicznych, a nawet nadmierne podlewanie sadów ogrodów położonych na zboczach. Osuwiska niejednokrotnie niszczą obszerne połacie użytków rolnych oraz drogi i zabudowania, stwarzają sztuczne i niebezpieczne zapory na rzekach. Do odrębnej grupy można zaliczyć osuwiska sztucznych urządzeń ziemnych: nasypów kolejowych, zwałów skalnych a w szczególności olbrzymich hałd ziemi, gliny czy piachu (w tym żwirownie), które mogą przerodzić się w potoki błotnorumowiskowe.	budynków – Obsunięcia budynków

4.2. Awarie i katastrofy techniczne

4.2.1. Zagrożenie środkami biologicznymi, chemicznymi i promieniotwórczymi

Wielkie awarie i katastrofy techniczne należą do kategorii wypadków nadzwyczajnych, wyrządzających dotkliwe straty sanitarne, ekologiczne oraz szkody materialne. W wyniku ich powstania uwalniane są duże ilości substancji toksycznych, mogących objąć swoim szkodliwym działaniem znaczne obszary. Za rejon skażony uważa się obszar, którego powierzchnia wraz ze znajdującymi się na niej obiektami objęta została działaniem środków:

- chemicznego,
- promieniotwórczego,
- biologicznego.

Rejon porażenia to obszar, na którym są widoczne objawy skażenia ludzi, zwierząt, roślin, a także zniszczenia sprzętu i różnych obiektów na wskutek działania toksycznego środka. Skażenia przemysłowe, niosące wielkie zagrożenie przede wszystkim dla życia i zdrowia ludzi, mogą wystąpić na skutek awarii urządzeń:

- awarii przemysłowych (wybuchów przemysłowych, pożarów przemysłowych, eksplozji zbiorników, cystern, rurociągów itp.)
- katastrof kolejowych,
- katastrof drogowych,
- katastrof powietrznych,
- katastrof morskich,

lub na skutek oddziaływania czynników zewnętrznych np. klęsk żywiołowych:

- pożarów,
- powodzi,
- burz,
- innych zjawisk atmosferycznych mogących spowodować awarie np. systemów energetycznych,
- błędów popełnionych przez ludzi.

W wyniku awarii przemysłowych uwolnione mogą zostać toksyczne środki przemysłowe (TŚP) czyli:

- wszelkie związki chemiczne (organiczne i nieorganiczne),
- materiały łatwopalne i wybuchowe,
- substancje biologicznie czynne,
- preparaty promieniotwórcze,
- odpady, materiały i związki, które w wyniku termicznego rozkładu lub reakcji z materią otoczenia mogą dawać substancje zatrujące bezpośrednio lub pośrednio środowisko człowieka.

Zasięg rozprzestrzeniania się substancji toksycznych i stopień ich stężenia w powietrzu w znacznym stopniu zależy od:

- ilości środków uwolnionych,
- stopnia toksyczności,
- prędkości wiatru,
- pionowej stabilności atmosfery,
- temperatury otoczenia,
- rzeźby terenu.

Zakłady stwarzające zagrożenie awarii przemysłowej to:

- ADM Czernin S.A. – produkcja olejów jadalnych i tłuszczów roślinnych,
- Sonac Uśnice – przetwórstwo produktów pochodzenia zwierzęcego,
- Stacje paliw w Sztumie (3 obiekty) oraz Górkach (1 obiekt).

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
Awarie przemysłowe	<u>Mało prawdopodobne, ale możliwe</u>	Obszar całej gminy	W zależności od rodzaju substancji toksycznej, warunków atmosferycznych zasięg skażenia może być zupełnie różny. Awarie przemysłowe przyczyniają się do zniszczeń obiektów i urządzeń przemysłowych oraz ograniczają możliwość szybkiej reakcji i likwidacji zagrożenia. Bardzo niebezpieczne są awarie w przemyśle naftowym, a także na terenach roponośnych.	<ul style="list-style-type: none"> – Korozja elementów budowlanych budynków – Zniszczenie elementów środowiska przyrodniczego – Uszkodzenia konstrukcji i elementów budynków – Spalenie budynków – Zniszczenia terenów zielonych
Katastrofy podczas transportu TŚP	<u>Bardzo prawdopodobne</u>	Transport materiałów niebezpiecznych w gminie Sztum odbywa się po drodze krajowej nr 55 i drogach powiatowych: <ul style="list-style-type: none"> • stacja kolejowa Sztumska Wieś 3103G • Sztum ul. Kochanowskiego 	Transport lądowy TŚP powinien odbywać się po ściśle określonych szlakach kolejowych i drogach kołowych. Za strefę bezpośredniego zagrożenia należy uważać pas terenu bezpośrednio przyległy do tych szlaków (dróg) o szerokości do 4km (z każdej strony), wyznaczony granicą możliwych porażen śmiertelnych i średnich. Maksymalne zasięgi rozprzestrzeniania się obłoku chloru w przypadku awarii cysterny kolejowej o ładowności od 20 do około 50 ton lub cysterny samochodowej o ładowności do 20	<ul style="list-style-type: none"> – Uszkodzenia konstrukcji i elementów budynków – Spalenie lub zniszczenie budynków – Zniszczenia terenów zielonych

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
		3105G <ul style="list-style-type: none"> • Uśnice – Sztumskie Pole 3108G • Sztum ul. Barczewskiego – Kalwa 3109G • ul. Reja w Sztumie 3169G • ul. Żeromskiego w Sztumie 3170G • ul. Nowowiejskiego w Sztumie 3183G 	ton mogą wynosić odpowiednio do 11 i 7 km. Poważne zagrożenie dla środowiska stanowi transport rurociągowy ropy naftowej i jej produktów. W przypadku awarii istnieje możliwość zanieczyszczenia zasobów wód podziemnych i powierzchniowych oraz gruntu. Z analizy danych w transporcie kolejowym wynika, że prawie wszystkie szlaki kolejowe są miejscem szczególnie niebezpiecznym, podobnie trasy drogowe, chociaż transport drogowy wydaje się mniej niebezpieczny ze względu chociażby na nieco mniejszą pojemność cystern samochodowych. Brak wyobraźni przewoźników, podstawowych wiadomości o szkodliwości przewożonego materiału oraz środkach bezpieczeństwa i sposobach postępowania w razie kolizji, przy tym brak dostatecznego wyposażenia w sprzęt i środki ochrony, niewłaściwy załadunek i zły stan techniczny pojazdów oraz cystern, a przede wszystkim większa częstotliwość katastrof drogowych powodują, że rejony znajdujące się w pobliżu tras przewozowych stanowią strefę o dość znacznym stopniu zagrożenia. Źródłem skażenia gleby i wód lądowych są także awaryjne bądź celowe (np. rabunkowe podłączenia) wycieki ropy naftowej i jej produktów z rurociągów paliwowych.	
Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	<u>Całkiem możliwe</u>	Obszar całej gminy	Materiał wybuchowy stosowany w technice wojskowej w praktyce jest całkowicie odporny na działanie wszelkiego rodzaju warunki atmosferyczne i niezależnie od daty produkcji zachowuje swe właściwości wybuchowe. Do przedmiotów wybuchowych zalicza się wszelkiego rodzaju przedmioty pochodzenia wojskowego, które ze względu na swe właściwości wybuchowe grożą niebezpieczeństwem przy niewłaściwym obchodzeniu się z nimi (ruszanie, rozkręcanie rzucanie itp.). Są to w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> – zapalniki, – pociski, – bomby lotnicze, – naboje artyleryjskie i karabinowe, – pancernice, 	<ul style="list-style-type: none"> – Uszkodzenia konstrukcji i elementów budynków – Spalenie lub zniszczenie budynków – Zniszczenia terenów zielonych

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
			<ul style="list-style-type: none"> - granaty, - miny wszelkich typów, - ładunki materiałów wybuchowych, - złom metalowy zawierający resztki materiałów wybuchowych. <p>Za przedmioty niebezpieczne uważa się wszelkiego rodzaju urządzenia (materiały pochodzenia wojskowego, przemysłowego lub innego, które mając właściwości łatwopalne, żrące, trujące grożą niebezpieczeństwem przy manipulowaniu lub zetknięciu się z powietrzem albo wysoką temperaturą.</p> <p>Zaliczyć do nich można:</p> <ul style="list-style-type: none"> - płyn łatwopalny, żrący i trujący, - zawartość butli stalowych, gaśnic, - resztki rozmaitych substancji w aparaturze laboratoryjnej itp. 	

4.2.2. Wypadki i katastrofy

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
Wypadki i katastrofy w komunikacji	<u>Całkiem możliwe</u>	Drogi krajowa, wojewódzkie i powiatowe	<p>Stały wzrost liczby pojazdów, a co za tym idzie zwiększenie natężenia w ruchu drogowym, w tym związany z ruchem tranzytowym i przewozem materiałów niebezpiecznych oraz słabym stanem dróg potęguje zagrożenia ludzi i środowiska naturalnego. Na drogach często dochodzi do wypadków, w wyniku których ludzie doznają ciężkich obrażeń ciała lub ponoszą śmierć na miejscu. Istnieje również zagrożenie zniszczenia obiektów znajdujących się w sąsiedztwie pasów drogowych, torów kolejowych, na trasach przelotu samolotów itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • drogowej - w wyniku szybkiego rozwoju motoryzacji, złego stanu technicznego pojazdów i dróg, brawury kierowców. Działanie jednostek ochrony przeciwpożarowej przy usuwaniu skutków tych zagrożeń stanowi przeważającą część wszystkich zdarzeń technicznych, chemicznych i ekologicznych; • kolejowej - Mogą wystąpić wykolejenia wagonów tak osobowych jak i towarowych oraz wypadki, szczególnie na niestrzeżonych przejazdach kolejowych; • lotniczej - zagrożenia w tym zakresie mogą wystąpić w związku z 	<ul style="list-style-type: none"> - Uszkodzenia konstrukcji budynków - Spalenie budynków - Uszkodzenia części budynków - Zniszczenia terenów zielonych

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
			<p>katastrofami samolotów cywilnych i wojskowych, które mogą przelatywać nad danym terytorium;</p> <ul style="list-style-type: none"> • morskiej. 	
Katastrofa wiatraka, farmy wiatrowej	<u>Mało prawdopodobne, ale możliwe</u>	Północna część gminy	<p>Zagrożenia wynikające z uszkodzenia, pożaru lub powalenia wiatraka (farmy wiatrowej) zasadniczo nie różnią się od zagrożeń będących następstwem katastrofy budowlanej, jednakże z uwagi na wielkość obiektów oraz potencjalne skutki zostały one wyodrębnione w niniejszym opracowaniu.</p> <p>Wiatraki są obiektami o dużej wysokości, które właśnie z uwagi na swą wielkość muszą być oznaczane na mapach lotniczych (zarówno cywilnych jak i wojskowych). Prócz oczywistych zagrożeń spowodowanych przez uszkodzoną lub spaloną konstrukcję wiatraka, należy pamiętać o możliwości zatarasowania przejazdu/przechodu przez sąsiednie drogi i ścieżki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Uszkodzenia konstrukcji i elementów budynków – Spalenie lub zniszczenie budynków – Zniszczenia terenów uprawowych i zielonych – Utrudnienia w przejeździe na skutek powalenia (uwaga na drogi ewakuacyjne).
Katastrofy budowlane	<u>Całkiem możliwe</u>	Na obszarze całej gminy	<p>Zagrożenia związane z katastrofami budowlanymi, dotyczyć mogą tak budownictwa mieszkalnego (jedno- i wielorodzinnego) jak i przemysłowego, i mogą być spowodowane głównie przez :</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyeksploatowanie techniczne obiektu, – pożary, – wady w posadowieniu obiektu, – nieprawidłowości w wykonawstwie obiektu, – przypadki losowe (huragany, osunięcia podłoża, wypadki samochodów - uderzenie samochodem), – wady zastosowanych materiałów, – przeciążenia części budynku, – wybuchy materiałów pirotechnicznych, nie zabezpieczenie obiektów przeznaczonych do rozbiórki 	<ul style="list-style-type: none"> – Uszkodzenia konstrukcji i elementów budynków – Spalenie lub zniszczenie budynków – Zniszczenia terenów zielonych
Awaryje infrastruktury komunalnej	<u>Całkiem możliwe</u>	Szczególnie prawdopodobne w sąsiedztwie linii przesyłowych typu: ropociąg, gazociąg, wodociąg, linie energetyczne itp.	<p>Do najczęściej występujących zagrożeń z tego zakresu można zaliczyć awaryje :</p> <ul style="list-style-type: none"> – sieci ciepłowniczych, – sieci energetycznych, – sieci wodnokanalizacyjnych, – sieci gazowych, – urządzeń gazowych. <p>Awaryje ropociągów</p> <p>Potencjalne źródła zagrożeń środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozszczelnienie rurociągu tłoczonego w wyniku ukrytych wad fabrycznych rur, zmęczenia materiału (szczególnie na przejściach pod torami i drogami), - uszkodzenie rurociągu w wyniku działania osób trzecich, - nieprawidłowo działająca instalacja ochrony rurociągu. <p>Awaryje sieci gazowych i urządzeń</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Uszkodzenia konstrukcji i elementów budynków – Spalenie lub zniszczenie budynków – Zalanie budynków, – Zniszczenia terenów zielonych

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
			<p>gazowych Zagrożenie powstające w wyniku awarii sieci gazowych to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ulatnianie się gazu powodujące wybuch; – zniszczenie obiektów w sąsiedztwie miejsca awarii. <p>Na szczególne niebezpieczeństwo narażone są obszary znajdujące się w strefie wybuchu np. przy stacjach redukcyjnych gazu i wzdłuż gazociągów.</p> <p>Awarie sieci energetycznych W wyniku uszkodzenia sieci energetycznych (zerwanie linii przesyłowych lub uszkodzenie stacji transformatorowych) Skutkiem oddziaływania energii elektrycznej na organizm człowieka jest porażenie prądem elektrycznym, które stanowi zagrożenie dla zdrowia i życia. Dla obiektów zabytkowych zagrożenie może powstać w wyniku przewrócenia się słupów czy przerwania lub uszkodzenia linii przesyłowych (w wyniku uszkodzenia linii może dojść do pożaru).</p> <p>Awarie sieci wodnokanalizacyjnych Awarie sieci wodnokanalizacyjnych mogą skutkować dla obiektów zabytkowych zalaniem kondygnacji piwnicznych budynków.</p>	

4.3. Działania terrorystyczne i przestępcze oraz konflikt zbrojny

Narastająca przestępczość, a zwłaszcza coraz częstsze przypadki użycia materiałów i urządzeń wybuchowych w działaniach o charakterze przestępczym, staje się zjawiskiem bardzo niebezpiecznym. Celem oddziaływań przez grupy przestępcze mogą stać się obszary, obiekty i urządzenia ważne dla bezpieczeństwa publicznego interesu gospodarczego państwa obronności, a w szczególności:

- zakłady, obiekty i urządzenia mające istotne znaczenie dla funkcjonowania aglomeracji miejskich (elektrownie, ciepłownie, ujęcia wody, wodociągi i oczyszczalnie ścieków);
- zakłady stosujące, produkujące lub magazynujące TSP;
- rurociągi paliwowe, linie energetyczne i telekomunikacyjne, zapory wodne i inne urządzenia hydrotechniczne;
- banki, obiekty i urządzenia telekomunikacyjne, pocztowe oraz telewizyjne i radiowe;
- zakłady produkcji specjalnej;
- magazyny rezerw państwowych.

Oprócz użycia materiałów wybuchowych przez grupy przestępcze coraz częściej zdarzają się kradzieże substancji chemicznych: trujących, żrących bądź promieniotwórczych. Wprowadzenie niektórych z nich do ujęć wody pitnej lub instalacji wodociągowych może spowodować śmierć lub zatrucie nawet kilku tysięcy ludzi.

Oprócz ww. zagrożeń dla ważnych elementów systemu obronnego i gospodarczego w okresie kryzysu, istnieje prawdopodobieństwo nasilenia się przestępstw o charakterze kryminalnym przeciwko życiu i zdrowiu oraz mienia, które ze względu na swój charakter i oddziaływanie społeczne mają istotny wpływ na poziom społecznego bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Obiektami zamachów zaktywizowanych środowisk przestępczych będą: dobra konsumpcyjne, waluty, paliwa itp. znajdujące się głównie w obrocie detalicznym i hurtowym.

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	<u>Całkiem możliwe</u>	Sztum oraz inne miejscowości położone przy drodze krajowej 55	Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji dla obiektów znajdujących się w sąsiedztwie miejsc rozruchów i demonstracji spowodowanych użyciem przez protestujących niebezpiecznych narzędzi, niebezpiecznych substancji chemicznych i materiałów łatwopalnych.	<ul style="list-style-type: none"> - Uszkodzenia elementów budynków - Spalenie lub zniszczenie budynków - Zniszczenia terenów zielonych
Kradzieże i akty wandalizmu	<u>Bardzo prawdopodobne</u>	Obszar całej gminy, obiekty użyteczności publicznej i obiekty prywatne	Biorąc pod uwagę ogólną brutalizację przestępczości w Polsce oraz doświadczenia z przeszłości, nie można wykluczyć zaistnienia zdarzeń związanych z rozruchami ulicznymi i towarzyszącymi im z reguły aktów wandalizmu. Ochrona obiektów przed tego rodzaju zdarzeniami jest niezwykle trudna. Niemal niemożliwe jest przewidzenie skali takiego zagrożenia i zapewnienie wszystkim obiektom skutecznej ochrony. Akty wandalizmu mogą polegać między innymi na celowym podpalaniu obiektów (np. poprzez wrzucanie przez okna butelek ze środkiem zapalającym), niszczeniu mienia lub infrastruktury, w wyniku wtargnięcia grupy osób biorących udział w zamieszkach do poszczególnych obiektów. Zjawisku temu mogą towarzyszyć grabieże przedmiotów	<ul style="list-style-type: none"> - Uszkodzenia elementów budynków - Spalenie lub zniszczenie budynków - Zniszczenia terenów zielonych
Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	<u>Mało prawdopodobne ale możliwe</u>	Miasto Sztum, Obiekty użyteczności publicznej i obiekty prywatne	Na terenie Miasta Sztum usytuowany jest Zakład Karny – jest to jednostka typu zamkniętego oraz półotwartego przeznaczona dla mężczyzn recydywistów. W zakładzie funkcjonują dwa oddziały penitencjarne, wyodrębniony oddział mieszkalny, w którym przebywają osadzeni zakwalifikowani do nauczania w szkole oraz oddział terapeutyczny dla skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi lub upośledzonych umysłowo. Z uwagi na wielkość Zakładu oraz nagromadzenie osób potencjalnie niebezpiecznych, należy wziąć pod uwagę możliwość buntu i/lub ucieczki grupy lub wszystkich skazanych.	<ul style="list-style-type: none"> - Uszkodzenia elementów budynków - Spalenie lub zniszczenie budynków - Zniszczenia terenów zielonych - Kradzieże zabytków ruchomych i dewastacje
Akty terrorystyczne	<u>Mało prawdopodobne ale możliwe</u>	Obszar całej gminy, Głównie obiekty użyteczności publicznej	Terroryzm jest koncepcją polityczną. Przemoc, którą się posługuje stanowi narzędzie do realizacji celów takich jak przeprowadzenie zmian politycznych, czy zdobycie władzy. Terrorysta jest osobą która za pomocą aktu agresji i groźby użycia siły prezentuje swoje postulaty. Nie ulega jednak wątpliwości, że w ostatnich latach przemoc zaczęła gwałtownie przybierać na sile i zdaje się wymykać spod kontroli, przybierając coraz to nowe, bardziej	<ul style="list-style-type: none"> - Uszkodzenia elementów budynków - Spalenie lub zniszczenie budynków - Zniszczenia terenów zielonych

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
			<p>niebezpieczne formy.</p> <p>Cechą charakterystyczną definiującą terroryzm jest to, że terroryści nie uznają granic, a terenem ich działania może być każdy kraj, często nie związany bezpośrednio z celem ich postulatów. Walczy się w mieście i poza nim.</p> <p>Zasadniczą intencją działań terrorystycznych jest wywołanie ogólnego strachu. Terroryści chcą być anonimowi, nieidentyfikowalni. Terroryzm, to przede wszystkim działanie mające na celu wywołanie strachu (paniki), przy użyciu przemocy lub groźby jej użycia.</p> <p>Terroryści próbują osiągnąć swój cel poprzez różne formy ataku np. podkładanie bomb w budynkach użyteczności publicznej, środkach komunikacji, wykorzystywanie samochodów – pułapek, zamachowców – samobójców, itp.</p>	
Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	<u>Mało prawdopodobne</u>	Miasto Sztum, głównie obiekty użyteczności publicznej	<p>Zamach bombowy jest uznawany za najgroźniejszy z możliwych zamachów terrorystycznych. Pojawiające się co jakiś czas zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego wymagają działania na miejscu wielu służb – Policji, Straży Pożarnej, służb medycznych i technicznych. Sprawdzenie pirotechniczne budynku wspomagane pracą policyjnego psa specjalnie przeszkolonego na wykrywanie materiałów wybuchowych koordynowane jest z działaniem służb kryminalnych, które weryfikują realność zagrożenia i ustalają sprawców wywołania alarmu, gdy kontekst wskazuje, że może on być fałszywy. Najczęściej alarmy takie wywoływane są w budynkach użyteczności publicznej. Działania podejmowane przed przybyciem na miejsce służb koordynowane są przez administratorów obiektów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Uszkodzenia elementów budynków – Spalenie lub zniszczenie budynków – Zniszczenia terenów zielonych

Rodzaj zagrożenia	Prawdopodobieństwo występowania zagrożenia	Obszar występowania	Charakterystyka zagrożenia	Przewidywane skutki dla obiektów zabytkowych
Konflikt zbrojny	Mało prawdopodobne ale możliwe	Obszar całej gminy	<p>Powstanie nowych niezależnych państw na wschodzie posiadających znaczny potencjał militarny i niestabilnych politycznie powoduje szereg zagrożeń, które mogą się ujawnić w każdej chwili.</p> <p>Możliwość wybuchu konfliktów lokalnych stanowi poważne niebezpieczeństwo, które w przypadku rozszerzenia się na większy obszar mogłyby objąć także Polskę, ościennych, w tym Polski.</p> <p>a) napad powietrzny nieprzyjaciela b) działania konwencjonalne c) działania dywersyjne d) użycie broni masowego rażenia</p> <p>W dużych konfliktach prowadzonych przez wojska lądowe z użyciem artylerii, lotnictwa i rakiet dotyczy to stanu oblężenia, inwazji i okupacji, instytucje kulturalne, i ich mienie oraz personel doznają szkód z powodu stania się przypadkowymi celami w starciach pomiędzy siłami zbrojnymi. Ma to miejsce wówczas gdy instytucje takie są położone na stałych liniach przegrupowania się wojsk, na terenach stacjonowania oddziałów i w miejscach składowania wyposażenia: na kierunkach strategicznych, w pobliżu szlaków wodnych, tras kolejowych, naturalnych punktów o znaczeniu obronnym i przejść: w pobliżu obiektów wojskowych, magazynów, fabryk i składów jak również w miastach i na terenach dużych skupisk ludzkich, które mogą zostać zaatakowane z powodu udzielania wsparcia oddziałom wojskowym, a które są tradycyjnie silnymi punktami oporu.</p> <p>W wyniku działań wojennych obiekty zabytkowe mogą być narażone na zniszczenie z powodu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. wykorzystywania ich przez strony walczące jako schronów w trakcie ostrzeliwania artyleryjskiego z uwagi na solidne konstrukcje takich budowli, 2. traktowania wysokich obiektów kultury jako wież obserwacyjnych, 3. nielegalnego zajęcia przez grupy uchodźców <p>W konfliktach z użyciem broni nuklearnej, chemicznej lub biologicznej bądź przy zagrożeniach tego typu obiekty zabytkowe, ich mienie, budynki i personel dotknięte atakiem ulegają okresowemu skażeniu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Uszkodzenie lub zniszczenie wyposażenia budynku. – Zniszczenie częściowe lub całkowite obiektu poprzez np. uszkodzenie konstrukcji budynku.

5. Charakterystyka zasobów i rozmieszczenie zabytków w gminie

5.1. Obiekty o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa narodowego wraz z wyszczególnieniem ważniejszych elementów podlegających zabezpieczeniu

Na terenie gminy Sztum nie występują obiekty i obszary o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa narodowego. Gmina Sztum nie posiada zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków ani parków kulturowych uznanych za pomnik historii (w związku z art. 15. ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003. Nr 162. Poz. 1568 z późn. zm.).

5.2. Obszary i obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków wraz z wyszczególnieniem elementów podlegających zabezpieczeniu

Wykaz obiektów, zespołów wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego

L.p.	Wpis do rejestru		Miejscowość	Obiekty	Adres	
	Nr	data			ulica / miejscowość	Nr
1.	113	1959-07-16	Sztum	układ urbanistyczny Starego Miasta Sztumu z zespołem zamkowym	Sztum	
2.	180	1960-04-08	Sztum	zespół dworsko-parkowy /dwór, park/	Ogrodowa	8
3.	323	1962-09-10	Postolin	kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej, ob.p.w. Św. Michała Archanioła	Postolin	
4.	877	1977-12-29	Czernin	zespół dworsko-parkowy (dwór, park)	Czernin	
5.	906	1978-02-25	Cygusy	park	Cygusy	
6.	973	1979-08-08	Biała Góra	zespół śluz na Nogacie	Biała Góra	
7.	1055	1984-06-06	Goraj	zespół dworsko-parkowy /dwór, park, stajnia/	Goraj	
8.	1242	1988-08-01	Barlevice	dwór	Barlevice	

L.p.	Wpis do rejestru		Miejscowość	Obiekty	Adres	
	Nr	data			ulica / miejscowość	Nr
9.	1343	1991-01-23	Koniecwałd	zespół młyna wodnego wraz z tamą i kanałem młyńskim	Koniecwałd	
10.	1381	1993-05-04	Sztum	wieża ciśnień	ul. Kochanowskieg o	
11.	1382	1993-05-11	Sztum	cmentarz	ul. Domańskiego / Pieniężnego	
12.	1384	1993-05-20	Sztum	cmentarz wraz z ogrodzeniem; kaplicą; zachowanymi nagrobkami i układem zieleni wysokiej	ul. Kochanowskieg o	
13.	1391	1993-06-17	Gościszewo	kościół parafialny p.w. Św. Józefa	Gościszewo	
14.	1414	1993-09-10	Sztum	kościół parafialny p.w. Św. Anny	Sztum	
15.	1415	1993-09-10	Sztum	kościół filialny p.w. Wspomożenia Wiernych	Sztum	
16.	1453	1994-04-16	Sztum	dom z ogrodem	Jagiełły	23
17.	1480	1994-09-09	Ramzy Małe	zespół dworsko-parkowy /dwór, park/	Ramzy Małe	
18.	1481	1994-09-09	Sztumska Wieś	dwór wraz z nasadzeniami zieleni przydomowej	Sztumska Wieś	8
19.	1564	1995-09-22	Pietrzwałd	kościół filialny p.w. Trzech Króli i Przenajświętszej Trójcy wraz z układem przestrzennym cmentarza, zachowanymi historycznymi nagrobkami i wysoką zielenią cmentarną	Pietrzwałd	

L.p.	Wpis do rejestru		Miejscowość	Obiekty	Adres	
	Nr	data			ulica / miejscowość	Nr
20.	1583	1996-03-14	Koniecwałd	zespół dworsko-parkowy / dwór z podjazdem; oficyna; spichlerz; park /	Koniecwałd	
21.	1864	2010-07-23	Sztum	zespół zamkowy w Sztumie złożony z obiektów z czasu budowy zamku średniowiecznego : 1.mury obronne, 2.brama wjazdowa z mostem,3.skrzydło południowe, 4.pd część skrzydła wschodniego, 5.wieża więzienna,6.relikwiarz wieży czworobocznej,7.studnia zamkowa na dziedzińcu oraz obiektów z czasu rozbudowy w XIX w.: 8.pn część skrzydła wsch, 9.budynek sądu i prokuratury , 10.willa wraz z terenem	Sztum	
22.	1892	2013-03-27	Sztumska Wieś	kościół filialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego wraz z działką oraz pamiątkowym głazem związanym z rozejmem polsko-szwedzkim w Sztumskiej Wsi	Sztumska Wieś	

Źródło: Rejestr zabytków nieruchomych, Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków, stan na 07.07.2017

Na terenie gminy Sztum wydane zostały 22 decyzje o wpisie do rejestru zabytków. Siedem z tych decyzji stanowią decyzje obszarowe i obejmują:

- 6 zespołów sakralnych (Postolin, Gościszewo, Pietrzwałd, Sztumska Wieś, Sztum - 2x)
- zespół zamkowy w Sztumie złożony z obiektów z czasu budowy zamku średniowiecznego
- układ urbanistyczny miasta Sztum wraz z zespołem zamkowym
- 5 zespołów dworsko - parkowych (Sztum, Czernin, Goraj, Ramzy Małe, Koniecwałd)

Rozmieszczenie zabytków przedstawia mapa: „GMINNY PLAN OCHRONY ZABYTKÓW NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO I SYTUACJI KRYZYSOWYCH DLA GMINY SZTUM” stanowiąca załącznik do niniejszego opracowania.

5.2.1. Charakterystyka poszczególnych obszarów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków

5.2.1.1. Układ urbanistyczny Starego Miasta Sztumu z zespołem zamkowym

Układ urbanistyczny Starego Miasta Sztumu powstał na skutek lokacji miasta na prawie chełmińskim w XIV wieku. Ograniczony jest od północy wodami jeziora Barlewickiego, od wschodu linią przechodzącą o 20m na wschód od osi dawnej fosy, od południa wodami jeziora Sztumskiego i od zachodu linią przechodzącą przez wschodnią ścianę stacji rozdzielczej wysokiego napięcia przy ulicy Mickiewicza, prostopadle do ul. Mickiewicza i Władysława IV, równoległe do ul. Strzeleckiej (obecnie ulica Baczyńskiego), która łączy oba jeziora. Do układu urbanistycznego przynależą dawne mury obronne i kościoły: kościół filialny p.w. NMP Wspomożenia Wiernych, Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Anny i dawny zespół zamkowy. Kościoły i obszar je otaczający zachowały się w dobrym stanie. Przedwojenne liczne przebudowania i rozbudowy prowadzone zwłaszcza na początku XX wieku w obrębie starego miasta powodowane potrzebami natury handlowej i gospodarczej w ogóle, są świadectwem przystosowywania zabudowy do występujących wówczas potrzeb, ale jednocześnie zaświadcza o przykładaniu dużej wagi do wartości estetycznych, czysto formalnych, a w końcu do zachowania ładu urbanistycznego. Ta spójna i jednolita struktura ulega zniszczeniu dopiero w 1945 roku na skutek wandalizmu żołnierzy radzieckich szczególnie obejmując zabudowę Starego Miasta wokół jego rynku (w skali całego miasta nawet w 50 %). Zniszczenia te zasadniczo naruszyły założenie urbanistyczne miasta do tego stopnia, że poszczególne jego kwartały przestały spełniać swoją pierwotną funkcję. Odbudowa miasta postępowała zgodnie z panującymi wówczas warunkami ustrojowymi. Często doraźność rozwiązań społecznych, miała wpływ na aktualny kształt układu przestrzennego dzisiejszego Sztumu i przemieszanie różnych form architektonicznych, zniekształcenie historycznej tkanki miejskiej. Obok zabudowy przedwojennej lub na jej miejscu pobudowano bloki wielkopłytowe i wolnostojące konstrukcje bez stylistycznego związku z otoczeniem, naruszające skalę i rytm istniejącej zabudowy lub same założenie urbanistyczne. Pomimo ogromnych zmian w obrębie historycznych granic miasta Sztum pozostał nienaruszony układ placów i ulic w obrębie Starego Miasta, co jest dużą wartością dającą w dalszym ciągu możliwość przywrócenia miastu, chociaż w części jego pierwotnego charakteru dokonując jego częściowej reintegracji.

5.2.1.2. Zespół dworsko-pałacowy dworek Żeromskiego w Sztumie

W obrębie parku występują następujące gatunki drzew: jesiony, świerki, dęby, lipy, kasztanowce. W poszyciu śnieguliczka. Na terenie parku znajduje się pomnik przyrody Jesion Wyniosły ustanowiony jako pomnik 17/03/1995r rozporządzeniem wojewody Elbląskiego z dnia 17.03.1995r. nr rejestru 24/95. Drzewa nasadzone są wzdłuż granic parkowych i alej a także swobodnie w kępach na terenie całego parku.

Dworek usytuowany równoległe w stosunku do drogi. Jest to budynek wolnostojący, o podstawie różnorodnej, wykonany z cegły i otynkowany. Zawiera jedną kondygnację oraz poddasze. Kąt nachylenia dachu: różnorodny, pokryty dachówką ceramiczną. Występujący detal architektoniczny to lukarny.

5.2.1.3. Zespół dworsko-pałacowy w Czerninie

Park przydworski datowany na początek XIX w. Zachowany jedynie układ zieleni wysokiej, brak pielęgnacji.

Dworek usytuowany równolegle w stosunku do drogi. Jest to budynek wolnostojący, o podstawie prostokątnej, wykonany z cegły i otynkowany. Zawiera dwie kondygnacje. Rodzaj dachu: mansardowy, a kąt nachylenia dachu jest różnorodny, pokryty dachówką ceramiczną. Występujący detal architektoniczny to lukarny

5.2.1.4. Park w Cygusach

Zieleń parkowa nieuporządkowana, złożona z różnorodnych gatunków, m.in. modrzew, brzoza.

5.2.1.5. Zespół śluz na Nogacie w Białej Górze

Zespół śluz na Nogacie składa się z trzech śluz. Pierwsza z nich, nawiązująca do stylów romańskiego i gotyckiego, powstała w 1852r. Druga powstała w 1916r., natomiast trzecia w latach 30 XX wieku. Służą one do regulacji stanu wody w rzekach Nogat i Liwa.

5.2.1.6. Zespół dworsko-parkowy w Goraju

Park przydworski, datowany na poł. XIX w., położony przy drodze dojazdowej. W obrębie parku występują różne, gęsto nasadzone gatunki drzew. Zachowana zieleń wysoka, obecnie zarośnięta i zaniedbana.

Dworek usytuowany równolegle w stosunku do drogi. Jest to budynek wolnostojący, na planie prostokąta z ryzalitem, wykonany z cegły i otynkowany. Zawiera dwie kondygnacje., w tym poddasze użytkowe. Rodzaj dachu: dwuspadowy, a kąt nachylenia dachu wynosi 45 stopni, pokryty dachówką ceramiczną. Występujący detal architektoniczny to lukarna dwuspadowa nad wejściem. Do zespołu należy także budynek stajni.

5.2.1.7. Zespół młyna wodnego wraz z tamą i kanałem młyńskim w Koniecwałdzie

Zespół młyna wodnego wraz z tamą i kanałem młyńskim, położony w otoczeniu zieleni wysokiej. Częściowo zaniedbany.

5.2.1.8. Cmentarz przy ul. Domańskiego/Pięięznego w Sztumie

Istniejący cmentarz katolicki datowany na początek XX w. z istniejącymi nagrobkami, na planie zbliżonym do prostokąta o powierzchni ok. 0,14 ha. Zieleń trawiasta oraz drzewa liściaste z przewagą brzozy; zabytkowy starodrzew. Zachowane nagrobki w stanie złym; po środku cmentarza zachowana kapliczka w stanie złym. Teren cmentarza z jednej strony ogrodzony płotem, z drugiej krzewami ozdobnymi.

5.2.1.9. Cmentarz wraz z ogrodzeniem; kaplicą; zachowanymi nagrobkami i układem zieleni wysokiej przy ul. Kochanowskiego w Sztumie

Istniejący cmentarz katolicki datowany na XVII/ XVIII w. z zachowanymi nagrobkami w przeważającej mierze opuszczonymi w stanie złym. Cmentarz o kształcie nieregularnym, zbliżonym do prostokąta, o powierzchni ok. 1,4 ha. Zieleń trawiasta oraz drzewa liściaste z przewagą brzozy. Zachowane ceglane słupy bramne oraz brama, a także ceglana kaplica w złym stanie z aktami wandalizmu. Od strony ulicy Słowackiego część cmentarza ogrodzona.

5.2.1.10. Dom z ogrodem przy ul. Jagiełły 23 w Sztumie

Dom usytuowany równolegle w stosunku do drogi. Jest to budynek wolnostojący, na planie prostokąta, wykonany z cegły i otynkowany. Zawiera dwie kondygnacje, w tym poddasze. Rodzaj dachu: dwuspadowy z naczółkami, a kąt nachylenia dachu wynosi 45 stopni, pokryty dachówką ceramiczną. Występujący detal architektoniczny to lukarna dach płaski oraz gzymsy.

5.2.1.11. Zespół dworsko-parkowy w Ramzach Małych

Zespół dworsko- parkowy datowany na XVIII- XX w. w skład, którego wchodzi dwór, magazyn zboża i chlewnia, budynek gospodarczy, budynek mieszkalny, chlewnia macior, stodoła, dom mieszkalny, chlewik, warsztaty, magazyn części, miejsce po spalonej owczarni. W rejestrze znajduje się dwór wraz z otaczającym go parkiem.

Dwór dobrze zachowany, odnowiony. Dwór usytuowany w centrum dawnego założenia Ramzy Małe, pomiędzy małym parkiem a folwarkiem.

5.2.1.12. Dwór wraz z nasadzeniami zieleni przydomowej w Sztumskiej Wsi

Dwór usytuowany równolegle w stosunku do drogi. Jest to budynek wolnostojący, o podstawie złożonej, wykonany z cegły i otynkowany. Zawiera dwie kondygnacje, w tym poddasze użytkowe. Rodzaj dachu: dwuspadowy, a kąt nachylenia dachu wynosi 40 stopni, pokryty blachą falistą. Występujący detal architektoniczny to lukarna dwuspadowa nad wejściem.

5.2.1.13. Kościół filialny p.w. Trzech Króli i Przenajświętszej Trójcy wraz z układem przestrzennym cmentarza; zachowanymi historycznymi nagrobkami i wysoką zielenią cmentarną w Pietrzwałdzie

Kościół jest budynkiem wolnostojący, o podstawie złożonej, wykonany z cegły. Zawiera jedną kondygnację, oraz poddasze. Rodzaj dachu: dwuspadowy, a kąt nachylenia dachu wynosi 45-50 stopni, pokryty dachówką ceramiczną. Występujący detal architektoniczny to: witraże, blendy, wieża, zwieńczenie dachu (wieżyczki dachowe). Istniejące zmiany wtórne: nowe pokrycie dachowe i przemurowane otwory okienne.

Istniejący cmentarz rzymsko- katolicki datowany na poł. XIV w. położony w centrum wsi, o kształcie nieregularnym i powierzchni 0,14 ha. Założony wokół kościoła, ograniczony murem. Zadrzewienie terenu cmentarza stosunkowo skromne, o niewielkich rozmiarach i wieku z przewagą lip drobnolistnych. Zachowane nagrobki pochodzą z początku XX w. oraz współczesne z okresu po roku 1945. Większość nagrobków w formie steli, tablicy na wsporniku lub niewielkich postumentów.

5.2.1.14. Zespół dworsko-parkowy (dwór z podjazdem; oficyna; spichlerz; park) w Koniecwałdzie

Teren dawnego zespołu folwarcznego z końca XIX w. w skład, którego wchodzi: dwór, magazyny, chlewnia, stodoła, obora, warsztaty, magazyn nawozów, magazyn części, wiata na drewno oraz dawne budynki mieszkalne. Wpisem do rejestru objęte są: dwór z podjazdem, bryła budynku przylegającej do dworu oficyny, budynek spichlerza oraz park z zachowanym układem zieleni wysokiej. Zespół usytuowany jako samodzielne założenie w odległości ok.1 km na wsch. od szosy Malbork- Sztum. Dwór jest murowany z cegły, z zachowanymi motywami secesyjnymi i klasycystycznymi. Dominującym akcentem pionowym budynku jest wieża z wysmukłym zwieńczeniem. Od wsch. do dworu przylega murowana z cegły oficyna. Na skutek powojennych remontów zachowała się jedynie jej bryła. Na pn.- wsch. od dworu usytuowany jest wolnostojący spichlerz wzniesiony na początku XXw. Kompozycja parku dworskiego obejmuje zielenią wysoką i

zbiornik wodny. Drzewostan składa się z ok. stuletnich dębów, klonów i jesionów. Zach. część zespołu dotyczy zabudowy mieszkaniowej.

Dwór usytuowany prostopadłe w stosunku do drogi. Jest to budynek wolnostojący, o podstawie prostokąta, murowany i otynkowany. Zawiera trzy kondygnacje. Rodzaj dachu: wielospadowy, a kąt nachylenia dachu jest różnorodny, pokryty dachówką ceramiczną. Występujący detal architektoniczny to zwieńczenie okien i zdobienia rzeźbiarskie

Oficyna usytuowana prostopadłe w stosunku do drogi. Jest to budynek w zabudowie bliźniaczej z dworem, o podstawie prostokąta, murowany i otynkowany. Zawiera jedną kondygnację i poddasze użytkowe. Rodzaj dachu: dwuspadowy, a kąt nachylenia dachu wynosi 40 stopni, pokryty blachą falistą.

Spichlerz usytuowany jest równolegle w stosunku do drogi. Jest to budynek wolnostojący, o podstawie prostokąta, wykonany z cegły i otynkowany. Zawiera dwie kondygnacje, w tym poddasze użytkowe. Rodzaj dachu: dwuspadowy, a kąt nachylenia dachu wynosi 45 stopni, pokryty eternitem.

5.2.1.15. Zespół zamkowy w Sztumie

Zespół zamkowy w Sztumie z XIV/XV i XVI w. złożony z obiektów z czasu budowy zamku średniowiecznego: 1) mury obronne, 2) brama wjazdowa z mostem, 3) skrzydło południowe, 4) pd. część skrzydła wschodniego, 5) wieża więzienna, 6) relikwiarz pn.-wsch. wieży czworobocznej, 7) studnia zamkowa na dziedzińcu oraz obiektów z czasu rozbudowy w XIX w. 8) pn. część skrzydła wsch., 9) budynek sądu i prokuratury, 10) willa wraz z terenem.

5.2.1.16. Kościół filialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego wraz z działką oraz pamiątkowym głazem związanym z rozejmem polsko-szwedzkim w Sztumskiej Wsi

Kościół położony jest prostopadłe w stosunku do drogi i jest budynkiem wolnostojącym, o podstawie różnorodnej, wykonany z cegły. Materiał użyty w elewacjach to także cegła. Zawiera jedną kondygnację. Rodzaj i kąt nachylenia dachu jest różnorodny, pokryty dachówką ceramiczną. Występujący detal architektoniczny to: gzymsy i nadproża ceglane.

5.3. Charakterystyka obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków

5.3.1.1. Kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Szkapierznej, ob.p.w. Św. Michała Archaniola w Postolinie

Kościół położony jest budynkiem wolnostojącym, o podstawie złożonej, wykonany z cegły. Materiał użyty w elewacjach to także cegła. Zawiera jedną kondygnację oraz poddasze. Dach jest dwuspadowy, kopertowy na wieży, a kąt nachylenia wynosi powyżej 50 stopni i jest pokryty dachówką ceramiczną. Występujący detal architektoniczny to: przypory, nadproża okienne, nadproża drzwiowe, podmurówka kamienno-ceglana, witraże, biforia i ozdobne tynkowanie.

5.3.1.2. Dwór w Barlewicach

Dwór usytuowany prostopadłe w stosunku do drogi. Jest to budynek wolnostojący, o podstawie prostokątnej, wykonany z cegły i otynkowany. Zawiera dwie kondygnacje, w tym poddasze użytkowe. Rodzaj dachu: dwuspadowy, a kąt nachylenia dachu wynosi 30 stopni, pokryty blachą płaską. Występujący detal architektoniczny to zdobienia okien oraz gzymsy murowane.

5.3.1.3. Wieża ciśnień przy ul. Kochanowskiego w Sztumie

Jest to budowla o podstawie złożonej, wykonana z cegły. Materiał użyty w elewacji to cegła i tynk. Rodzaj dachu: w części wielospadowy a w części dwuspadowy. Kąt nachylenia dachu wynosi 30 – 35 stopni, pokryty eternitem. Możemy zaobserwować wole oczka. Występujący detal architektoniczny to zwieńczenia otworów okiennych, gzymsy i ozdobne elementy elewacji. Wtórne zmiany dotyczą zamurowań okiennych.

5.3.1.4. Kościół parafialny p.w. Św. Józefa w Gościszewie

Teren kościoła ogrodzony - przedwojenne ogrodzenie - podmurówka i słupki murowane tynkowane, przęśła stal kuta. Zieleń wysoka, nawierzchnie z płyt betonowych. Budynek kościoła jednonawowy, dach wielospadowy.

Kościół położony jest prostopadle do drogi i jest budynkiem wolnostojącym, o podstawie różnorodnej, wykonany z drewna. Materiał użyty w elewacjach to także drewno. Zawiera jedną kondygnację. Dach i kąt jego nachylenia jest różnorodny a pokryty jest blachą płaską. Występujący detal architektoniczny to: nadproża okienne drewniane.

5.3.1.5. Kościół parafialny p.w. Św. Anny w Sztumie

Kościół położony jest nierównolegle w stosunku do drogi i jest budynkiem wolnostojącym, o podstawie złożonej, wykonany z cegły. Materiał użyty w elewacjach to także cegła, a także tynk. Zawiera jedną kondygnację oraz poddasze. Dach jest wielospadowy, kopertowy na wieży, a kąt nachylenia wynosi 70 stopni i jest pokryty blachodachówką. Występujący detal architektoniczny to: przypory, nadproża, podmurówka, rozeta, biforia, sklepienia i ozdobne tynkowanie

5.3.1.6. Kościół filialny p.w. Wspomożenia Wiernych w Sztumie

Kościół położony jest równolegle na placu i jest budynkiem wolnostojącym, o podstawie złożonej, wykonany z cegły, elewacja tynkowana. Zawiera jedną kondygnację. Dach jest dwuspadowy, łamany, z lukarnami, a kąt nachylenia wynosi 25-30 stopni. Pokryty jest dachówką. Występujący detal architektoniczny to: podmurówka, gzymsy, ryzality, rozety.

5.4. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków

Na obszarze Gminy Sztum znajduje się 16 stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków:

- Osada otwarta z okresu wczesno- i średniowiecznego w Białej Górze
Decyzja nr 172/A z 22.11.1971 r.
- Szaniec obronny z ok. 1626 r. w Białej Górze (leśnictwo Wygoda)
Decyzja nr 76/A z 7.01.1970 r.
- Szaniec obronny z ok. 1626 r. w Białej Górze (leśnictwo Wygoda)
Decyzja nr 77/A z 8.01.1970 r.
- Szaniec obronny z ok. 1626 r. w Białej Górze (leśnictwo Wygoda)
Decyzja nr 78/A z 8.01.1970 r.
- Osada z okresu wczesnośredniowiecznego w Gościszewie
Decyzja nr 79/A z 8.01.1970
- Cmentarzysko kurhanowe z okresu wczesnośredniowiecznego w Koniecwałdzie,
Decyzja nr 80/A z 8.01.1970 r.
- Cmentarzysko kurhanowe z okresu wczesnośredniowiecznego w Koniecwałdzie,
Decyzja nr 229/A z 8.01.1970 r.
- Cmentarzysko kurhanowe z okresu wczesnośredniowiecznego w Koniecwałdzie,
Decyzja nr 230/A z 8.01.1970 r.

- Grodzisko w Nowej Wsi z okresu wczesnośredniowiecznego
Decyzja nr 53/A z 1.12.1972 r.
- Grodzisko w Sztumie z okresu wczesnośredniowiecznego
Decyzja nr 101/A z 25.11.1970 r.
- Stare Miasto w Sztumie z okresu średniowiecznego – okres nowożytny
Decyzja nr 82/N z 16.07.1959 r.
- Osada w Uśnicach z okresu późnośredniowiecznego
Decyzja nr 61/A z 7.01.1970 r.
- Grodzisko wyżynne w Węgrach z okresu wczesnośredniowiecznego
Decyzja nr 62/A z 7.01.1970 r.
- Cmentarzysko w Węgrach z wczesnej epoki żelaza
Decyzja nr 69/A z 7.01.1970 r.
- Osada otwarta w Węgrach z okresu wpływów rzymskich
Decyzja nr 70/A z 7.01.1970 r.
- Osada przyrodowa w Węgrach z okresu wczesnośredniowiecznego
Decyzja nr 71/A z 7.01.1970 r.

5.5. Pozostałe zabytki nieruchome

Gminna Ewidencja Zabytków dla Gminy Sztum oprócz obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków obejmuje także inne zabytki o znacznych walorach kulturowych i krajobrazowych. Poniżej zostały wymienione niektóre inne, cenne obszary i obiekty znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków za wyjątkiem wpisanych do rejestru zabytków.

5.5.1. Układy ruralistyczne

Do cennych i dobrze zachowanych układów ruralistycznych należą układy wsi:

- Barlewice,
- Barlewiczki,
- Biała Góra,
- Cygusy,
- Czernin,
- Goraj,
- Gościszewo,
- Górki,
- Gronajny,
- Grzępa,
- Kępina,
- Koniecwałd,
- Koślinka,
- Michorowo,
- Nowa Wieś,
- Parowy,
- Parpary,
- Piekło,
- Pietrzwałd,
- Polaszki,

- Postolin,
- Ramzy Małe,
- Ramzy Wielkie,
- Szpitalna Wieś,
- Sztumska Wieś,
- Sztumskie Pole,
- Uśnice,
- Węgry,
- Wygoda,
- Zajezerze.

5.5.2. Cmentarze

Na terenie gminy Sztum zachowały się cmentarze głównie wiejskie i przykościelne, jedynie w kilku przypadkach wiejskie, datowane w większości na przełom XIX/XX w.:

- dwa cmentarze w miejscowości Biała Góra,
- cmentarz w miejscowości Czernin,
- dwa cmentarze w miejscowości Gościszewo,
- cmentarz w miejscowości Gronajny,
- cmentarz w miejscowości Koniecwałd,
- cmentarz w miejscowości Koślinka,
- cmentarz w miejscowości Uśnice,
- cmentarz w miejscowości Pietrzwałd,
- cmentarz w miejscowości Parpary,
- dwa cmentarze w miejscowości Postolin,
- cmentarz w miejscowości Szpitalna Wieś,
- dwa cmentarze w miejscowości Węgry,
- cmentarz w miejscowości Sztumska Wieś.

5.5.3. Dwory

Do istniejących, uwzględnionych w Gminnej Ewidencji Zabytków obiektów rezydencjonalnych należą dwory w miejscowościach :

- Goraj,
- Gościszewo,
- Gronajny,
- Michorowo,
- Pietrzwałd,
- Polaszki,
- Postolin,
- Węgry,
- Zajezerze.

5.5.4. Inne obiekty zabytkowe

W Gminnej Ewidencji Zabytków zostały także ujęte inne budowle i obiekty przemysłowe, obronne, sakralne, użyteczności publicznej, mieszkalne i użytkowe, wśród których do istotnych należą:

- kapliczna zbudowana z drewna, obok ul. Żeromskiego 8b w Sztumie,
- kapliczka przedwojenna zbudowana z cegły przy ul. Domańskiego w Sztumie,
- kościół filialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Sztumskiej Wsi,
- kościół pw. Chrystusa Króla w Piekle,
- kościółek filialny pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Parparach,
- gorzelnia w Gościszewie,
- kanał Uśnicki,
- zespół cegielni w Nowej Wsi.

5.5.3. Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy Sztum zlokalizowano 283 stanowiska i obiekty archeologiczne. Stanowią je osady, cmentarzyska, płaskie i kurhanowe, grodziska, szańce, punkty i ślady osadnicze, a także pojedyncze stanowiska luźne. Pod względem chronologicznym obiekty pochodzą głównie z osadnictwa pradziejowego i wczesno- i późnośredniowiecznego.

5.6. Inne cenne elementy krajobrazu kulturowego

Krajobraz kulturowy rozumiany jako ogół obiektów i cech fizycznych, obserwowalne wzrokowo wyrażenie kultury ludzkiej na powierzchni ziemi, łączy elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego. Krajobraz kulturowy jest wynikiem przekształcania krajobrazu naturalnego przez grupę lub kilka grup kulturowych i nakładania zróżnicowanych elementów kulturowych różnego wieku na ten sam teren. Przestrzeń przyrodnicza, która znajduje się w sferze oddziaływań człowieka przyjmuje formę kulturową, wyrażoną w postaci krajobrazu kulturowego. Krajobraz ten stanowi antropogenicznie ukształtowany fragment przestrzeni geograficznej, powstały w wyniku zespolenia oddziaływań środowiskowych i kulturowych, tworzących specyficzną strukturę, objawiającą się regionalną odrębnością, postrzeganą, jako swoistą fizjonomię (Myga-Piątek, 2001, Nita, Myga-Piątek, 2006). W grupie krajobrazów kulturowych (antropogenicznych) można wyróżnić podtypy związane z dominującym rodzajem działalności człowieka i stopniem przeobrażenia środowiska geograficznego. Najczęściej wyróżnia się podtypy krajobrazów: krajobraz rolniczy, przemysłowy, miejski, pogórnicy itp.

Krajobraz przyrodniczy zdefiniowany jest poprzez położenie geograficzne. Miasto i gmina Sztum zlokalizowana jest w większości na obszarze Pojezierza Iławskiego. Jedynie północno – zachodni fragment gminy znajduje się w obrębie Żuław Wiślanych. Przez obszar gminy przebiega wyraźna granica między tymi różnymi krajobrazowo regionami geograficznymi. Pojezierze Iławskie rozdziela od Żuław dolina rzeki Wisły i Nogatu oraz duże połacie lasów zaczynające się na wzniesieniach doliny Nogatu. Pojezierze Iławskie charakteryzuje się ukształtowaniem terenu powstałym w wyniku działania lodowców. W ukształtowaniu terenów dominuje krajobraz morenowy z rynnami wypełnionymi przez jeziora. Do najważniejszych jezior należą:

- jezioro Dąbrówka, położone w północno- wschodniej części obszaru Gminy (267 ha),
  - jeziora typu rynnowego: Sztumskie lub Zajezierskie (50 ha), Barlewickie (64 ha), Kaniewskie (19 ha) i Parlety (26 ha). Głębokość tych jezior nie przekracza 12 m,
  - Białe (30 ha)
- Występują również mniejsze jeziora:
- Karpiarnia (2 ha),

- Czarne (1 ha).
Na obszarze gminy występują rzeki i kanały melioracji podstawowej:
- Struga Postolińska,
- Kanał Postoliński,
- Kanał Uśnicki,
- Młynówka Malborska (Kanał Juranda) - kanał został zaprojektowany i wykonany w latach 1280–1320 przez Krzyżaków. Dostarczał niezależnie wodę do zamku w Malborku,
- Struga Orłęca.

Żuławy Wiślane stanowią rozległą równinę wznoszącą się niewiele ponad poziom morza. Powierzchnia Żuław u nasady delty przy rozgałęzieniu Leniwki i Nogatu, w tak zwanej Mątowskiej Głowie, znajduje się nieco powyżej 10 m n.p.m.

Na terenie Miasta i Gminy Sztum można wyróżnić kilka typów krajobrazów kulturowych:

- rolniczy Pojezierza Ławskiego,
- rolniczy międzyrzecza Wisły-Leniwki i Nogatu,
- leśny,
- miejski.

Krajobraz rolniczy dominuje na obszarze gminy Sztum i występuje w dwóch odmianach wynikających z położenia w innym regionie geograficznym. Na Pojezierzu Ławskim krajobraz jest odmienny z uwagi na inny charakter występujących gleb i związanych z tym form użytkowania gruntów rolnych. Na Pojezierzu Ławskim są to głównie grunty orne, na Żuławach łąki, pastwiska, tereny podmokłe i nieużytki.

Krajobraz rolniczy na Pojezierzu Ławskim kształtują:

- równomiernie rozłożone, odległe od siebie o kilka kilometrów wsie zbudowane w większości w oparciu o dawne majątki ziemskie (założenia dworsko-parkowe i zespoły folwarczne),
- struktura pól o dużych areałach powstałych z dawnych majątków ziemskich, następnie wielkoobszarowych gospodarstw państwowych, które aktualnie funkcjonują jako wielkoobszarowe gospodarstwa rolne;
- niewielkie obszary leśne tworzące strukturę mozaikową z gruntami uprawnymi.

Krajobraz rolniczy na Żuławach kształtują:

- niewielki procent terenów zabudowanych, skoncentrowanych wokół miejscowości Biała Góra i Piekło,
- podmokłe, niedostępne obszary łąk, pastwisk i nieużytków;
- pasmowe obszary zadrzewione i leśne, biegnące wzdłuż brzegu rzeki (charakterystyczna roślinność terenów podmokłych: las łęgowy jesionowo-wiązowy, las wierzbowo-topolowy,
- urządzenia wodne, w szczególności wały przeciwpowodziowe, umocnienia brzegowe rzeki, śluzy itp.

Na obszarach rolniczych ustanowione zostały między innymi formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Białej Góry,
- Obszar Chronionego Krajobrazu rzeki Nogat,
- rezerwat Biała Góra.

Na całokształt poszczególnych rodzajów krajobrazów kulturowych rolniczych wpływ mają wszystkie zabytki nieruchome znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków. Na krajobraz kulturowy, jako ważny element dziedzictwa kulturowego, składają się:

- zespoły dworsko-parkowe, folwarczne i zabudowa z nimi związana (dwory, parki, ogrody, budynki mieszkalne pracowników, folwarczne zabudowania gospodarcze),
- obiekty architektury wiejskiej (domy mieszkalne, budynki gospodarcze),
- zabytki techniki,
- kościoły,
- cmentarze,

- małe obiekty architektury sakralnej-kapliczki,
- historyczne układy ruralistyczne (układy rozplanowania wsi i zespołów wiejskich),
- historyczne układy rozplanowania zagród i usytuowania budynków
- tradycyjne formy budynków.

Istotnym w krajobrazie są również sylwety miejscowości widoczne często z dużych odległości. Krajobraz leśny, Powierzchnia lasów na obszarze miasta i gminy Sztum wynosi około 48 ha, co stanowi ok. 27,3% powierzchni ogólnej gminy. Zdecydowana większość tych terenów leśnych stanowi jeden duży kompleks leśny, położony w centralnej części gminy, między miejscowościami Białą Górą, Sztum, Gościszewo, Parpary i Uśnice. Praktycznie jest to obszar pozbawiony jakiegokolwiek zabudowy, za wyjątkiem dwóch leśniczówek: Wydry i Benowo. Dominują lasy iglaste. Na obszarach leśnych ustanowione zostały między innymi formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Białej Góry,
- Obszar Chronionego Krajobrazu rzeki Nogat,
- rezerwat Las Mątawski,
- rezerwat Parów Węgry.

Krajobraz miejski tworzy struktura miasta Sztum. Pierwotna osada, przekształcana w przeciągu dziejów osiągnęła dzisiejszy miejski kształt w wyniku głównie:

- działań rycerstwa Krzyżackiego w XIV w. które doprowadziło do lokalizacji letniej rezydencji Wielkiego Mistrza zakonu Krzyżackiego w Sztumie,
- nadania praw miejskich w XV wieku,
- zniszczeń w wyniku wojen szwedzkich w XVII wieku,
- rozwoju gospodarczego i technicznego w XIX wieku, w wyniku którego powstały dwa przedmieścia wschodnie i zachodnie,
- rozwoju infrastruktury technicznej, w tym elektryfikacji na początku XX w. oraz budowy koszar,
- zniszczeń w wyniku II wojny światowej,
- odbudowy Polski po II wojnie światowej, w tym budowa zakładów pracy, mieszkań itp.,
- aktywizacji gospodarki w warunkach demokratycznych.

Miasto Sztum stanowi nieduże miasto, atrakcyjnie położone pomiędzy dwoma jeziorami Barlewickim i Sztumskim. Istotną centrotwórczą rolę miasta pełni najstarsza część, to jest układ urbanistyczny Starego Miasta z XIV w. wraz z murami, kościołami i dawnym zespołem zamkowym. W strukturze miasta dominuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna w formie bloków bezpośrednio sąsiadujących z zabytkową strukturą miasta.

5.7. Zabytki ruchome

Na obszarze Gminy Sztum występuje 48 zabytków ruchomych, które znajdują się w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Zgrupowane są one w kościołach na terenie gminy w następujących miejscowościach:

- Kościół Św. Anny w Sztumie
- Sztumska Wieś
- Piekło
- Postolin
- Pietrzwałd

6. Stopień spodziewanego zagrożenia zabytków

6. 1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków i ich główne zagrożenia

Ze względu na scharakteryzowanie poszczególnych zagrożeń i potencjalnych zniszczeń lub uszkodzeń zabytków oraz prawdopodobieństwo ich wystąpienia opracowano matrycę wskaźników oceny ryzyka.

Na potrzeby charakterystyki przyjęto następujące wskaźniki oceny ryzyka:

nikłe - żadne działania nie są wymagane, istniejące warunki ochrony są wystarczające

bardzo małe - żadne działania nie są wymagane, wskazany monitoring sytuacji

małe - możliwa poprawa warunków ochrony

średnie - potrzeba poprawy warunków ochrony

duże - potrzeba natychmiastowej poprawy warunków ochrony

bardzo duże - wstrzymanie korzystania z obiektu

6.1.1. Układy urbanistyczne i obszary podlegające ochronie krajobrazowej

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
1.	Układ urbanistyczny Starego Miasta Sztumu z zespołem zamkowym	Pożary	Średnie
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Małe
		Trąby powietrzne	Nikłe
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Nikłe
		Osuwiska	Nikłe
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Nikłe
		Katastrofy budowlane	Średnie
		Awarie przemysłowe	Bardzo małe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Małe
		Awarie infrastruktury komunalnej	Małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Duże
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Średnie
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
2.	Zespół dworsko-parkowy dworek Żeromskiego, Sztum Zajezerze	Požary	Małe
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Średnie
		Trąby powietrzne	Niżkie
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niżkie
		Osuwiska	Niżkie

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niższe
		Katastrofy budowlane	Małe
		Awarie przemysłowe	Małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Małe
		Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Średnie
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
Konflikt zbrojny	Bardzo małe		
3.	Zespół dworsko-parkowy w Czerninie.	Pożary	Średnie
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Średnie
		Trąby powietrzne	Niższe
		Burze	Małe
		Grad	Małe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niżkie
		Osuwiska	Niżkie
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niżkie
		Katastrofy budowlane	Małe
		Awarie przemysłowe	Małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Małe
		Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Bardzo małe
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
4.	Park w Cygusach	Požary	Średnie

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Średnie
		Trąby powietrzne	Niższe
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niższe
		Osuwiska	Niższe
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niższe
		Katastrofy budowlane	Bardzo małe
		Awarie przemysłowe	Bardzo małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Niższe
		Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Bardzo małe
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
5.	Zespół śluz na Nogacie w Białej Górze	Pożary	Niżkie
		Podtopienia i zalania	Średnie
		Wiatry	Małe
		Trąby powietrzne	Niżkie
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niżkie
		Osuwiska	Małe
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Bardzo małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niżkie
		Katastrofy budowlane	Małe
		Awarie przemysłowe	Bardzo małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Niżkie
		Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Bardzo małe
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
6.	Zespół dworsko-parkowy w Goraju	Požary	Średnie
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Małe
		Trąby powietrzne	Niżkie
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niżkie
		Osuwiska	Niżkie
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Małe
		Katastrofy budowlane	Małe
		Awarie przemysłowe	Bardzo małe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Niższe
		Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Bardzo małe
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
7.	Zespół młyna wodnego wraz z tamą i kanałem młyńskim w Koniecwałdzie	Požary	Średnie
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Średnie
		Trąby powietrzne	Niższe
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niższe
		Osuwiska	Niższe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Średnie
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Małe
		Katastrofy budowlane	Małe
		Awarie przemysłowe	Bardzo małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Małe
		Awarie infrastruktury komunalnej	Małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Bardzo małe
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
8.	Cmentarz przy ul. Domańskiego / Pieniężnego w Sztumie	Pożary	Małe
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Małe
		Trąby powietrzne	Niskie
		Burze	Małe
		Grad	Małe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niższe
		Osuwiska	Małe
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Średnie
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niższe
		Katastrofy budowlane	Małe
		Awarie przemysłowe	Małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Małe
		Awarie infrastruktury komunalnej	Małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Średnie
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
9.	Cmentarz wraz z ogrodzeniem; kaplicą; zachowanymi nagrobkami i	Pożary	Małe
		Podtopienia i zalania	Małe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
	układem zieleni wysokiej przy ul. Kochanowskiego w Sztumie	Wiatry	Małe
		Trąby powietrzne	Niżkie
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niżkie
		Osuwiska	Małe
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Średnie
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niżkie
		Katastrofy budowlane	Bardzo duże
		Awarie przemysłowe	Niżkie
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Niżkie
		Awarie infrastruktury komunalnej	Małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Średnie
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
10.	Dom z ogrodem przy ul. Jagiełły 23 w Sztumie	Pożary	Średnie
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Małe
		Trąby powietrzne	Niżkie
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niżkie
		Osuwiska	Niżkie
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niżkie
		Katastrofy budowlane	Bardzo duże
		Awarie przemysłowe	Małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Niżkie
		Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Średnie
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
11.	Zespół dworsko-pałacowy w Ramzach Małych	Požary	Małe
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Średnie
		Trąby powietrzne	Niższe
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niższe
		Osuwiska	Niższe
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niższe
		Katastrofy budowlane	Małe
		Awarie przemysłowe	Bardzo małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Niższe
		Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Bardzo małe
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
12.	Dwór wraz z nasadzeniami zieleni przydomowej w Sztumskiej Wsi	Požary	Małe
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Średnie
		Trąby powietrzne	Niższe
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niższe
		Osuwiska	Niższe
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niższe
		Katastrofy budowlane	Małe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Awarie przemysłowe	Bardzo małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Małe
		Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Bardzo małe
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
13.	Kościół filialny p.w. Trzech Króli i Przenajświętszej Trójcy wraz z układem przestrzennym cmentarza, zachowanymi historycznymi nagrobkami i wysoką zielenią cmentarną	Pożary	Średnie
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Średnie
		Trąby powietrzne	Niższe
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niższe
		Osuwiska	Niższe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niższe
		Katastrofy budowlane	Małe
		Awarie przemysłowe	Bardzo małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Niższe
		Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Bardzo małe
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
14.	Zespół dworsko-parkowy (dwór z podjazdem; oficyna; spichlerz; park) w Koniecwałdzie	Pożary	Średnie
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Średnie
		Trąby powietrzne	Niższe
		Burze	Małe
		Grad	Małe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niżkie
		Osuwiska	Niżkie
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Małe
		Katastrofy budowlane	Małe
		Awarie przemysłowe	Bardzo małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Niżkie
		Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Bardzo małe
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
15.	Zespół zamkowy w Sztumie	Pożary	Średnie
		Podtopienia i zalania	Małe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Wiatry	Małe
		Trąby powietrzne	Niższe
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niższe
		Osuwiska	Małe
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niższe
		Katastrofy budowlane	Średnie
		Awarie przemysłowe	Małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Średnie
		Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Średnie
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
16.	Kościół filialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego wraz z działką oraz pamiątkowym głazem związanym z rozejmem polsko-szwedzkim w Sztumskiej Wsi	Pożary	Małe
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Średnie
		Trąby powietrzne	Niższe
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niższe
		Osuwiska	Niższe
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niższe
		Katastrofy budowlane	Małe
		Awaryje przemysłowe	Bardzo małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Małe
		Awaryje infrastruktury komunalnej	Małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Bardzo małe
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe

6.1.2. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków

Lp.	Przedmiot ochrony	Rodzaje zagrożenia	Ryzyko spowodowania zniszczeń i uszkodzeń
1.	Kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Szkapierznej, ob.p.w. Św. Michała Archanioła w Postolinie	Pożary	Małe
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Średnie
		Trąby powietrzne	Niżkie
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niżkie
		Osuwiska	Niżkie
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niżkie
		Katastrofy budowlane	Małe
		Awarie przemysłowe	Bardzo małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Niżkie
		Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Bardzo małe

		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
2. Dwór w Barlewicach			
		Požary	Małe
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Średnie
		Trąby powietrzne	Niższe
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niższe
		Osuwiska	Niższe
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niższe
		Katastrofy budowlane	Małe
		Awarye przemysłowe	Bardzo małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Małe
		Awarye infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe

		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Bardzo małe
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
3.	Wieża Ciśnień w Sztumie	Požary	Małe
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Małe
		Trąby powietrzne	Niżkie
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niżkie
		Osuwiska	Małe
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Średnie
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niżkie
		Katastrofy budowlane	Bardzo duże
		Awarie przemysłowe	Małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Niżkie
		Awarie infrastruktury komunalnej	Małe

		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Średnie
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
4.	Kościół parafialny p.w. Św. Józefa w Gościszewie	Požary	Średnie
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Średnie
		Trąby powietrzne	Niższe
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niższe
		Osuwiska	Małe
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe
		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niższe
		Katastrofy budowlane	Bardzo małe
		Awaryje przemysłowe	Bardzo małe

		Katastrofy podczas transportu TŚP	Niżkie
		Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Bardzo małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Bardzo małe
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
5.	Kościół parafialny p.w. Św. Anny w Sztumie	Pożary	Średnie
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Małe
		Trąby powietrzne	Niżkie
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niżkie
		Osuwiska	Niżkie
		Wypadki i katastrofy w komunikacji	Małe

		Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niżkie
		Katastrofy budowlane	Małe
		Awarie przemysłowe	Bardzo małe
		Katastrofy podczas transportu TŚP	Niżkie
		Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
		Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
		Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Małe
		Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
		Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Średnie
		Akty terrorystyczne	Bardzo małe
		Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
		Konflikt zbrojny	Bardzo małe
6.	Kościół filialny p.w. Wspomożenia Wiernych w Sztumie	Požary	Średnie
		Podtopienia i zalania	Małe
		Wiatry	Małe
		Trąby powietrzne	Niżkie
		Burze	Małe
		Grad	Małe
		Susza	Małe
		Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia	Małe
		Trzęsienia ziemi	Niżkie

	Osuwiska	Niżkie
	Wypadki i katastrofy w komunikacji	Średnie
	Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej	Niżkie
	Katastrofy budowlane	Bardzo małe
	Awarie przemysłowe	Bardzo małe
	Katastrofy podczas transportu TŚP	Średnie
	Awarie infrastruktury komunalnej	Bardzo małe
	Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami	Bardzo małe
	Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne	Małe
	Kradzieże i akty wandalizmu	Średnie
	Bunt i rozruchy w zakładzie karnym	Średnie
	Akty terrorystyczne	Bardzo małe
	Podłożenie przesyłki i bomby niewiadomego pochodzenia	Bardzo małe
	Konflikt zbrojny	Bardzo małe

6.2. Pozostałe obiekty zabytkowe najbardziej narażone na niebezpieczeństwo zniszczenia lub uszkodzenia

6.2.1. Układy urbanistyczne i obszary podlegające ochronie wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków

Najbardziej narażone na ryzyko zniszczenia lub uszkodzenia są nieużytkowane lub częściowo zagospodarowane założenia pałacowo – parkowe i folwarczne. Na terenach tych do najistotniejszych zagrożeń należą pożary i akty wandalizmu. Na duże ryzyko zniszczenia w wyniku aktów wandalizmu narażone są również założenia cmentarne.

6.2.2. Inne zabytki nieruchome

Większość budynków znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków znajduje się w posiadaniu osób prywatnych. Głównie są to budynki mieszkalne. Na ryzyko zniszczenia lub uszkodzenia narażone są budynki i obiekty położone przy drodze krajowej i drogach powiatowych (ze względu na trasę transportu TSP i wypadki drogowe).

Na ryzyko zniszczenia w wyniku aktów wandalizmu i kradzieży narażone są także w dużym stopniu obiekty sakralne oraz wszelkie nieużytkowane obiekty.

7. Ochrona zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowych w zależności od zagrożeń

7.1. Zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych – w czasie poprzedzającym wystąpienie konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

W czasie poprzedzającym wystąpienie sytuacji kryzysowej lub konfliktu zbrojnego należy prowadzić prace mające na celu zapobieganie ewentualnym skutkom występujących zagrożeń. Można do nich zaliczyć:

- opracowanie planu ochrony zabytku na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla zabytków,
- kontrolę i doskonalenie stanu technicznego zabytków,
- przygotowanie oznakowania i złożenie go w wyznaczonym miejscu lub na obiekcie,
- w porozumieniu z zarządcą drogi przygotowanie oznakowania zakazującego parkowania na drodze dojazdowej do obiektu w razie wystąpienia sytuacji kryzysowej/konfliktu zbrojnego celem swobodnego dojazdu służb ratowniczych lub oznakowania zakazującego wjazd na dany teren celem podniesienia skuteczności ochrony – w zależności od scenariusza (wystąpienia) danej sytuacji,
- aktualizację systemu zabezpieczania zabytku,
- aktualizację systemu alarmowania i wykrywania,
- ewidencja i dokumentacja obiektu podlegającego ochronie,
- prowadzenie prac techniczno-inżynierskich, mających na celu poprawę właściwości konstrukcyjnych, zabezpieczenie przed ewentualnymi skutkami wybuchów, wichur, śnieżyc, powodzi lub zalania, osunięć i zapadnięć gruntów, ochronę fragmentów szczególnie cennych i narażonych na zniszczenia.

W ramach prac przygotowawczych zostanie ustalona współpraca z lokalnymi podmiotami gospodarczymi, organizacjami kulturalnymi, szkołą, celem pozyskania, w przypadku sytuacji zagrożenia, niezbędnych sił i środków, np. możliwości przewozu materiałów budowlanych, ziemi. Postawienie zadań, m.in. patrolowych Straży Miejskiej lub wyznaczenie z pracowników administracji państwowej patroli.

Plan Ochrony wymagany jest dla wszystkich zabytków wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego.

7.2. Podwyższenie gotowości

Do prac w fazie podwyższenia gotowości należy w szczególności:

- patrolowanie przez Straż Miejską lub patrole obywatelskie,
- oznakowanie zabytków nieruchomych znakiem Konwencji Haskiej,
- organizacja systemu monitorowania zagrożeń, alarmowania i powiadamiania,
- wyznaczenie grupy osób do prac zabezpieczających i działań ochronnych,
- organizacja współdziałania podmiotów - wolontariuszy w ochronie zabytków.

7.3. Reagowanie

Faza reagowania polega na prowadzeniu działań, mających za zadanie minimalizację zniszczeń obiektu zabytkowego. W czasie trwania tej fazy prowadzi się akcje ratownicze i udziela wsparcia jednostkom ratowniczym.

7.4. Zabezpieczenie i dokumentowanie

Po ustąpieniu zagrożenia należy zabezpieczyć zabytki przed dalszą destrukcją. Roboty zabezpieczające powinny być wykonane zgodnie z przepisami BHP, zapewniając potrzeby dotyczące energii elektrycznej, wody do robót i celów socjalno-bytowych, łączności z ośrodkami dyspozycyjnymi i bazami zaopatrzenia, Dokumentowanie strat oraz podjętych działań powinno odbywać się ponadto poprzez filmowanie i fotografowanie, kopiowanie. Zestawienie prac dokumentacyjnych i konserwatorsko-zabezpieczających w razie wystąpienia strat i szkód w zabytkach należy przedstawić Wojewódzkiemu Urzędowi Ochrony Zabytków w Gdańsku oraz poinformować o stratach, podjętych działaniach i potrzebach pomocy w oparciu o sporządzone przez właścicieli formularze zgłoszeniowe strat (załącznik nr 3).

Po ustąpieniu sytuacji kryzysowej lub stanu zagrożenia należy podjąć działania mające na celu przywrócenie pierwotnych wartości obiektu. Wszelkie roboty budowlane wykonywane przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków wymagają pozwolenia na budowę oraz uzgodnień/akceptacji PWKZ. Dotyczy to również obiektu, który uległ zniszczeniu w wyniku nieprzewidzianych okoliczności. Zostało to uregulowane w art. 29 ust. 4 oraz w art. 39 ust. 1 i 2. ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1332 z późn. zm.)

Prawo budowlane

Art. 29. 4. Roboty budowlane, o których mowa w ust. 1 i 2, wykonywane:

- 1) przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków - wymagają pozwolenia na budowę,**
- 2) na obszarze wpisanym do rejestru zabytków - wymagają dokonania zgłoszenia, o którym mowa w art. 30 ust. 1**

Art. 39. 1. Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

2. Pozwolenie na rozbiórkę obiektu budowlanego wpisanego do rejestru zabytków może być wydane po uzyskaniu decyzji Generalnego Konserwatora Zabytków działającego w imieniu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o skreśleniu tego obiektu z rejestru zabytków.

3. W stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego

wydaje organ administracji architektoniczno-budowlanej w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

4. Wojewódzki konserwator zabytków jest obowiązany zająć stanowisko w sprawie wniosku o pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektów budowlanych, o których mowa w ust. 3, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Niezajęcie stanowiska w tym terminie uznaje się jako brak zastrzeżeń do przedstawionych we wniosku rozwiązań projektowych.

W przypadku wystąpienia konieczności ratowania zabytku, wytyczne dotyczące postępowania wydaje Główna Komisja Konserwatorska działająca przy Generalnym Konserwatorze Zabytków. Zostało to uregulowane w art. 98 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 z późn. zm.).

Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami

Art. 98. 1. Przy Generalnym Konserwatorze Zabytków działa Główna Komisja Konserwatorska jako organ opiniodawczy do spraw działań konserwatorskich podejmowanych przy zabytkach.

2. Główna Komisja Konserwatorska wydaje, w szczególności, opinie w sprawach:
1) stosowania metod, technologii i materiałów niezbędnych dla ratowania zabytków;
2) prawidłowości i zasadności planowanych oraz przeprowadzonych prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach oraz badań archeologicznych;

3) sposobu i zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń dla poszczególnych zabytków.

3. Członków Głównej Komisji Konserwatorskiej powołuje i odwołuje Generalny Konserwator Zabytków spośród specjalistów w określonych dziedzinach ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

4. Główna Komisja Konserwatorska działa na podstawie regulaminu nadanego, w drodze zarządzenia, przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

5. Obsługę administracyjną i finansową Głównej Komisji Konserwatorskiej zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

7.5. Ochrona zabytków ruchomych

Ochrona zabytków ruchomych polega na podjęciu, w zależności od sytuacji i posiadanych możliwości, następujących czynności:

- a) zabezpieczenia ich przed zniszczeniem lub uszkodzeniem, w miejscu stałego przechowywania, oraz na zorganizowaniu stałego dozoru,
- b) przemieszczenia do innych, przygotowanych pomieszczeń jednostki organizacyjnej.
- c) rozśrodkowania zabytków do innych wytypowanych i przygotowanych obiektów w tej samej miejscowości.
- d) ewakuacji do uprzednio wyznaczonych przygotowanych obiektów poza miejscowością ich stałego przechowywania, jeżeli nie ma możliwości ich właściwego zabezpieczenia na miejscu lub w tej samej miejscowości, oraz zapewnienia stałego dozoru.
- e) ewakuacji najcenniejszych zabytków za granicę w przypadku konfliktu zbrojnego,
- f) przyjmowania, na wniosek właściciela lub posiadacza, cennych zabytków na czasowe przechowywanie przez publiczne jednostki organizacyjne kultury.

7.5.1. Wykaz jednostek organizacyjnych chroniących zabytki ruchome na miejscu oraz jednostek, które przewidują rozśrodkowanie lub ewakuację zabytków ruchomych

Zabytki ruchome na terenie gminy Sztum są na wyposażeniu głównie obiektów sakralnych. Zabezpieczane powinny być na miejscu stałego przechowywania i podlegać stałej ochronie. Za

zadanie to odpowiedzialni są administratorzy obiektów, z reguły proboszczowie parafii. W przypadku, gdy zabytek przebywa poza jednostką organizacyjną, do jej kierownika należy podjęcie decyzji w zakresie zwrotu zabytku lub jego pozostawienia w dotychczasowym miejscu. W przypadku zagrożenia konfliktem zbrojnym zalecane jest pozostawienie zabytku w miejscu czasowego przechowywania. Na podstawie rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2004r. Nr 212, poz. 2153) i ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2014.1446 t.j. z dnia 2014.10.24) oraz rekomendacji _ „Kurendy” Prymasa Polski z Generalnym Konserwatorem RP z grudnia 2000r. i art. 25 Konkordatu z dnia 28 lipca 1993r. – obowiązek ochrony zabytków sakralnych na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych spoczywa na kurii, dekanacie, Proboszczach Parafii, organizatorach ochrony zabytków sakralnych, terenowych i diecezjalnych konserwatorach zabytków, we współpracy ze Starostą Sztumskim i Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz Gminnym Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Miejscowość	Obiekt	Liczba zabytków ruchomych
Sztum	Kościół Św. Anny	18
Sztumska Wieś	Kościół filialny pw. Podwyższenia Krzyża Św.	1
Piekło	Kościół parafialny Chrystusa Króla	1
Postolin	Kościół Św. Michała Archanioła	18
Pietrzwałd	Kościół pw. Św. Piotra w Okowach	10

8. Charakterystyka zagrożeń i niezbędnych działań

8.1. Zagrożenia naturalne

8.1.1. Pożary

Zagrożenie
Pożary
Opis zagrożenia
Szczególnie istotnym elementem, który musi być uwzględniony w zabezpieczeniu przeciwpożarowym obiektów zabytkowych i w prowadzeniu akcji ratowniczo - gaśniczej w razie pożaru jest priorytet zabezpieczenia i ratowania szczególnie cennych elementów. Pożar pola czy suszy może zagrażać budynkom znajdującym się w sąsiedztwie, w tym obiektem zabytkowym.
Przypadki
<ol style="list-style-type: none"> Pożar lasów i zadrzewień Pożar pól Pożar przemysłowy Pożar obiektu budowlanego
Działania
Faza podwyższenia gotowości
<ol style="list-style-type: none"> Obserwowanie zjawisk pogodowych i analizowanie prognoz krótkoterminowych oraz długoterminowych. Śledzenie komunikatów w środkach masowego przekazu. Utrzymywanie łączności i wymiana informacji ze Stanowiskiem Kierowania OC. Zabezpieczenie ognioochronne obiektów drewnianych i elementów konstrukcyjnych z drewna. Aktualizowanie oceny stanu zagrożenia zabytkowych obiektów, ich stanu technicznego, stanu otaczającego drzewostanu. Przygotowywanie do własnych działań ratowniczych w oparciu o grupę zabezpieczająco - ratowniczą i sprzęt podręczny, która będzie szkolona z elementami ćwiczeń praktycznych. Zapewnianie dojazdu osób niezbędnych do prac zabezpieczająco-ratowniczych. Sprawdzanie stanu obecności pracowników służb ratunkowych, ze szczególnym uwzględnieniem członków grup zabezpieczająco-ratowniczych. Ostrzeżenie przebywających na terenie osób o zagrożeniu i zasadach postępowania w razie katastrofy. Zabezpieczanie na miejscu cennych elementów wyposażenia architektonicznego.
Faza reagowania
<ol style="list-style-type: none"> Kierowanie akcją gaśniczą do chwili przybycia specjalistycznych jednostek ratowniczo-gaśniczych. W razie wybuchu pożaru podejmowanie próby lokalizacji źródła ognia i jego stłumienie w zarodku przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, Prowadzenie działań ratowniczych własnymi siłami (grupami zabezpieczająco - ratowniczymi) w zależności od sytuacji i w razie potrzeby organizowanie i wyposażanie sił wsparcia. Alarmowanie w razie potrzeby specjalistycznych służb ratowniczych – jednostek straży pożarnej. Po przybyciu jednostek ratowniczych, podporządkowanie wszystkich działań dowódcy akcji oraz udzielanie pomocy i niezbędnych informacji. Ratowanie cennych elementów wystroju architektonicznego.
Faza zabezpieczania i dokumentacji
<ol style="list-style-type: none"> Zabezpieczenie uszkodzonych obiektów i elementów przed dalszą destrukcją. Usuwanie zniszczonych, nieprzydatnych elementów, połamanych drzew, wywóz gruzu, śmieci itp. Po zakończeniu akcji ratowniczo - gaśniczej, zabezpieczanie i przeszukiwanie pogorzelska, ustalenie przyczyn pożaru. Dokonywanie oceny i szacowania strat, przy pomocy uprawnionego rzeczoznawcy, Informowanie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o poniesionych stratach (na formularzu zgłoszenia strat), podjętych działaniach i o ewentualnych potrzebach pomocy. Przywrócenie stanu utrzymania zabytków sprzed katastrofy. Opracowanie wniosków i aktualizacja Planu Ochrony Zabytków.

8.1.2. Podtopienia i zalania

Zagrożenie
Podtopienia i zalania
Opis zagrożenia
Podtopienia i miejscowe zalania mogą wystąpić w związku z długotrwałymi i intensywnymi opadami deszczu. Zjawiska te mają miejsca szczególnie w okresie jesiennym oraz wiosennym. Podtopienia i miejscowe zalania mogą również wystąpić wiosną w czasie szybkiego topnienia pokrywy śnieżnej. Zjawiska te powodują także podniesienie poziomu wód gruntowych. Podobne skutki może spowodować awaria sieci wodociągowo - kanalizacyjnej na sąsiedniej działce. Zalanie i spływ wód może spowodować osunięcie się gruntu i uszkodzenie obiektu.
Przypadki
<ol style="list-style-type: none"> 1. Powódź 2. Zalanie spowodowane nawałnym deszczem 3. Zalanie spowodowane spływem wód 4. Zalanie roztopowe 5. Awaria sieci wodociągowo - kanalizacyjnej
Działania
Faza podwyższenia gotowości
<ol style="list-style-type: none"> 1. Obserwowanie zjawisk pogodowych i analizowanie prognoz krótkoterminowych oraz długoterminowych. 2. Śledzenie komunikatów w środkach masowego przekazu. 3. Utrzymywanie łączności i wymiana informacji ze Stanowiskiem Kierowania OC. 4. Aktualizowanie oceny stanu zagrożenia obiektów zabytkowych. 5. Wytypowanie miejsc najbardziej zagrożonych podtopieniem (zalaniem) w przypadku obfitych i długotrwałych opadów. 6. Przygotowywanie do własnych działań ratowniczych w oparciu o grupę zabezpieczająco - ratowniczą i sprzęt podręczny, która będzie szkolona z elementami ćwiczeń praktycznych. 7. Zapewnianie dojazdu osób niezbędnych do prac zabezpieczająco-ratowniczych. 8. Sprawdzanie stanu obecności pracowników służb ratunkowych, ze szczególnym uwzględnieniem członków grup zabezpieczająco-ratowniczych. 9. Ostrzeżenie przebywających na terenie osób o zagrożeniu i zasadach postępowania w razie katastrofy. 10. Przygotowywanie materiałów, narzędzi i urządzeń do ratowania i doraźnego usuwania uszkodzeń w razie zalania z innych przyczyn. 11. Utrzymywanie w gotowości i przygotowanie do uruchomienia awaryjnego zasilania i oświetlenia zastępczego. 12. Usuwanie z terenu przedmiotów nie przytwierdzonych trwale do podłoża mogących ulec przemieszczeniu.
Faza reagowania
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań ratowniczych własnymi siłami (grupami zabezpieczająco - ratowniczymi) w zależności od sytuacji i w razie potrzeby organizowania i wyposażania sił wsparcia. 2. Alarmowanie w razie potrzeby specjalistycznych służb ratowniczych. 3. Po przybyciu jednostek ratowniczych, podporządkowanie wszystkich działań dowódcy akcji oraz udzielanie pomocy i niezbędnych informacji. 4. Ratowanie cennych elementów wystroju architektonicznego.
Faza zabezpieczenia i dokumentacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpieczanie uszkodzonych obiektów i elementów przed dalszą destrukcją. 2. Osuszanie i wietrzenie pomieszczeń, sprzątanie i wywóz śmieci i zniszczonych elementów. 3. Dokonywanie oceny i szacowania strat, przy pomocy uprawnionego rzeczoznawcy. 4. Informowanie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o poniesionych stratach (na formularzu zgłoszenia strat), podjętych działaniach i o ewentualnych potrzebach pomocy. 5. Przywrócenie stanu utrzymania zabytków sprzed katastrofy. 6. Opracowanie wniosków i aktualizowanie Planu Ochrony Zabytków.

8.1.3. Inne zagrożenia naturalne

Zagrożenie
Inne zagrożenia naturalne
Opis zagrożenia
Warunkami takimi w bliskości cmentarza mogą być w szczególności huraganowe wiatry pochodzenia burzowego lub wynikające z przechodzenia frontów atmosferycznych lub z anomalii pogodowych. Mogą im towarzyszyć, w zależności od pory roku gwałtowne ulewy, gradobicia lub śnieżyce.
Przypadki
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wiatr 2. Trąba powietrzna 3. Burza 4. Grad 5. Susza 6. Mrozy i nadzwyczajne opady śniegu, zamiecie, oblodzenia 7. Trzęsienie ziemi 8. Osuwiska
Działania
Faza podwyższenia gotowości
<ol style="list-style-type: none"> 1. Obserwowanie zjawisk pogodowych i analizowanie prognoz krótkoterminowych oraz długoterminowych. 2. Śledzenie komunikatów w środkach masowego przekazu. 3. Utrzymywanie łączności i wymiana informacji ze Stanowiskiem Kierowania OC. 4. Aktualizowanie oceny stanu zagrożenia obiektów zabytkowych, ich stanu technicznego, stanu otaczającego drzewostanu. 5. Przygotowywanie do własnych działań ratowniczych w oparciu o grupę zabezpieczającą - ratowniczą i sprzęt podręczny, która będzie szkolona z elementami ćwiczeń praktycznych. 6. Zapewnianie dojazdu osób niezbędnych do prac zabezpieczającą - ratowniczych. 7. Sprawdzanie stanu obecności pracowników służb ratunkowych, ze szczególnym uwzględnieniem członków grup zabezpieczającą - ratowniczych. 8. Ostrzeżenie przebywających na terenie osób o zagrożeniu i zasadach postępowania w razie katastrofy. 9. Zamykanie (zaryglowanie) i w miarę potrzeb dodatkowe zabezpieczanie zagrożonych otworów okiennych i drzwiowych (workami z piaskiem, ekranami, zaporami itp.). 10. Usuwanie z terenu przedmiotów nie przytwierdzonych trwale do podłoża mogących ulec przemieszczeniu.
Faza reagowania
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań ratowniczych własnymi siłami (grupami zabezpieczającą - ratowniczymi) w zależności od sytuacji i w razie potrzeby organizowanie i wyposażanie sił wsparcia. 2. Alarmowanie w razie potrzeby specjalistycznych służb ratowniczych. 3. Po przybyciu jednostek ratowniczych, podporządkowanie wszystkich działań dowódcy akcji oraz udzielanie pomocy i niezbędnych informacji. 4. Ratowanie cennych elementów wystroju architektonicznego.
Faza zabezpieczenia i dokumentacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpieczanie uszkodzonych obiektów i elementów przed dalszą destrukcją. 2. Usuwanie zniszczonych, nieprzydatnych elementów, połamanych drzew, wywóz gruzu, śmieci itp. 3. Dokonywanie oceny i szacowania strat, przy pomocy uprawnionego rzeczoznawcy. 4. Informowanie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o poniesionych stratach (na formularzu zgłoszenia strat), podjętych działaniach i o ewentualnych potrzebach pomocy. 5. Przywrócenie stanu utrzymania zabytków sprzed katastrofy. 6. Opracowanie wniosków i aktualizacja Planu Ochrony Zabytków.

8.2. Awarie i katastrofy techniczne

8.2.1. Zagrożenie środkami biologicznymi, chemicznymi i promieniotwórczymi

Zagrożenie
Zagrożenia środkami biologicznymi, chemicznymi i promieniotwórczymi
Opis zagrożenia
Skażenia środkami toksycznymi mogą wystąpić na skutek katastrof komunikacyjnych na przebiegających w pobliżu szlakach drogowych, a także w wyniku ataku zbrojnego lub terrorystycznego z użyciem broni chemicznej lub biologicznej. Zagrożenie środkami promieniotwórczymi może mieć takie same źródła lub być skutkiem awarii w nawet odległych elektrowniach atomowych lub zakładach wykorzystujących w produkcji substancje promieniotwórcze. Sygnał alarmowy w przypadku zagrożenia może być nadany w systemie OC, Zarządzania Kryzysowego, w środkach masowego przekazu, telefon, fax, syreny alarmowe, ruchomych środkach nagłaśniających lub innych wewnętrznych systemach informacji i ostrzegania.
Przypadki
<ol style="list-style-type: none"> 1. Awarie przemysłowe 2. Katastrofy podczas transportu TSP 3. Katastrofy związane z niewybuchami i niewypałami
Działania
Faza podwyższenia gotowości
<ol style="list-style-type: none"> 1. Śledzenie komunikatów w środkach masowego przekazu. 2. Utrzymywanie łączności i wymiana informacji ze Stanowiskiem Kierowania OC. 3. Aktualizowanie oceny stanu zagrożenia obiektów zabytkowych, ich stanu technicznego, stanu otaczającego drzewostanu. 4. Przygotowywanie do własnych działań ratowniczych w oparciu o grupę zabezpieczającą - ratowniczą i sprzęt podręczny, w tym środki ochronno - ratownicze i odtrutki, która będzie szkolona z elementami ćwiczeń praktycznych. 5. Zapewnianie dojazdu osób niezbędnych do prac zabezpieczającą - ratowniczych. 6. Sprawdzanie stanu obecności pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem członków grup zabezpieczającą - ratowniczych. 7. Ostrzeżenie przebywających na terenie osób o zagrożeniu i zasadach postępowania w razie katastrofy.
Faza reagowania
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań ratowniczych własnymi siłami (grupami zabezpieczającą - ratowniczymi) w zależności od sytuacji i w razie potrzeby organizowania i wyposażania sił wsparcia. 2. Alarmowanie w razie potrzeby specjalistycznych służb ratowniczych. 3. Po przybyciu jednostek ratowniczych, podporządkowanie wszystkich działań dowódcy akcji oraz udzielanie pomocy i niezbędnych informacji. 4. Ratowanie cennych elementów wystroju architektonicznego.
Faza zabezpieczania i dokumentacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przystąpienie do wietrzenia, odkażania i dezaktywacji pomieszczeń niezwłocznie po odwołaniu alarmu. 2. Zabezpieczanie uszkodzonych obiektów i elementów przed dalszą destrukcją. 3. Usuwanie zniszczonych, skażonych przedmiotów i materiałów. 4. W razie potrzeby wezwanie specjalistycznych sił ze sprzętem, toksykologa. 5. Dokonywanie oceny i szacowania strat, przy pomocy uprawnionego rzeczoznawcy. 6. Informowanie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o poniesionych stratach (na formularzu zgłoszenia strat), podjętych działaniach i o ewentualnych potrzebach pomocy. 7. Przywrócenie stanu utrzymania zabytków sprzed katastrofy. 8. Opracowanie wniosków i aktualizacja Planu Ochrony Zabytków.

8.2.2. Wypadki i katastrofy

Zagrożenie
Wypadki i katastrofy
Opis zagrożenia
Katastrofa budowlana lub techniczna może wystąpić samoistnie, na skutek działania przyrody lub może być wynikiem błędu w sztuce budowlanej, zaniechania lub zaniedbań w konserwacji budowli, działania sił niszczących uruchomionych przez człowieka, katastrof komunikacyjnych itp.
Przypadki
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wypadki i katastrofy komunikacyjne 2. Katastrofy budowlane 3. Katastrofy wiatraka, farmy wiatrowej 4. Awarie infrastruktury komunalnej
Działania
Faza podwyższenia gotowości
<ol style="list-style-type: none"> 1. Powiadomienie kierownictwa obiektów o zagrożeniu lub zdarzeniu. 2. Utrzymywanie łączności i wymiana informacji ze Stanowiskiem Kierowania OC. 4. Aktualizowanie oceny stanu zagrożenia obiektów zabytkowych, ich stanu technicznego, stanu otaczającego drzewostanu. 5. Przygotowywanie do własnych działań ratowniczych w oparciu o grupę zabezpieczającą - ratowniczą i sprzęt podręczny, która będzie szkolona z elementami ćwiczeń praktycznych. 6. Zapewnianie dojazdu osób niezbędnych do prac zabezpieczającą - ratowniczych. 7. Sprawdzanie stanu obecności pracowników służb ratunkowych, ze szczególnym uwzględnieniem członków grup zabezpieczającą - ratowniczych. 8. Ostrzeżenie przebywających na terenie osób o zagrożeniu i zasadach postępowania w razie katastrofy.
Faza reagowania
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań ratowniczych własnymi siłami (grupami zabezpieczającą - ratowniczymi) w zależności od sytuacji i w razie potrzeby organizowanie i wyposażanie sił wsparcia. 2. Alarmowanie w razie potrzeby specjalistycznych służb ratowniczych. 3. Po przybyciu jednostek ratowniczych, podporządkowanie wszystkich działań dowódcy akcji oraz udzielanie pomocy i niezbędnych informacji. 4. Ratowanie cennych elementów wystroju architektonicznego.
Faza zabezpieczania i dokumentacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpieczanie uszkodzonych obiektów i elementów przed dalszą destrukcją. 2. Usuwanie zniszczonych, nieprzydatnych elementów, połamanych drzew, wywóz gruzu, śmieci itp. 3. Dokonywanie oceny i szacowania strat, przy pomocy uprawnionego rzeczoznawcy. 4. Informowanie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o poniesionych stratach (na formularzu zgłoszenia strat), podjętych działaniach i o ewentualnych potrzebach pomocy. 5. Przywrócenie stanu utrzymania zabytków sprzed katastrofy. 6. Opracowanie wniosków i aktualizacja Planu Ochrony Zabytków.

8.3. Działania przestępcze i terrorystyczne

8.3.1. Działania przestępcze

Zagrożenie
Działania przestępcze
Opis zagrożenia
Kradzieże i akty wandalizmu w obiektach zabytkowych mogą wystąpić zarówno w czasie pokoju jak i podczas działań wojennych. Mogą mieć charakter celowy lub niezamierzony, wynikający z niewiedzy, niefrasobliwości lub niedbalstwa bądź mogą być nieodpowiedzialnym zachowaniem grupy lub jednostek. Mogą też być skutkiem niewłaściwie prowadzonych prac remontowo - budowlanych, instalacyjnych lub porządkowych. Akty wandalizmu mogą też przybrać postać, niszczeniu lub uszkodzaniu elementów ogrodzenia, i małej architektury - w połączeniu z uszkodzeniem elewacji, wymontowywaniu lub tłuczeniu detali architektonicznych i innych elementów wystroju pomieszczeń (zabrudzenie podłóg, ścian i sufitów itp.).
Przypadki
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niepokoje społeczne, demonstracje, rozruchy uliczne, bunt 2. Kradzieże i akty wandalizmu
Działania
Faza podwyższenia gotowości
<ol style="list-style-type: none"> 1. Śledzenie komunikatów w środkach masowego przekazu. 2. Utrzymywanie łączności i wymiana informacji ze Stanowiskiem Kierowania OC. 4. Aktualizowanie oceny stanu zagrożenia obiektów zabytkowych. 5. Przygotowywanie do własnych działań ratowniczych w oparciu o grupę zabezpieczającą - ratowniczą i sprzęt podręczny, która będzie szkolona z elementami ćwiczeń praktycznych. 6. Zapewnianie dojazdu osób niezbędnych do prac zabezpieczającą - ratowniczych. 7. Sprawdzanie stanu obecności pracowników służb ratunkowych, ze szczególnym uwzględnieniem członków grup zabezpieczającą - ratowniczych. 8. Ostrzeżenie przebywających na terenie osób o zagrożeniu i zasadach postępowania w razie katastrofy. 9. Zaostrzenie kontroli i zamknięcie dostępu dla osób postronnych.
Faza reagowania
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań ratowniczych własnymi siłami (grupami zabezpieczającą - ratowniczymi) w zależności od sytuacji i w razie potrzeby organizowania i wyposażania sił wsparcia. 2. Ratowanie cennych elementów wystroju architektonicznego. 3. Zabezpieczenie miejsca zdarzenia przed osobami trzecimi, nie ruszanie, nie dotykane miejsc i detali, nie sprzątanie, nie wykonywanie żadnych czynności mogących spowodować zacieranie śladów.
Faza zabezpieczania i dokumentacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpieczanie uszkodzonych obiektów i elementów przed dalszą destrukcją. 2. Usuwanie zniszczonych, nieprzydatnych elementów, połamanych drzew, wywóz gruzu, śmieci itp. 3. Dokonywanie oceny i szacowania strat, przy pomocy uprawnionego rzeczoznawcy. 4. Informowanie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o poniesionych stratach (na formularzu zgłoszenia strat), podjętych działaniach i o ewentualnych potrzebach pomocy. 5. Przywrócenie stanu zabytków sprzed katastrofy. 6. Opracowanie wniosków i aktualizacja Planu Ochrony Zabytków.

8.3.2. Działania terrorystyczne

Zagrożenie
Działania terrorystyczne
Opis zagrożenia
<p>Terroryzm polega na przemyślanym i skrytym zastosowaniu środków przemocy w celu wywołania strachu, paniki oraz spowodowania strat ludzkich i zniszczeń określonych obiektów i wyposażenia, dla osiągnięcia celów politycznych, ekonomicznych, militarnych lub społecznych. Akty terrorystyczne mają często podłoże etniczne, kulturowe lub religijne. Akty terrorystyczne mogą mieć formę rzeczywistą lub pozorowaną i przejawiać się w postaci rzeczywistego zagrożenia atakiem bądź powiadamiania przez sprawców o zagrożeniach (podłożeniu ładunku wybuchowego itp.) celem zastraszenia określonych organów i społeczności.</p> <p>Prawie wszystkie spośród rodzajów ataków terrorystycznych mogą wystąpić w warunkach funkcjonowania cmentarza. W razie organizowania na obiektach uroczystości i innych przedsięwzięć z udziałem ważnych osobowości (polityków, twórców kultury itp.) - grupujących większe ilości osób - obowiązuje zachowanie szczególnej ostrożności i czujności przez wszystkich uczestników i pracowników oraz stosowanie się do poleceń organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i udzielanie im niezbędnej pomocy.</p>
Przypadki
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podkładanie w miejscach zgromadzeń publicznych, przebywania ważnych osobistości itp. ładunków wybuchowych. 2. Zamachy na ważne osobistości z użyciem broni. 3. Rozpylanie lub rozlewanie niebezpiecznych substancji chemicznych, biologicznych lub promieniotwórczych. 4. Zajmowanie i wykorzystywanie dla własnych celów zabytków i miejsc kultu religijnego podlegających ochronie, połączenie często z aktami wandalizmu i grabieży.
Działania
Faza podwyższenia gotowości
<ol style="list-style-type: none"> 1. Śledzenie komunikatów w środkach masowego przekazu. 2. Utrzymywanie łączności i wymiana informacji ze Stanowiskiem Kierowania OC. 3. Utrzymywanie w stałej gotowości systemu monitoringu i ochrony zewnętrznej oraz alarmowania, łączności i powiadamiania o zagrożeniach. 4. Kontrola dostępu osób z zewnątrz na teren obiektów w szczególności w przeddzień i w dniu spotkań z udziałem osobistości ze świata polityki, kultury, nauki itp. oraz przy okazji organizacji uroczystości i innych przedsięwzięć z udziałem większej ilości osób. 5. Sprawdzanie czy w miejscach ogólnodostępnych nie znajdują się przedmioty nie stanowiące ich stałego wyposażenia lub pozostawione przez osoby przebywające w obiektach. 6. Zwrócenie uwagi na ślady przemieszczenia oraz zmiany w wyglądzie przedmiotów i urządzeń oraz na wszelkie dodatkowe dźwięki i sygnały nieznanego pochodzenia. 7. Przygotowanie do własnych działań ratowniczych w oparciu o grupę zabezpieczającą - ratowniczą i sprzęt podręczny, która będzie szkolona z elementami ćwiczeń praktycznych. 8. Zapewnienie dojazdu osób niezbędnych do prac zabezpieczającą - ratowniczych. 9. Sprawdzanie stanu obecności pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem członków grup zabezpieczającą-ratowniczych. 10. Zorganizowanie i przygotowanie do uruchomienia systemu wzmocnionej obserwacji, kontroli dostępu i ochrony obiektów oraz obszarów na wypadek zagrożenia wojennego i terrorystycznego. 11. Ostrzeżenie przebywających na terenie osób o zagrożeniu i zasadach postępowania w razie katastrofy.
Faza reagowania
<ol style="list-style-type: none"> 1. Powiadamianie przez osobę, która zauważyła przedmiot niewiadomego pochodzenia lub przyjęła zawiadomienie o podłożeniu ładunku kierownika jednostki. 2. Przyjęcie zawiadomienia o podłożeniu ładunku lub zlokalizowanie niebezpiecznego przedmiotu, ze zwróceniem uwagi na ustalenie miejsca położenia, opisu ładunku (przedmiotu), rodzaju, siły i czasu rażenia, numeru telefonu i podstawowych danych osoby zgłaszającej (imię i nazwisko, adres) źródła uzyskania informacji (bezpośredniego lub pośredniego). 3. Alarmowanie specjalistycznych służb ratowniczych. 4. W miarę możliwości sprawdzenie wiarygodności przyjętego zgłoszenia bez zbliżania się do niebezpiecznego ładunku (przedmiotu) lub miejsca gdzie się on znajduje.

5. Po przybyciu jednostek ratowniczych, podporządkowanie wszystkich działań dowódcy akcji oraz udzielanie pomocy i niezbędnych informacji.

6. Zapobieganie przejawom dezinformacji, szerzenia strachu lub paniki, izolowanie osób utrudniających akcję rozpoznawczo - ratowniczą.

Faza zabezpieczania i dokumentacji

1. Zabezpieczanie uszkodzonych obiektów i elementów przed dalszą destrukcją.

2. Usuwanie zniszczonych, nieprzydatnych elementów, połamanych drzew, wywóz gruzu, śmieci itp.

3. Dokonywanie oceny i szacowania strat, przy pomocy uprawnionego rzeczoznawcy.

4. Informowanie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o poniesionych stratach (na formularzu zgłoszenia strat), podjętych działaniach i o ewentualnych potrzebach pomocy.

5. Przywrócenie stanu utrzymania zabytków sprzed katastrofy.

6. Opracowanie wniosków i aktualizacja Planu Ochrony Zabytków.

8.4. Konflikt zbrojny

Zagrożenie
Konflikt zbrojny
Opis zagrożenia
Zabytki nieruchome i ruchome z terenu gminy Sztum w razie niebezpieczeństwa wybuchu konfliktu zbrojnego będą utrzymywane w sprawności technicznej z równoczesnym ograniczeniem ich funkcji użytkowych, stosownie do decyzji organu założycielskiego w zakresie funkcjonowania instytucji w czasie wojny.
Działania
Faza podwyższenia gotowości
<ol style="list-style-type: none"> 1. Śledzenie komunikatów w środkach masowego przekazu. 2. Utrzymywanie łączności i wymiana informacji ze Stanowiskiem Kierowania OC. 3. Aktualizowanie oceny stanu zagrożenia obiektów zabytkowych, ich stanu technicznego, stanu otaczającego drzewostanu. 4. Przygotowywanie i organizowanie określonej ilości znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej z materiałami i narzędziami do ich przymocowania oraz określeniu sił i czasu wykonania. 5. Przygotowywanie do własnych działań ratowniczych w oparciu o grupę zabezpieczająco - ratowniczą i sprzęt podręczny, która będzie szkolona z elementami ćwiczeń praktycznych. 6. Zapewnianie dojazdu osób niezbędnych do prac zabezpieczająco - ratowniczych. 7. Sprawdzanie stanu obecności pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem członków grup zabezpieczająco - ratowniczych. 8. Organizowanie i przygotowywanie do uruchomienia systemu wzmocnionej obserwacji, kontroli dostępu i ochrony obiektów oraz obszarów na wypadek zagrożenia wojennego i terrorystycznego.
Faza reagowania
<ol style="list-style-type: none"> 1. Oznakowanie terenów przy obiektach zabytkowych. 2. Patrołowanie przez specjalistyczne służby terenów przy obiektach zabytkowych. 3. Monitoring zagrożenia. 4. Prowadzenie działań ratowniczych własnymi siłami (grupami zabezpieczająco - ratowniczymi) w zależności od sytuacji i w razie potrzeby organizowania i wyposażania sił wsparcia. 5. Alarmowanie specjalistycznych służb ratowniczych. 6. Po przybyciu jednostek ratowniczych, podporządkowanie wszystkich działań dowódcy akcji oraz udzielanie pomocy i niezbędnych informacji. 7. Ratowanie cennych elementów wystroju architektonicznego.
Faza zabezpieczania i dokumentacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpieczanie uszkodzonych obiektów i elementów przed dalszą destrukcją. 2. Usuwanie zniszczonych, nieprzydatnych elementów, połamanych drzew, wywóz gruzu, śmieci itp. 3. Dokonywanie oceny i szacowania strat, przy pomocy uprawnionego rzeczoznawcy. 4. Informowanie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o poniesionych stratach (na formularzu zgłoszenia strat), podjętych działaniach i o ewentualnych potrzebach pomocy. 5. Przywrócenie stanu zabytków sprzed katastrofy. 6. Opracowanie wniosków i aktualizacja Planu Ochrony Zabytków.

9. Instrukcja postępowania pracowników na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

Osoby odpowiedzialne za ochronę zabytków :

Burmistrz Miasta i Gminy Sztum - kierownik i koordynator działań w zakresie systemu ochrony zabytków,

Z-ca Burmistrza Miasta i Gminy Sztum - wspomaga działania burmistrza, a pod jego nieobecność zastępuje go i wypełnia jego obowiązki,

Skarbnik Miasta i Gminy Sztum - sporządzenie i wypełnienie budżetu,

Szef Gminnego Zespołu Reagowania Kryzysowego - realizacja planu reagowania kryzysowego,

Spośród pracowników Urzędu Miejskiego Burmistrz każdorazowo, na wniosek kierowników jednostek organizacyjnych, wyznacza osoby do ochrony zabytków. Osoby posiadające przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do formacji obrony cywilnej określone są w planach obrony cywilnej.

Osoby dodatkowo wspierające działania Burmistrza:

- Komendant Powiatowej Straży Pożarnej w Sztumie – zapewnienie ochrony zabytku posiadanymi siłami;
- Komendant Powiatowej Policji w Sztumie – zapewnienie ochrony zabytku posiadanymi siłami;
- Komendant Straży Miejskiej/Gminnej – zapewnienie ochrony zabytku posiadanymi siłami;
- Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Sztumie – bieżące monitorowanie oraz określanie stanu bezpieczeństwa zagrożonych obiektów budowlanych;
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Malborku;
- Powiatowy Lekarz Weterynarii w Sztumie.

9.1. Zadania w zakresie monitorowania zagrożeń

Odpowiedzialny za prowadzenie monitoringu	Tryb pracy	Rodzaje informacji	Zadania w zakresie monitorowania
POSTĘPOWANIE STANDARDOWE – BEZ WZGLĘDU NA RODZAJ ZAGROŻENIA			
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej Komenda Powiatowa Policji Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego Straż Miejska/Gminna Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny Powiatowy Lekarz Weterynarii Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Całodobowy – poprzez służbę dyżurną/dyżur Doraźny – na czas występowania zagrożenia	Każdy podmiot zgodnie z kompetencjami i obowiązującym zakresem zadań odpowiednio: <ul style="list-style-type: none"> • raporty dobowe, • meldunki okresowe, • raporty sytuacyjne, • komunikaty, • ostrzeżenia, w tym na własnych stronach internetowych www. 	Każdy podmiot zgodnie z kompetencjami i obowiązującym zakresem zadań określonych prawem odpowiednio: <ul style="list-style-type: none"> • uzyskiwanie, przetwarzanie i przekazywanie informacji o zaistniałym zdarzeniu na potrzeby kierowania, dowodzenia i współdziałania, w zakresie rozpoznania, analizowania i prognozowania rozwoju sytuacji, • analizowanie sytuacji na administrowanym terenie, • przekazywanie komunikatów, ostrzeżeń i innych niezbędnych informacji do określonych podmiotów, • sporządzanie raportów dobowych i notatek, meldunków o powstałych zagrożeniach, • współdziałanie z administracją publiczną i innymi instytucjami w zakresie analiz i prognoz, • zapewnienie obiegu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego.

9.2. Alarmowane jednostki w przypadku sytuacji Kryzysowej

Kierowanie działaniami ratowniczymi		112
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	55 640 19 18	998
Komenda Powiatowa Policji	55 267 34 00	997
Burmistrz	55 640 63 01	
Zastępca Burmistrza	55 640 63 02	
Zlecenie zabezpieczenia dóbr kultury i kierowania sił w konkretne rejony zagrożenia		
Szef Zespołu Reagowania Kryzysowego	55 640 63 84	
Wypracowanie zadań dla sił współdziałających		
Pogotowie energetyczne		991
Pogotowie gazowe	55 277 29 09	
Pogotowie wodno-kanalizacyjne	55 277 26 04	
Straż miejska	55 640 63 41	
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	55 647 25 55	693 115 766
Jeśli sytuacja tego wymaga, zwracanie się do służb wyższego szczebla z prośbą o pomoc		
Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego	261 21 21 00	
Szef Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego	55 267 74 26	
Starosta Powiatu Sztumskiego	55 267 74 41	
Wznawianie współpracy i nawiązywanie nowych umów z podmiotami gospodarczymi i organizacjami		
Zespół Szkół im. Jana Kasprowicza w Sztumie	55 640 40 50	
Transport Lubiński		604 585 206
Edison - Hurtownia Elektryczna	55 277 77 85	
PRIM-PLAST - Krzysztof Woźniak	55 277 27 34	509 019 768
PHU Przybyszewscy	55 272 00 57	691 281 909 607 093 879
Shark Firma Handlowo-Usługowa Łukasz Zieliński		505 341 606
Sztumskie Centrum Kultury	55 277 23 06	
Powiadomienie		
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	22 421 01 00	
Wojewódzki Konserwator Zabytków	58 301 62 67	
Prokuratura Okręgowa w Gdańsku	58 321 20 40	
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Malborku	55 647 25 55	693 115 766
Biskup Archidiecezji Elbląskiej	55 237 11 28	
Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Sztumsko-Dzierzgońskiej	55 277 26 60	
Parafia Rzymskokatolicka św. Andrzeja Boboli w Sztumie	55 277 30 07	
Parafia Rzymskokatolicka św. Anny w Sztumie	55 277 22 30	
Informowanie ludności		
telewizja	883 100 011	
gazeta	55 277 78 87	55 239 40 80

W przypadku awarii telefonii stacjonarnej lub/i komórkowej w ramach powiadamiania jednostek organizacyjnych powołuje się osoby na stanowisko gońców, których zadaniem jest zawiadomienie poszczególnych służb.

9.3. Burmistrz Miasta i Gminy Sztum – Kierownik działań

Faza	Instrukcja postępowania
Zapobiegania	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie i aktualizacja programu; • opracowanie i realizacja działań rewaloryzacyjnych; • współpracowanie w zakresie ochrony zabytków z Pomorskim Konserwatorem Zabytków; • współpracowanie z terenowymi organami administracji wojskowej; • przyjmowanie zawiadomienia od osoby, która w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych odkryła przedmiot, który przypuszczalnie może być zabytkiem i w terminie do 3 dni przekazanie takiego zawiadomienia wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków; • sprawowanie nadzoru nad stanem technicznym obiektów zabytkowych i urządzeń technicznych funkcjonujących w tym obiekcie, będącymi w zarządzaniu gminy; • śledzenie głównych kierunków zagrożeń; • doskonalenie metod współpracy z sąsiednimi gminami w sytuacji wystąpienia różnego rodzaju zagrożeń; • opracowywanie doskonalszych form ochrony dóbr kultury przed zagrożeniami; • organizowanie i koordynowanie szkoleń i ćwiczeniami pośród ekip ratowniczych w zakresie ochrony zabytków; • zawieranie nowych umów, porozumień z podmiotami gospodarczymi, które mogą być pomocne w zapobieganiu zaistniałego zagrożenia; • zaopatrywanie określonych służb w niezbędne środki techniczne, sprzęt i odzież ochronną niezbędną do wykonywania zadań związanych z ochroną zabytków;
Przygotowania	<ul style="list-style-type: none"> • zachowanie czujności; • dokonywanie oceny stanu przygotowań gminy do ochrony zabytków; • bezpośrednie ustalenie jakie siły i środki oraz w jakim czasie będą mogły przystąpić do działań, z chwilą gdy zaistnieje taka konieczność; • śledzenie głównych kierunków zagrożeń; • uaktualnienie sił i środków, w tym zespołów do prac zabezpieczających i działań obronnych, jakie będą mogły być wykorzystane w trakcie akcji i określanie sposobów ich wykorzystania; • wypracowanie i postawienie zadań dla poszczególnych służb odpowiedzialnych za ochronę zabytków; • przygotowanie do rozmieszczenia znaków konwencji haskiej; • wyznaczenie sił i środków jakie będą działać w rejonie obiektów zabytkowych; • podanie do publicznej wiadomości informacji o nadchodzącym zagrożeniu i zaleceń z nim związanych; • pozyskanie nowych środków niezbędnych w zabezpieczeniu przed nadchodzącym zagrożeniem i wyposażenie w nie niezbędne służby; • zapewnienie bazy logistycznej dla służb ratowniczych; • przedstawienie Skarbnikowi zapotrzebowania na zabezpieczenie bazy logistycznej i zakup środków i sprzętu niezbędnego do ochrony zabytków;

Faza	Instrukcja postępowania
Reagowania	<ul style="list-style-type: none"> • kierowanie akcją ratowniczą; • poinformowanie społeczeństwa o sytuacji kryzysowej lub stanie konfliktu; • kierowanie działaniami w celu zapobiegania skutkom zaistniałego zagrożenia lub ich usunięcia; • wznawianie i zawieranie nowych umów, porozumień z podmiotami gospodarczymi, które mogą być pomocne w zapobieganiu zaistniałego zagrożenia; • organizowanie i sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem służb ratowniczych w czasie zagrożenia; • kierowanie sił i środków w poszczególne rejony zaistniałego zagrożenia; • wypracowanie zadań dla sił współdziałających - przybyłych z zewnątrz; • koordynowanie działań w zakresie niesienia pomocy, w zabezpieczeniu dóbr kultury przed skutkami zaistniałej sytuacji kryzysowej; • zwracanie się z prośbą o pomoc do służb wyższych szczebli, jeśli zaistnieje taka potrzeba; • wprowadzenie obowiązku, jeśli zaistnieje taka potrzeba, świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz ochrony dóbr kultury; • zapewnienie pierwszej pomocy medycznej osobom poszkodowanym; • integrowanie służb obrony cywilnej oraz innych służb ratowniczych do prowadzenia akcji ratunkowej oraz niwelowania skutków zaistniałego zagrożenia;
Zabezpieczenia i dokumentacji	<ul style="list-style-type: none"> • powoływanie zespołu do prowadzenia analizy po zaistniałej sytuacji kryzysowej czy konflikcie zbrojnym; • na podstawie zaistniałego zagrożenia wypracowanie nowych założeń, które mogłyby w bardziej skuteczny sposób zapobiec danemu zagrożeniu lub zminimalizować jego skutki; • inicjowanie działalności organizacji pozarządowych w usuwaniu skutków zaistniałego zdarzenia; • powołanie komisji do oszacowania strat; • sprawowanie nadzoru nad przebiegiem usuwanych szkód; • organizacja procesu projektowego odbudowy obiektów; • uzyskanie niezbędnych decyzji i pozwoleń; • złożenie sprawozdania do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o poniesionych szkodach, podjętych w związku z tym działaniach i ewentualnej potrzebie pomocy;

9.4. Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Sztum

Faza	Instrukcja postępowania
Zapobiegania	<ul style="list-style-type: none"> wspomaganie oraz zastępowanie w pełnieniu obowiązków Burmistrza Miasta i Gminy Sztum w przypadku jego nieobecności;
Przygotowania	<ul style="list-style-type: none"> wspomaganie oraz zastępowanie w pełnieniu obowiązków Burmistrza Miasta i Gminy Sztum w przypadku jego nieobecności;
Reagowania	<ul style="list-style-type: none"> wspomaganie oraz zastępowanie w pełnieniu obowiązków Burmistrza Miasta i Gminy Sztum w przypadku jego nieobecności; realizowanie zadań związanych z prowadzeniem i egzekwowaniem przepisów na czas zagrożenia bezpieczeństwa, w tym dotyczących ochrony obiektów zabytkowych; sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem służb;
Zabezpieczenia i dokumentacji	<ul style="list-style-type: none"> wspomaganie oraz zastępowanie w pełnieniu obowiązków Burmistrza Miasta i Gminy Sztum w przypadku jego nieobecności; uczestniczenie w pracach zespołu przeprowadzającego analizę po zaistniałej sytuacji kryzysowej czy konflikcie zbrojnym;

9.5. Skarbnik miasta i gminy Sztum

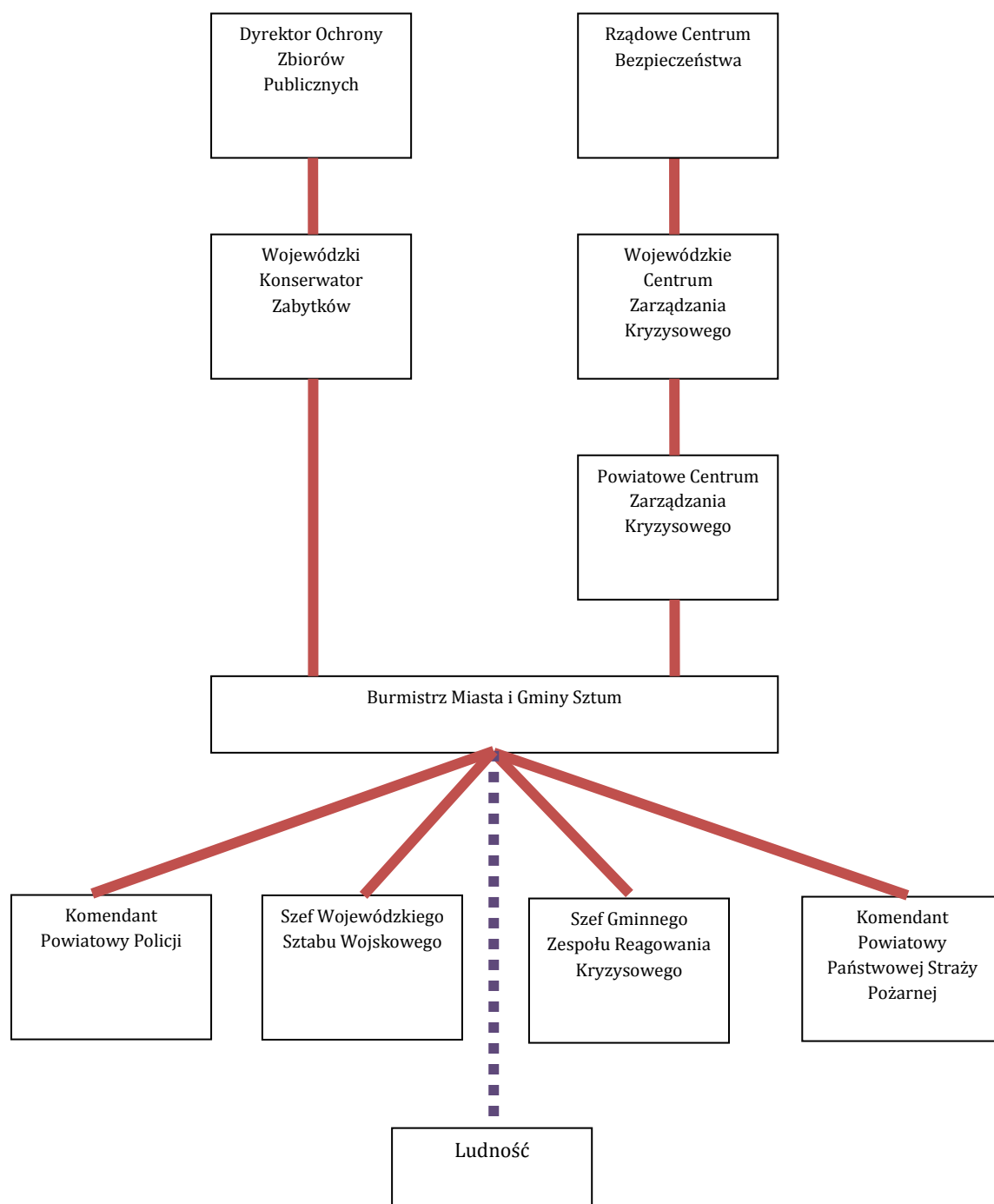
Faza	Instrukcja postępowania
Zapobiegania	<ul style="list-style-type: none"> uwzględnienie potrzeb finansowych na ochronę obiektów zabytkowych w planowaniu wydatków budżetowych gminy;
Przygotowania	<ul style="list-style-type: none"> przedstawienie Burmistrzowi Miasta i Gminy Sztum możliwości finansowych na pokrycie kosztów dotyczących ochrony zabytków i usuwania skutków zagrożeń; przedstawienie propozycji przydzielenia środków finansowych na zabezpieczenie bazy logistycznej oraz zakup środków i sprzętu niezbędnego do ochrony zabytków; sprawowanie nadzoru nad przebiegiem czynionych wydatków finansowych związanych z zabezpieczeniem obiektów zabytkowych;
Reagowania	<ul style="list-style-type: none"> zapewnienie środków na pokrycie kosztów finansowych niezbędnych do zapewnienia ochrony i usuwania skutków zagrożeń obiektów zabytkowych;
Zabezpieczenia i dokumentacji	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie bilansu kosztów, poniesionych na zapewnienie ochrony i usuwanie skutków zagrożeń obiektów zabytkowych i przedstawienie go Burmistrzowi Miasta i Gminy Sztum; uczestniczenie w pracach zespołu przeprowadzającego analizę po zaistniałej sytuacji kryzysowej czy konflikcie zbrojnym;

9.6. Szef Gminnego Zespołu Reagowania Kryzysowego

Faza	Instrukcja postępowania
Zapobiegania	<ul style="list-style-type: none"> • opracowywanie i aktualizowanie: planu obrony cywilnej, planu reagowania kryzysowego, planu ochrony zabytków na wypadek sytuacji kryzysowych i konfliktu zbrojnego;
Przygotowania	<ul style="list-style-type: none"> • wykreślenie na mapie kierunku zaistniałego zagrożenia oraz rejonu jaki może być objęty danym zagrożeniem; • rozpowszechnienie informacji dotyczących zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych, a szczególnie z Konwencji haskiej z 14 maja 1954 r. o obronie dóbr kultury; • informowanie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o stanie i stopniu zabezpieczenia obiektów zabytkowych w warunkach kryzysu; • przeciwdziałanie stratom i zniszczeniom oraz przestępstwom przeciwko dobrom kultury, poprzez: dopilnowanie aby na obiektach znalazły się znaki Konwencji haskiej, wspieranie siłami i środkami w zakresie udzielania pomocy w przeciwdziałaniu stratom i zniszczeniom oraz przestępstwom przeciwko dobrom kultury, przedstawienie Burmistrzowi Miasta i Gminy Sztum danych dotyczących wyposażenia służb, zgodnie z zaleceniami Burmistrza Miasta i Gminy Sztum postawienie zadań i przystąpienie do ich realizacji, organizowanie bazy logistycznej dla ekip ratowniczych, wnioskowanie do Burmistrza Miasta i Gminy Sztum o środki finansowe w zakresie ochrony zabytków;
Reagowania	<ul style="list-style-type: none"> • z upoważnienia Burmistrza Miasta i Gminy Sztum uruchomienie i rozwinięcie zespołów ratowniczych dla ochrony zabytków; • bezpośrednie kierowanie działaniami zespołów ratowniczych; • bieżące informowanie Burmistrza Miasta i Gminy Sztum o zaistniałych potrzebach jednostek ratowniczych, biorących udział w ochronie i obronie dóbr kultury; • wspieranie Burmistrza Miasta i Gminy Sztum w kierowaniu działaniami ratowniczymi w zakresie ochrony zabytków i usuwania skutków ich zagrożeń; • przygotowanie nowych umów, porozumień z podmiotami gospodarczymi, które mogą być pomocne w zapobieganiu zaistniałego zagrożenia; • wypracowanie w porozumieniu z Burmistrzem Miasta i Gminy Sztum nowych zadań dla sił współdziałających;
Zabezpieczenia i dokumentacji	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczenie w pracach zespołu przeprowadzającego analizę po zaistniałej sytuacji kryzysowej czy konflikcie zbrojnym;

10. Schemat systemu alarmowania, współdziałania i łączności

— alarmowanie/powiadamianie oraz łączność

■ ■ ■ alarmowanie

11. Wykaz jednostek, instytucji, organizacji i rzeczoznawców współdziałających w systemie reagowania kryzysowego

Nazwa	Adres	Telefon	e-mail
1.	2.	3.	4.
Urząd Miasta i Gminy w Sztumie	Ul. Mickiewicza 39 82-400 Sztum	55 640 63 03	sztum@sztum.pl
Komendant Powiatowej Policji w Sztumie	Ul. Sienkiewicza 7 82-400 Sztum	997 55 267 34 00	
Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sztumie	Ul. Sienkiewicza 27 82-400 Sztum	998 55 640 19 18	
Szef Zespołu Reagowania Kryzysowego	Ul. Mickiewicza 39 82-400 Sztum	55 640 63 84	kadry@pspsztum.pl
Pogotowie ratunkowe	Ul. Reja 12 82-400 Sztum	999 55 277 23 33	
Pogotowie wodno-kanaliz.	Ul. Kochanowskiego 28 82-400 Sztum	55 277 26 04	info@pwik-sztum.pl
Pogotowie gazowe		55 277 29 09	
Pogotowie energetyczne	Ul. Sienkiewicza 58 82-400 Sztum	991	
Straż miejska w Sztumie	Ul. Mickiewicza 39 82-400 Sztum	55 640 63 41	straz.miejska@sztum.pl
Centrum Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Sztumie	Ul. Mickiewicza 31 82-400 Sztum	(055) 267 74 26	zarzadzanie.kryzysowe@powiatsztumski.pl
Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego	Ul. Okopowa 21/27 80-810 Gdańsk	58 30 10 281 58 30 77 322	cenrum@gdansk.uw.gov.pl
Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego	Ul. Do Studzienki 45 80-206 Gdańsk	261 21 21 00	wszwgdansk@ron.mil.pl
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Malborku	Ul. Słowackiego 64 82-200 Malbork	55 647 25 55 693 115 766	psse.malbork@pis.gov.pl
Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków	Ul. Dyrekcyjna 2-4 80-852 Gdańsk	58 301 62 67	gdansk@zabytki.mail.pl
Dyrektor Ochrony Zbiorów Publicznych	Ul. Goraszewska 7 02-910 Warszawa	(+48 22) 25 69 600	biuro@nimosz.pl
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Ul. Krakowskie Przedmieście 15/17 00-071 Warszawa	22 421 01 00	aozga@mkidn.gov.pl
Prokuratura Okręgowa w Gdańsku	Wały Jagiellońskie 36 80-853 Gdańsk	(58) 321-20- 40	prokuratura@gdansk.po.gov.pl
Inspektor Nadzoru Budowlanego w Sztumie	Ul. Mickiewicza 39 a 82-400 Sztum	55 267 74 82	pinb@sztum.gda.winb.gov.pl

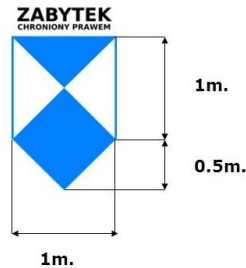
Nazwa	Adres	Telefon	e-mail
1.	2.	3.	4.
Rzecznawca ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych	Błyskal Eugeniusz Ul. Przanowskiego 30 83-200 Starogard Gdański	58 562 99 44 500 072 998	eblyskal@wp.pl
	Mieczkowski Adam Ul. Nowogrodzka 11/32 82-300 Elbląg	509 826 450	mieczkowski.adam@wp.pl
Rzecznawca ds. BHP	Witold Garbacewicz Ul. Wileńska 1 82-300 Elbląg	55 23 56 798	
	Włodzimierz Nowosielski Ul. Dywizjonu 303 33G/30 80-462 Gdańsk	58 55 73 612, 601 681 867	
Rzecznawca ds. sanitarnohigienicznych	Preising Roman Ul. Jana Sobieskiego 20 83-200 Starogard Gdański	58 561 42 05 503 655 496	
	Władysław Szymański Obrońców Westerplatte 24 83-110 Tczew	58 533 85 90 607 070 510	
Rzecznawca ds. konstrukcji	Stanisław Hlebowicz Ul. Toruńska 14 82-500 Kwidzyn	692 203 827	
	Maciej Niedostatkiwicz Ul. Kwidzyńska 13/1 81-306 Gdynia	58 621 72 68 605 685 680	
Rzecznawca ds. konserwacji zabytków	Nawrońska Grażyna Elbląg	602 451 540	gnawrońska@gmail.com
	Piwek Aleksander Gdańsk	601 157 831	
	Kapuściński Antoni Gdynia	58 620 50 41	
Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Sztumsko-Dzierżgońskiej	Ul. Galla Anonima 16 82-400 Sztum	55 277 26 60	
Biskup Archidiecezji Elbląskiej	Ul. Mostowa 17 82-300 Elbląg	55 237 11 28	kuria@elblag.opw.pl
Parafia Rzymskokatolicka św. Andrzeja Boboli w Sztumie	Ul. Marii Konopnickiej 14 82-400 Sztum	55 277 30 07	info@parafiaboboli.pl

Nazwa	Adres	Telefon	e-mail
1.	2.	3.	4.
Rzymskokatolicka Parafia św. Anny w Sztumie	Ul. Związku Jaszczurczego 5 82-400 Sztum	(0-55) 277-22-30	marcin.katarzyniak@gmail.com
Transport Lubiński	Ul. Nowowiejskiego 27/26 82-400 Sztum	604 585 206	przewozy@home.pl
Edison Hurtownia Elektryczna	Ul. Stefana Żeromskiego 6 82-400 Sztum	55 277 77 85	hurtownia_edison@sztum.com.pl
PRIM-PLAST - Krzysztof Woźniak	Ul. Czarnieckiego 14 82-400 Sztum	055 277 27 34 509 019 768	biuro@prim-plast.pl
PHU Przybyszewscy	Ul. Jagiełły 26 82-400 Sztum	55 272 00 57 691 281 909 607 093 879	biuro@przybyszewscy.pl
Shark Firma Handlowo-Usługowa Łukasz Zieliński	Ul. Lipowa 3 82-400 Sztum	505 341 606	shark.biuro@wp.p
Tv sztum	Ul. Poczty Gdańskiej 4/1 82-200 Malbork	883 100 011	biuro@tvregionalna24.pl redakcja@tvsztum.pl
Dziennik Bałtycki	ul. Galla Anonima 9/2 82-400 Sztum	55 239 40 80 55 277 78 87	piotr.piesik@polskapress.pl piotr.piesik@polskapress.pl
Starostwo Powiatowe	Ul. Mickiewicza 31 82-400 Sztum	(055) 267 74 41	organizacyjny@powiatsztumski.pl
Sztumskie Centrum Kultury	Ul. Mikołaja Reja 13 82-400 Sztum	55 277 23 06	sck@data.pl
Zespół Szkół im. Jana Kasprowicza w Sztumie	Ul. Kasprowicza 3 82-400 Sztum	55 640 40 50	zs@zs.sztum.pl
Szkoła Podstawowa nr 2 w Sztumie im. Maksymiliana Golisza	Ul. Reja 15 82-400 Sztum	55 640-63-53	sp2_sztum@op.pl
Gimnazjum Nr 1 im. Jana Pawła II	Ul. Sienkiewicza 54 82-400 Sztum	55 640 63 28	Gimnazjum Nr 1 im. Jana Pawła II
Centrum Kształcenia Ustawicznego w Sztumie	Ul. Nowowiejskiego 14 82-400 Sztum	0552672800	cku_sztum@sw.gov.pl
Szpital Polski	Ul. Mikołaja Reja 12 82-400 Sztum	(55) 640 61 77	sekretariat-sztum@szpitale-polskie.pl
Energa Operator S. A.	Ul. Sienkiewicza 58 82-400 Sztum	55 277 22 18	
Veolia Północ Sp. z o.o. Ciepłownia	Ul. Nowowiejskiego 14 82-400 Sztum	55 277 21 01	veoliapolnoc@veolia.com
Miejski Ludowy Klub Sportowy „VICTORIA”	ul. Reja 11 82-400 Sztum	502 314 894	ryszardm@poczta.onet.pl

12. Załączniki

12.1. Załącznik nr 1 - Oznakowanie obiektów zabytkowych znakiem rozpoznawczym Konwencji Haskiej

Wzór znaku rozpoznawczego Konwencji haskiej w układzie pojedynczym, służy do oznakowania zabytków korzystających z ochrony ogólnej.

Znak rozpoznawczy Konwencji haskiej z czytelną informacją, że obiekt (nazwa obiektu, nr obiektu itp.) jest zaliczony do obiektów korzystających z ochrony ogólnej, umieszcza się przy wejściu do obiektu zabytkowego. Dolna krawędź znaku powinna znajdować się 2 metry powyżej poziomu ziemi.

Pełną widoczność znaku za dnia zapewnia się poprzez odpowiednie jego rozmieszczenie na:

1) dachach obiektu:

a) pojedynczego obiektu:

- dachu płaskim - jeden znak,

- dachu o wysokiej kalenicy - po jednym znaku po jednej i drugiej stronie kalenicy

- dachu o więcej niż dwóch połaciach – po jednym znaku na każdej połaci,

b) kilku obiektach na nieruchomości:

o dachach płaskich - po jednym zestawie znaku na każdym obiekcie;

o dachach o wysokiej kalenicy po jednym znaku, na przemian z jednej i drugiej strony kalenicy;

2) zewnętrznych ścianach obiektu:

a) pojedynczego obiektu - na ścianie frontowej i tylnej,

b) kilku obiektach na nieruchomości - na zewnętrznych ścianach poszczególnych budynków wytyczających zarys posesji,

3) placach nieruchomości, na których rozmieszczonych jest kilka obiektów zabytkowych: jeden znak o podwójnych wymiarach.

Znaki można wykonać i umieścić w sposób nieprzynoszący szkody dla zabytku na:

1) dachu obiektu poprzez:

- rozciągnięcie płótna z namalowanym znakiem;

- przymocowanie trwałych plansz z namalowanym znakiem;

2) ścianach obiektu – zawieszenie plansz tekturowych /z desek/ z namalowanym znakiem;

3) na placu nieruchomości – rozciągnięcie płótna lub innego tworzywa z namalowanym znakiem lub wysypanie kolorowego kruszywa /materiałów trwałych/

Uwaga: Rozmiary znaków powinny być proporcjonalne do wielkości obiektu.

12.2. Załącznik nr 2 - Wykaz prac dokumentacyjnych i konserwatorsko-zabezpieczających w razie wystąpienia strat i szkód w zabytkach

Nazwa obiektu, nr rejestru w Gminnej Ewidencji Zabytków	Szczegółowy opis strat i szkód	Zakres prac dokumentacyjnych, konserwatorskich do wykonania

12.4. Załącznik nr 4 - Wykaz zabytków nieruchomych na terenie gminy Sztum podlegających zabezpieczeniu w razie sytuacji kryzysowych lub na wypadek konfliktu zbrojnego

Lp.	Miejscowość (obiekty podlegające zabezpieczeniu)	Elementy obiektu podlegające zabezpieczeniu	Proponowany sposób zabezpieczenia	Niezbędne siły i czas na wykonanie zadania	Koszty	Uwagi
1.	Sztum	układ urbanistyczny Starego Miasta Sztumu z zespołem zamkowym				
2.	Sztum	zespół dworsko-parkowy /dwór, park/				
3.	Postolin	kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej, ob.p.w. Św. Michała Archanioła				
4.	Czernin	zespół dworsko-parkowy (dwór, park)				
5.	Cygusy	park				
6.	Biała Góra	zespół śluz na Nogacie				
7.	Goraj	zespół dworsko-parkowy /dwór, park, stajnia/				
8.	Barlewice	dwór				
9.	Koniecwałd	zespół młyna wodnego wraz z tamą i kanałem młyńskim				
10.	Sztum	wieża ciśnień				
11.	Sztum	cmentarz				
12.	Sztum	cmentarz wraz z ogrodzeniem; kaplicą; zachowanymi nagrobkami i układem zieleni wysokiej				
13.	Gościszewo	kościół parafialny p.w. Św. Józefa				
14.	Sztum	kościół parafialny p.w. Św. Anny				
15.	Sztum	kościół filialny p.w. Wspomożenia Wiernych				
16.	Sztum	dom z ogrodem				
17.	Ramzy Małe	zespół dworsko-parkowy /dwór, park/				
18.	Sztumska	dwór wraz z nasadzeniami zieleni				

Lp.	Miejscowość (obiekty podlegające zabezpieczeniu)	Elementy obiektu podlegające zabezpieczeniu	Proponowany sposób zabezpieczenia	Niezbędne siły i czas na wykonanie zadania	Koszty	Uwagi
	Wieś	przydomowej				
19.	Pietrzwałd	kościół filialny p.w. Trzech Króli i Przenajświętszej Trójcy wraz z układem przestrzennym cmentarza ,zachowanymi historycznymi nagrobkami i wysoką zielenią cmentarną				
20.	Koniecwałd	zespół dworsko-parkowy / dwór z podjazdem; oficyna; spichlerz; park /				
21.	Sztum	zespół zamkowy w Sztumie złożony z obiektów z czasu budowy zamku średniowiecznego : 1.mury obronne, 2.brama wjazdowa z mostem,3.skrzydło południowe, 4.pd część skrzydła wschodniego, 5.wieża więzienna,6.relikt pn-wsch wieży czworobocznej,7.studnia zamkowa na dziedzińcu oraz obiektów z czasu rozbudowy w XIX w.: 8.pn część skrzydła wsch, 9.budynek sądu i prokuratury , 10.willa wraz z terenem				
22.	Sztumska Wieś	kościół filialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego wraz z działką oraz pamiątkowym głazem związanym z rozejmem polsko-szwedzkim w Sztumskiej Wsi				

12.5. Załącznik nr 5 – Procedury operacyjne**Spis procedur**

Nr	Procedura	Str.
SPO-1	ORGANIZOWANIE PUNKTU INFORMACYJNEGO DLA LUDNOSCI	112
SPO-2	INFORMOWANIE LUDNOŚCI O ZAGROŻENIACH	114
SPO-3	OSTRZEGANIE I ALARMOWANIE O ZAGROŻENIACH WYNIKAJĄCYCH ZE ZJAWISK HYDROMETEOROLOGICZNYCH	116
SPO-4	OSTRZEGANIE I ALARMOWANIE LUDNOŚCI	118
SPO-5	URUCHOMIENIE GMINNEGO ZESPOŁU ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO	120
SPO-6	DZIAŁANIE GMINNEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO PO OTRZYMANIU OSTRZEŻENIA HYDROLOGICZNO-METEOROLOGICZNEGO - INTENSYWNE OPADY DESZCZU, ROZTOPY ZAGROŻENIE, POWODZIOWE	122
SPO-7	DZIAŁANIE GMINNEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO PO OTRZYMANIU OSTRZEŻENIA HYDROLOGICZNO-METEOROLOGICZNEGO - SILNE BURZE, SILNE WIATRY, ZAWIEJE, ZAMIECIE SNIEZNE	124
SPO-8	DZIAŁANIE GMINNEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO PO OTRZYMANIU OSTRZEŻENIA HYDROLOGICZNO-METEOROLOGICZNEGO - MROZY I OPADY SNIEGU, - SUSZA I UPAŁY.	126
SPO-9	DZIAŁANIE GMINNEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO PO OTRZYMANIU INFORMACJI O POWAZNEJ KATASTROFIE BUDOWLANEJ	128
SPO-10	DZIAŁANIE GMINNEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO PO OTRZYMANIU INFORMACJI O ZAMACHU TERRORYSTYCZNYM	130
SPO-11	DZIAŁANIE GMINNEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO W PRZYPADKU RÓŻNYCH ZDARZEŃ	132
SPO-12	OCHRONA ZABYTKÓW RUCHOMYCH	134

SPO-1	Rodzaj dokumentu	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	Data	
	Nazwa dokumentu	ORGANIZOWANIE PUNKTU INFORMACYJNEGO DLA LUDNOSCI	Podmiot opracowujący	GCZK

I. Cel procedury

Określenie sposobu organizowania punktu informacyjnego.

II. Lider/ Uczestnicy procedury

Burmistrz Sztumu/ Szef Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego (GCZK),
Wyznaczeni pracownicy Urzędu Miasta i Gminy (UG)

III. Wejścia, wyjścia oraz formalne podstawy realizacji procedury

Wejścia	Wyjścia	Podstawy prawne realizacji procedury
Powstanie zdarzenia wymagającego zorganizowania punktu informacyjnego dla ludności.	Zakończenie pracy punktu informacyjnego.	art. 17, ust. 2, pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U.2017.209 t.j. z dnia 2017.02.03).

IV. Opis postępowania

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
<p>1. Punkt kontaktowy w Gminnym Centrum Zarządzania Kryzysowego Burmistrza Sztumu:</p> <p>1.1. Organizacja punktu kontaktowego w Gminnym Centrum Zarządzania Kryzysowego:</p> <p>a) Decyzje o uruchomieniu punktu kontaktowego w Gminnym Centrum Zarządzania Kryzysowego podejmuje Sekretarz Gminy w porozumieniu z Zastępcą Burmistrza.</p> <p>b) Za organizację punktu kontaktowego odpowiada kierownik Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego. Punkt kontaktowy organizowany jest z uwzględnieniem następujących zasad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obsadę personalną zapewnia Referat Organizacyjny, - obsada może być wzmocniona przez przedstawicieli innych służb, inspekcji, straży oraz Referatów Urzędu Gminy, - kierownik Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego opracowuje grafik obsady punktu kontaktowego, który zatwierdza Sekretarz Gminy. - należy zapewnić w każdej zmianie osobę ze znajomością języka angielskiego. <p>c) Podstawowym miejscem tworzenia punktu kontaktowego są pomieszczenie</p>	<p>Sekretarz Gminy</p> <p>Kierownik Referatu Inwestycji</p>
<p>Urzędu Miasta i Gminy w Sztumie (siedziba Referatu Organizacyjnego ul. Mickiewicza 39, 82-400 Sztum)</p> <p>d) Na potrzeby punktu kontaktowego uruchamia się następujące numery telefonów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ....., - ....., <p>e) Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Sztum przekazuje środkom masowego przekazu informacje o uruchomieniu punktu kontaktowego oraz o numerach telefonów w celu podania ich do publicznej wiadomości.</p>	<p>Sekretarz Gminy</p> <p>Kierownik Referatu Inwestycji</p>

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
<p>2. Praca punktu kontaktowego w Gminnym Centrum Zarządzania Kryzysowego Burmistrza Sztumu:</p> <p>2.1 Podstawowe źródła informacji i jej zakres:</p> <p>a) właściwą ze względu na miejsce zdarzenia prokuratura rejonowa - liczba osób poszkodowanych i zmarłych oraz sposób informowania o zmarłych;</p> <p>b) Komenda Powiatowa Policji w Sztumie - wykaz osób zaginionych; pomoc psychologiczna;</p> <p>c) Referat Rozwoju Lokalnego i jednostki systemu reagowania kryzysowego - oferta pomocy humanitarnej i społecznej</p> <p>d) Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego - informacje wynikające z prowadzonej akcji ratowniczej.</p>	<p>Kierownik Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego</p>
<p>3. Punkt kontaktowy na miejscu zdarzenia:</p> <p>3.1. Decyzje o zorganizowaniu punktu kontaktowego na miejscu zdarzenia podejmuje Komendant Powiatowy Policji w Sztumie po uzgodnieniu z Szefem Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.</p> <p>3.2. Obsadę punktu kontaktowego zapewnia Komenda Powiatowa Policji w Sztumie,</p> <p>3.3. Punkt kontaktowy na miejscu zdarzenia przekazuje informacje uzyskiwane w Gminnym Centrum Zarządzania Kryzysowego w zakresie określonym w pkt. 2.1 procedur.</p>	<p>Burmistrz</p> <p>Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego</p>

SPO-2	Rodzaj dokumentu	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	Data	
	Nazwa dokumentu	INFORMOWANIE LUDNOŚCI O ZAGROŻENIACH	Podmiot opracowujący	GCZK, ZB

I. Cel procedury

Określenie zasad zapewnienia spójnej polityki informacyjnej prowadzonej przez Burmistrza Sztumu, gwarantującej pozyskanie zaufania społeczeństwa dla prowadzonych działań ratowniczych oraz przeciwdziałanie powstawaniu paniki.

II. Lider/ Uczestnicy procedury

Burmistrz Sztumu/ Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego/Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego (GCZK), Zastępca Burmistrza (ZB)

III. Wejścia, wyjścia oraz formalne podstawy realizacji procedury

Wejścia	Wyjścia	Podstawy prawne realizacji procedury
Powzięcie informacji o zdarzeniu lub czynnikach wskazujących na możliwość wystąpienia sytuacji noszącej znamiona sytuacji kryzysowej.	Pełne i rzetelne informowanie mieszkańców miasta o prowadzonych działaniach w celu likwidacji skutków zdarzenia lub ich minimalizacji.	- Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U.2017.209 t.j. z dnia 2017.02.03), - Rozporządzenie RM z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin. (Dz. U. nr 96, poz. 850), - Rozporządzenie RM z dnia 16 października 2006 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. nr 191, poz. 1415).

IV. Opis postępowania

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
<p>Informacja (łac. informatio - wyobrażenie, pojęcie) to pojęcie o wielu definicjach w różnych dziedzinach. Zasadniczo mamy dwa podstawowe punkty widzenia na informację. Pierwszy, który można nazwać obiektywnym i wywodzi się z fizyki i matematyki, gdzie informacja oznacza pewną własność fizyczna lub strukturalna obiektów, drugi, subiektywny (kognitywistyczny) gdzie informacja jest to, co umysł jest w stanie przetworzyć i wykorzystać do własnych celów.</p> <p>Komunikacja to wymiana informacji między jej uczestnikami. Nośnikami danych mogą być słowa (komunikacja werbalna), gesty, teksty, obrazy, dźwięki czy też sygnały elektryczne albo fale radiowe. Ważne jest, aby były one zrozumiałe dla nadawcy i odbiorcy.</p>	
1. Przyjęcie informacji o zdarzeniu.	Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego
2. Podjęcie decyzji przez Burmistrza Sztumu o uruchomieniu funkcjonowania Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.	Burmistrz Sztumu

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
3. Uruchomienie jednego punktu kontaktowego z mediami dla wszystkich służb uczestniczących w zdarzeniu.	Sekretarz
4. Umieszczanie informacji na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy, kolportaż obwieszczeń i ulotek.	
5. Określenie zawartości oświadczenia odnośnie zaistniałej sytuacji (musi być ogłoszone w ciągu pierwszej godziny): - potwierdzenie wiadomych faktów - wytłumaczenie co nie jest ustalone; - powiedzenie co będzie zrobione w celu ustalenia brakujących informacji; - wytłumaczenie zasad postępowania GZZK, służb i innych uczestników reagowania; - włączenie do wiadomości dobrych informacji; - trzymanie się celu wypowiedzi; - wyrażenie współczucia, troski i zrozumienia	Zastępca Burmistrza Upoważnieni członkowie GZZK
6. Określenie zasad skutecznej komunikacji: - w pierwszej kolejności przekazywanie najważniejszych, pozytywnych informacji, - powtarzanie kluczowych kwestii podczas wywiadu; - odwoływanie się do pozytywnych celów wiadomości; - wysłuchiwanie pytań do końca; - udzielanie odpowiedzi w kawałkach 20 - 30 sekundowych; - wykorzystywanie przykładów i analogicznych sytuacji, rozwiązań; - stosowanie zróżnicowanego i opisowego słownictwa; - nie powtarzanie stwierdzeń lub słów o negatywnym charakterze; - unikanie słownictwa technicznego; - zwracanie się do docelowej publiczności; - zachowanie spokoju bez przerażenia; - niedopuszczanie do wyprowadzenia się z równowagi; - mówienie z przekonaniem i tonem konwersacji; - uśmiechanie się w stosownych momentach, w tym także w stosownych momentach wykazanie poczucia humoru.	
7. Określenie zasad podstawowej strategii współpracy ze społeczeństwem: - akceptacja i włączenie do współpracy opinii społecznej jako prawomocnego partnera; - staranne planowanie i ocena podjętych kroków; - wysłuchanie opinii społecznej w zakresie szczególnych obaw jakie przejawia; - mówienie w sposób jasny i z przekonaniem; - koordynowanie informacji i współpraca z innymi wiarygodnymi źródłami; - zaspokojenie potrzeb mediów; - uczciwość, szczerłość i otwartość.	
8. Podanie do publicznej wiadomości informacji zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 czerwca 2002 r. w zakresie: - rejestru substancji niebezpiecznych znajdujących się na obszarze miasta, - zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku, których lokalizacja może zwiększyć prawdopodobieństwo wystąpienia awarii przemysłowej lub pogłębić jego skutki, - zatwierdzonych raportów o bezpieczeństwie lub ich zmianach, - przyjętych w zewnętrznych planach operacyjno - ratowniczych, instrukcji o postępowaniu mieszkańców na wypadek wystąpienia awarii.	Zastępca Burmistrza Upoważnieni członkowie GZZK

SPO-3	Rodzaj dokumentu	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	Data	
	Nazwa dokumentu	OSTRZEGANIE I ALARMOWANIE O ZAGROZENIACH WYNIKAJĄCYCH ZE ZJAWISK HYDROMETEOROLOGICZNYCH	Podmiot opracowujący	B, ZB

I. Cel procedury

Określenie sposobu ostrzegania i alarmowania ludności o zjawiskach hydrometeorologicznych.

II. Lider/ Uczestnicy procedury

Burmistrz Sztumu/ Kierownik Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK), Zastępca Burmistrza Sztumu (ZB), Dyrektor RZGW, Dyrektor Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych (GCZK).

III. Wejścia, wyjścia oraz formalne podstawy realizacji procedury

Wejścia	Wyjścia	Podstawy prawne realizacji procedury
Wystąpienie zagrożenia hydrometeorologicznego na obszarze miasta.	Ostrzeżenie, zaalarmowanie ludności, wprowadzenie pogotowia albo alarmu przeciwpowodziowego.	- art. 34 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2001 r., nr 142, poz. 1592); - § 2, ust. 1, pkt 37 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 sierpnia 2007 r. w sprawie podmiotów, którym państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna i państwowa służba hydrogeologiczna są obowiązane przekazywać ostrzeżenia, prognozy, komunikaty i biuletyny oraz sposobu i częstotliwości ich przekazywania (Dz. U. z 2007 r., nr 158 poz. 1114).

IV. Opis postępowania

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
1. Otrzymanie prognozy pogody z SH-M PCZK lub WCZK z informacją o intensywnych opadach powodujących znaczne wzrosty stanu wody rzek zagrażającego życiu, zdrowiu, mieniu mieszkańców miasta oraz środowisku.	Kierownik GCZK
2. Uzyskanie potwierdzenia otrzymanej informacji w formie ostrzeżenia hydrologicznego i prognozy kulminacji fali.	
3. Analiza informacji o zdarzeniu: 1) wstępna ocena rodzaju zagrożenia i możliwości jego rozwoju, 2) szacunkowe określenie zasięgu zdarzenia, 3) jakie mogą być następstwa zdarzenia.	
4. W sytuacji, gdy konieczne jest zaalarmowania lub ostrzeżenia mieszkańców i powiadomienie Burmistrza Sztumu.	Kierownik GCZK
5. Przygotowanie Zarządzenia Burmistrza Sztumu o wprowadzeniu pogotowia albo alarmu przeciwpowodziowego.	

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
6. Przekazanie informacji o wprowadzonym stanie (co najmniej dwoma środkami łączności): 1) do lokalnych mediów, 2) do zarządców, administratorów służb, inspekcji straży działających na terenie gminy.	Kierownik GCZK Sekretarz
7. Zamieszczenie informacji o wprowadzonym stanie i zasadach postępowania przez mieszkańców na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy.	Sekretarz
8. Po ustaniu zagrożenia podjęcie decyzji o odwołaniu: 1) pogotowia lub alarmu przeciwpowodziowego, 2) innych zagrożeń meteorologicznych.	Burmistrz Sztumu Kierownik GCZK
9. Odwołanie stanu pogotowia lub alarmu przeciwpowodziowego lub ostrzeżeń o innych zjawiskach meteorologicznych.	Kierownik GCZK

SPO-4	Rodzaj dokumentu	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	Data	
	Nazwa dokumentu	OSTRZEGANIE I ALARMOWANIE LUDNOŚCI	Podmiot opracowujący	GZZK, ZB

I. Cel procedury

Określenie sposobu przekazywania informacji dla ludności w sytuacjach kryzysowych lub w sytuacjach możliwości ich wystąpienia.

II. Lider/ Uczestnicy procedury

Burmistrz Sztumu/ Kierownik Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK), Zastępca Burmistrza Sztumu (ZB), we współdziałaniu z osobami upoważnionymi do kontaktu z mediami miejskich służb, inspekcji i straży

III. Wejścia, wyjścia oraz formalne podstawy realizacji procedury

Wejścia	Wyjścia	Podstawy prawne realizacji procedury
Potrzeba przekazania informacji dla mieszkańców gminy w związku z zaistnieniem lub możliwością zaistnienia zagrożenia.	Ostrzeżenie lub zaalarmowanie mieszkańców gminy.	- art. 17, ust. 2, pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U.2017.209 t.j. z dnia 2017.02.03); - § 3, pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa OCK, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002 r., nr 96 poz. 850); - § 3 pkt 1 i 4, pkt 1. lit. d) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 października 2006 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. z 2006 r. nr 191 poz. 1415).

IV. Opis postępowania

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
Ostrzeżenie - działania mające na celu przekazanie komunikatów i informacji uprzedzających o prawdopodobnych zagrożeniach i zalecających podjęcie działań zabezpieczających i ochronnych oraz instruujące o sposobach wykonania takich działań.	Sekretarz, Kierownik GCZK, służby, inspekcje i straże.
Alarmowanie - działania mające na celu natychmiastowe przekazanie sygnału do właściwych terytorialnie władz, służb i ludności na danym terenie, informującego o zagrożeniu skażeniem, skażeniu lub o innym zagrożeniu wymagającym natychmiastowego działania.	
1. Monitorowanie zdarzeń ich analizowanie, prognozowanie ewentualnych zagrożeń dla bezpieczeństwa mieszkańców miasta i środowiska naturalnego lub wprowadzeniu stanów wynikających z art. 228 ust. Konstytucji RP.	Sekretarz, Kierownik GCZK, służby, inspekcje i straże.

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
<p>2. Ostrzeżenie:</p> <p>1) otrzymanie informacji o możliwości wystąpienia zdarzenia zagrażającego życiu i zdrowiu ludności lub środowisku oraz jej analiza i potwierdzenie;</p> <p>2) sprawdzenie gminnego systemu ostrzeżenia i alarmowania;</p> <p>3) przekazanie informacji o konieczności ostrzeżenia mieszkańców gminy Burmistrzowi Sztumu - za pośrednictwem Zastępcy Burmistrza lub Sekretarza</p> <p>4) podjęcie decyzji przez Burmistrza Sztumu o ostrzeżeniu mieszkańców;</p> <p>5) przygotowanie komunikatów ostrzegawczych;</p> <p>6) ostrzeżenie mieszkańców oraz podawanie zasad postępowania w danej sytuacji.</p>	<p>Burmistrz, Sekretarz, Kierownik GCZK</p>
<p>3. Alarmowanie:</p> <p>1) otrzymanie informacji o zdarzeniu zagrażającym życiu i zdrowiu ludności lub środowisku, jej analiza oraz potwierdzenie;</p> <p>2) przekazanie informacji Burmistrzowi Sztumu (w przypadku braku możliwości kontaktu z Burmistrzem Zastępcy Burmistrza i Sekretarzowi);</p> <p>3) podjęcie decyzji o zaalarmowaniu mieszkańców gminy;</p> <p>4) powiadomienie mieszkańców o możliwym zagrożeniu oraz przekazanie zasad postępowania;</p> <p>5) przekazanie komunikatu o odwołaniu zagrożenia.</p>	

SPO-5	Rodzaj dokumentu	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	Data	
	Nazwa dokumentu	URUCHOMIENIE GMINNEGO ZESPOŁU ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO	Podmiot opracowujący	GZZK, S

I. Cel procedury

Określenie sposobu organizacji pracy i działania Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (GZZK) w czasie wystąpienia sytuacji kryzysowych.

II. Lider/ Uczestnicy procedury

Burmistrz Sztumu/ kierownik Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK),
Zastępca Burmistrza Sztumu (ZB), Sekretarz (S)

III. Wejścia, wyjścia oraz formalne podstawy realizacji procedury

Wejścia	Wyjścia	Podstawy prawne realizacji procedury
Powstanie zdarzenia wymagającego uruchomienia PZZK.	Zlikwidowanie zagrożenia i jego skutków.	art. 17, ust. 4, 5, 6, 7 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U.2017.209 t.j. z dnia 2017.02.03.)

IV. Opis postępowania

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
<p>1. Uruchomienie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (GZZK). Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego w pełnym zakresie uruchamia się na początku fazy reagowania. Decyzje o rozwinięciu podejmuje (po dokonaniu szybkiej oceny powstałej sytuacji): Burmistrz Sztumu - Szef GZZK, bądź też inne osoby przewidziane w Regulaminie pracy GZZK. Stopień rozwinięcia GZZK (liczebność obsady personalnej Zespołu) będzie uzależniony od skali niebezpiecznego zdarzenia.</p> <p>2. Wprowadza się następująca klasyfikacje niebezpiecznych zdarzeń i powiązania ich ze stopniem rozwinięcia GZZK:</p> <p>1) Mały wypadek, który „obsługiwany” będzie przez odpowiednie służby (np. przez straż pożarną, pogotowie ratunkowe lub policję według rutynowych zasad - GZZK nie jest rozwijane.</p> <p>2) Ograniczony wypadek lub potencjalna katastrofa. Ograniczony wypadek oznacza sytuacje, gdy w działaniach reagowania bierze udział kilka służb reagowania i niezbędna jest koordynacja ich współdziałania. Wystarczy wówczas częściowe rozwinięcie GZZK. Podobnie może być na przykład w razie intensywnych opadów deszczu grożących powodzią - częściowo rozwinięty zespół kryzysowy śledzi rozwój sytuacji, która może, ale nie musi, przerodzić się w katastrofę.</p> <p>3) Duży wypadek lub katastrofa. Taka sytuacja wymaga udziału w działaniach reagowania wszystkich dostępnych sił i środków. Dla kierowania tymi działaniami niezbędne jest pełne rozwinięcie GZZK.</p>	Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
<p>3. Harmonogram rozwijania GZZK.</p> <p>1) Alarmowanie personelu GZZK. Proces alarmowania mający na celu zapewnienie pełnej obsady zespołu kryzysowego. Przewidziano osoby rezerwowe, które mogą zastąpić ludzi z jakichś powodów nieosiągalnych w danej chwili.</p> <p>2) Sprawdzenie środków łączności i urządzeń pomocniczych.</p> <p>3) Inicjowanie systemu obiegu informacji. W systemie tym wszystkie przychodzące informacje są rejestrowane, następnie kierowane do Burmistrza Sztumu - Szefa GZZK, który powinien określić sposób ich wykorzystania oraz wskazać osobę - spośród personelu zespołu kryzysowego - zobowiązaną do podjęcia odpowiednich działań.</p> <p>4) Przygotowanie niezbędnych rejestrów, map, schematów, baz danych i innych dokumentów.</p> <p>5) Przygotowanie planu pracy zmianowej. Praca zespołu kryzysowego może trwać długo, ponadto często staje się bardzo intensywna. Dlatego zaplanowano przerwy na wypoczynek oraz ustalono system pracy zmianowej.</p> <p>6. Przygotowanie planu odpraw (wg modelu wypracowania decyzji). Odprawy dla personelu zespołu kryzysowego będą się odbywać na początku zmiany oraz w momentach ważnych decyzji lub zdarzeń.</p> <p>7. Opracowanie planu konferencji prasowych lub wydawania komunikatów dla mediów oraz podanie go do wiadomości lokalnym mediom, aby trafiły do mieszkańców.</p> <p>8. Zabezpieczenie materiałowo - techniczne i socjalne pracy zespołu kryzysowego (zapewnienie żywności, odpowiedniej odzieży, środków czystości, a także innych artykułów i usług umożliwiających długotrwałą pracę zespołu kryzysowego).</p>	<p>Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego</p>
<p>4. Kontrola dostępu do GZZK.</p> <p>1) Członkowie GZZK posiadają przygotowane wcześniej, identyfikatory z opisem GZZK umożliwiające im swobodny dostęp do GZZK i miejsca zdarzenia.</p> <p>2) Dziennikarze z prasy i innych mediów posiadają wydzielone odrębne pomieszczenie na konferencje prasowe.</p>	

SPO-6	Rodzaj dokumentu	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	Data	
	Nazwa dokumentu	DZIAŁANIE GMINNEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO PO OTRZYMANIU OSTRZEŻENIA HYDROLOGICZNO-METEOROLOGICZNEGO - INTENSYWNE OPADY DESZCZU, ROZTOPY ZAGROŻENIE, POWODZIOWE	Podmiot opracowujący	ZB, S

I. Cel procedury

Określenie sposobu funkcjonowania Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego podczas intensywnych opadów deszczu, roztopów oraz zagrożenia powodziowego lub wystąpienia powodzi.

II. Lider/ Uczestnicy procedury

Kierownik Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego (GCZK)/Pracownicy GCZK

III. Wejścia, wyjścia oraz formalne podstawy realizacji procedury

Wejścia	Wyjścia	Podstawy prawne realizacji procedury
Ostrzeżenie hydrometeorologiczne - opady deszczu, roztopy, zagrożenie powodziowe.	Realizacja działań kompensujących skutki sytuacji kryzysowej.	art. 18 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U.2017.209 t.j. z dnia 2017.02.03).

IV. Opis postępowania

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
1. Przyjęcie ostrzeżenia, komunikatu i informacji, ich weryfikacja. Przekazanie informacji Burmistrzowi Sztumu, kierownikowi GCZK, a w dalszej kolejności członkom GZZK oraz zarządcom, administratorom, komendantom kierownikom inspekcji służb i straży	Pracownicy GCZK
2. Uruchomienie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego - zgodnie z SPO - 5.	Kierownik GCZK, Pracownicy GCZK
3. Podjęcie decyzji o zmianie trybu pracy Centrum (pełne rozwinięcie stanowisk, w tym uruchomienie punktu informowania ludności).	
4. Prowadzenie analizy informacji: rodzaj, stopień zagrożenia, problemy do rozwiązania, ocena priorytetu działania, zakres realizowanych przedsięwzięć.	
5. Monitorowanie: 1) kierunku przemieszczania się strefy opadów; 2) przekazów radarów opadowych, stacji opadowych, wodowskazowych.	
6. Prowadzenie mapy sytuacyjnej.	Kierownik GCZK, Pracownicy GCZK
7. Prowadzenie i aktualizowanie zestawień: 1) strat w rolnictwie, infrastrukturze komunalnej; 2) potrzeb w zakresie pomocy społecznej, finansowej, materiałowej; 3) środków i materiałów będących w dyspozycji, w tym wydanych środków i materiałów.	
8. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy humanitarnej.	
9. Redagowanie i przekazanie komunikatów do mediów.	Kierownik GCZK, Zastępca

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
10. Przekazanie ostrzeżeń i komunikatów – SPO-3, SPO-4, SPO-5	Burmistrza, Sekretarz
11. Organizowanie i prowadzenie konferencji prasowych.	
12. Przygotowanie i prowadzenie punktu informacyjnego dla mieszkańców - zgodnie z SPO - 1	Kierownik GCZK

SPO-7	Rodzaj dokumentu	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	Data	
	Nazwa dokumentu	DZIAŁANIE GMINNEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO PO OTRZYMANIU OSTRZEŻENIA HYDROLOGICZNO-METEOROLOGICZNEGO - SILNE BURZE, SILNE WIATRY, ZAWIEJE, ZAMIECIE SNIEŻNE	Podmiot opracowujący	ZB, S

I. Cel procedury

Określenie sposobu funkcjonowania Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego podczas huraganowych wiatrów i trąb powietrznych.

II. Lider/ Uczestnicy procedury

Kierownik Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego (GCZK)/Pracownicy GCZK

III. Wejścia, wyjścia oraz formalne podstawy realizacji procedury

Wejścia	Wyjścia	Podstawy prawne realizacji procedury
Wystąpienie zdarzenia, które nosi znamiona sytuacji kryzysowej.	Realizacja działań kompensujących skutki sytuacji kryzysowej.	art. 18 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U.2017.209 t.j. z dnia 2017.02.03).

IV. Opis postępowania

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
1. Przyjęcie ostrzeżenia, komunikatu i informacji, ich weryfikacja. Przekazanie informacji Burmistrzowi Sztumu, kierownikowi GCZK, a w dalszej kolejności członkom GZZK oraz zarządcom, administratorom, komendantom kierownikom inspekcji służb i straży	Pracownicy GCZK
2. Uruchomienie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego - zgodnie z SPO - 5.	Kierownik GCZK, Pracownicy GCZK
3. Podjęcie decyzji o zmianie trybu pracy Centrum (pełne rozwinięcie stanowisk, w tym uruchomienie punktu informowania ludności).	
4. Prowadzenie analizy informacji: rodzaj, stopień zagrożenia, problemy do rozwiązania, ocena priorytetu działania, zakres realizowanych przedsięwzięć.	
5. Monitorowanie: 1) kierunku przemieszczania się strefy wiatrów; 2) informacji otrzymywanych z Stacji Hydrologiczno - Meteorologicznej; 3) Informacji przekazywanych w komunikatach IMGW.	
6. Prowadzenie mapy sytuacyjnej.	Kierownik GCZK, Pracownicy GCZK
7. Prowadzenie i aktualizowanie zestawień: 1) strat w rolnictwie, infrastrukturze komunalnej; 2) potrzeb w zakresie pomocy społecznej, finansowej, materiałowej; 3) środków i materiałów będących w dyspozycji, w tym wydanych środków i materiałów.	
8. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy humanitarnej.	Kierownik GCZK,

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
9. Redagowanie i przekazanie komunikatów do mediów.	Zastępca Burmistrza, Sekretarz
10. Przekazanie ostrzeżeń i komunikatów – SPO-3, SPO-4, SPO-5	
11. Organizowanie i prowadzenie konferencji prasowych.	
12. Przygotowanie i prowadzenie punktu informacyjnego dla mieszkańców - zgodnie z SPO - 1	Kierownik GCZK

SPO-8	Rodzaj dokumentu	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	Data	
	Nazwa dokumentu	DZIAŁANIE GMINNEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO PO OTRZYMANIU OSTRZEŻENIA HYDROLOGICZNO-METEOROLOGICZNEGO - MROZY I OPADY ŚNIEGU, - SUSZA I UPAŁY.	Podmiot opracowujący	ZB, S

I. Cel procedury

Określenie sposobu funkcjonowania Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego podczas spadków temperatur i intensywnych opadów śniegu oraz bardzo dużych wzrostów temperatury i suszy.

II. Lider/ Uczestnicy procedury

Kierownik Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego (GCZK)/Pracownicy GCZK

III. Wejścia, wyjścia oraz formalne podstawy realizacji procedury

Wejścia	Wyjścia	Podstawy prawne realizacji procedury
Wystąpienie zdarzenia, które nosi znamiona sytuacji kryzysowej.	Realizacja działań kompensujących skutki sytuacji kryzysowej.	art. 18 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U.2017.209 t.j. z dnia 2017.02.03).

IV. Opis postępowania

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
1. Przyjęcie ostrzeżenia, komunikatu i informacji, ich weryfikacja. Przekazanie informacji Burmistrzowi Sztumu, kierownikowi GCZK, a w dalszej kolejności członkom GZZK oraz zarządcom, administratorom, komendantom kierownikom inspekcji służb i straży	Pracownicy GCZK
2. Uruchomienie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego - zgodnie z SPO - 5.	Kierownik GCZK, Pracownicy GCZK
3. Podjęcie decyzji o zmianie trybu pracy Centrum (pełne rozwinięcie stanowisk, w tym uruchomienie punktu informowania ludności).	
4. Prowadzenie analizy informacji: rodzaj, stopień zagrożenia, problemy do rozwiązania, ocena priorytetu działania, zakres realizowanych przedsięwzięć.	
5. Monitorowanie: 1) kierunku przemieszczania się strefy wiatrów; 2) informacji otrzymywanych z Stacji Hydrologiczno - Meteorologicznej; 3) Informacji przekazywanych w komunikatach IMGW; 4) występowania awarii sieci (energetycznych, ciepłowniczych, wodnych) przesyłowych wrażliwych na niską (wysoką) temperaturę; 12) zachorowań spowodowanych niskimi temperaturami (wysokimi temperaturami); 13) kierunku przemieszczania się strefy opadów śniegu	
6. Prowadzenie mapy sytuacyjnej.	
	Kierownik

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
7. Prowadzenie i aktualizowanie zestawień: 1) strat w rolnictwie, infrastrukturze komunalnej; 2) potrzeb w zakresie pomocy społecznej, finansowej, materiałowej; 3) środków i materiałów będących w dyspozycji, w tym wydanych środków i materiałów.	GCZK, Pracownicy GCZK
8. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy humanitarnej.	Kierownik GCZK,
9. Redagowanie i przekazanie komunikatów do mediów.	Zastępca
10. Przekazanie ostrzeżeń i komunikatów – SPO-3, SPO-4, SPO-5	Burmistrza,
11. Organizowanie i prowadzenie konferencji prasowych.	Sekretarz
12. Przygotowanie i prowadzenie punktu informacyjnego dla mieszkańców - zgodnie z SPO - 1	Kierownik GCZK

SPO-9	Rodzaj dokumentu	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	Data	
	Nazwa dokumentu	DZIAŁANIE GMINNEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO PO OTRZYMANIU INFORMACJI O POWAZNEJ KATASTROFIE BUDOWLANEJ	Podmiot opracowujący	ZB, S

I. Cel procedury

Określenie sposobu funkcjonowania Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego podczas katastrofy budowlanej.

II. Lider/ Uczestnicy procedury

Kierownik Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego (GCZK)/Pracownicy GCZK

III. Wejścia, wyjścia oraz formalne podstawy realizacji procedury

Wejścia	Wyjścia	Podstawy prawne realizacji procedury
Wystąpienie zdarzenia, które nosi znamiona sytuacji kryzysowej.	Realizacja działań kompensujących skutki sytuacji kryzysowej.	art. 18 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U.2017.209 t.j. z dnia 2017.02.03).

IV. Opis postępowania

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
1. Przyjęcie informacji o: - czasie i miejscu zdarzenia; - rodzaju zniszczeń; - liczbie osób przebywających w obiekcie, w tym poszkodowanych i rannych; - rodzaju i ilości substancji i materiału, jego toksyczność; - zagrożeniu środowiska; - siłach i środkach zaangażowanych w działania; - dotychczasowych i planowanych działaniach.	Pracownicy GCZK
2. Uruchomienie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego - zgodnie z SPO - 5.	Kierownik GCZK, Pracownicy GCZK
3. Podjęcie decyzji o zmianie trybu pracy Centrum (pełne rozwinięcie stanowisk, w tym uruchomienie punktu informowania ludności).	
4. Prowadzenie analizy informacji: rodzaj, stopień zagrożenia, problemy do rozwiązania, ocena priorytetu działania, zakres realizowanych przedsięwzięć.	
5. Monitorowanie rozwoju sytuacji, w tym sytuacji meteorologicznej.	
6. Przekazanie informacji o zdarzeniu służbom ratowniczym.	
7. Prowadzenie i aktualizowanie zestawień: 1) strat w rolnictwie, infrastrukturze komunalnej; 2) potrzeb w zakresie pomocy społecznej, finansowej, materiałowej; 3) środków i materiałów będących w dyspozycji, w tym wydanych środków i materiałów.	
8. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy humanitarnej.	Kierownik GCZK,

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
9. Redagowanie i przekazanie komunikatów do mediów, w tym o sytuacji drogowo – kolejowej (w przypadku katastrofy budowlanej, w wyniku której zniszczeniu uległy obiekty inżynierskie drogowe lub kolejowe).	Zastępca Burmistrza, Sekretarz
10. Przekazanie ostrzeżeń i komunikatów – SPO-3, SPO-4, SPO-5	
11. Organizowanie i prowadzenie konferencji prasowych.	
12. Przygotowanie i prowadzenie punktu informacyjnego dla mieszkańców - zgodnie z SPO - 1	Kierownik GCZK

SPO-10	Rodzaj dokumentu	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	Data	
	Nazwa dokumentu	DZIAŁANIE GMINNEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO PO OTRZYMANIU INFORMACJI O ZAMACHU TERRORYSTYCZNYM	Podmiot opracowujący	ZB, S

I. Cel procedury

Określenie sposobu funkcjonowania Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego podczas zagrożenia terrorystycznego.

II. Lider/ Uczestnicy procedury

Kierownik Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego (GCZK)/Pracownicy GCZK

III. Wejścia, wyjścia oraz formalne podstawy realizacji procedury

Wejścia	Wyjścia	Podstawy prawne realizacji procedury
Wystąpienie zdarzenia, które nosi znamiona sytuacji kryzysowej.	Realizacja działań kompensujących skutki sytuacji kryzysowej.	art. 18 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U.2017.209 t.j. z dnia 2017.02.03).

IV. Opis postępowania

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
1. Przyjęcie informacji o: a. czasie i miejscu zdarzenia; b. rodzaju zniszczeń; c. liczbie poszkodowanych i rannych oraz liczbie osób znajdujących się w zaatakowanym obiekcie; d. zagrożeniu wtórnym dla ludzi i zwierząt - w przypadku zamachu terrorystycznego z udziałem niebezpiecznych środków chemicznych, biologicznych lub radiacyjnych; e. rodzaju i ilości substancji i materiału, jego toksyczność - w przypadku jak wyżej; f. zagrożeniu środowiska; g. siłach i środkach zaangażowanych w działania; h. dotychczasowych i planowanych działaniach.	Pracownicy GCZK
2. Uruchomienie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego - zgodnie z SPO - 5.	Kierownik GCZK, Pracownicy GCZK
3. Podjęcie decyzji o zmianie trybu pracy Centrum (pełne rozwinięcie stanowisk, w tym uruchomienie punktu informowania ludności).	
4. Prowadzenie analizy informacji: rodzaj, stopień zagrożenia, problemy do rozwiązania, ocena priorytetu działania, zakres realizowanych przedsięwzięć.	
5. Monitorowanie rozwoju sytuacji, w tym sytuacji meteorologicznej.	
6. Przekazanie informacji o zdarzeniu służbom ratowniczym.	
7. Prowadzenie i aktualizowanie zestawień: 1) strat w rolnictwie, infrastrukturze komunalnej; 2) potrzeb w zakresie pomocy społecznej, finansowej, materiałowej; 3) środków i materiałów będących w dyspozycji, w tym wydanych środków i materiałów.	Kierownik GCZK, Zastępca Burmistrza, Sekretarz

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
8. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy humanitarnej.	
9. Redagowanie i przekazanie komunikatów do mediów, w tym o sytuacji drogowo – kolejowej (w przypadku katastrofy budowlanej, w wyniku której zniszczeniu uległy obiekty inżynierskie drogowe lub kolejowe).	
10. Przekazanie ostrzeżeń i komunikatów – SPO-3, SPO-4, SPO-5	
11. Organizowanie i prowadzenie konferencji prasowych.	
12. Przygotowanie i prowadzenie punktu informacyjnego dla mieszkańców - zgodnie z SPO - 1	Kierownik GCZK

SPO-11	Rodzaj dokumentu	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	Data	
	Nazwa dokumentu	DZIAŁANIE GMINNEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO W PRZYPADKU RÓŻNYCH ZDARZEŃ	Podmiot opracowujący	ZB, S

I. Cel procedury

Określenie sposobu funkcjonowania Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego podczas różnych zdarzeń:

- 1) pożarów;
- 2) zagrożenia epidemicznego i epidemii;
- 3) zakłóceń w dostawie: energii elektrycznej, paliw, gazu, energii cieplnej, wody;
- 4) zagrożenia wystąpieniem lub wystąpienia choroby zwierząt;
- 5) zagrożenia wystąpieniem lub wystąpienia choroby roślin;
- 6) awarii sieci teleinformatycznych;
- 7) strajków, zamieszek i demonstracji.

II. Lider/ Uczestnicy procedury

Kierownik Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego (GCZK)/Pracownicy GCZK

III. Wejścia, wyjścia oraz formalne podstawy realizacji procedury

Wejścia	Wyjścia	Podstawy prawne realizacji procedury
Wystąpienie zdarzenia, które nosi znamiona sytuacji kryzysowej.	Realizacja działań kompensujących skutki sytuacji kryzysowej.	art. 18 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U.2017.209 t.j. z dnia 2017.02.03).

IV. Opis postępowania

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
1. Przyjęcie informacji o: - czasie i miejscu zdarzenia; - rodzaju zniszczeń; - liczbie poszkodowanych i rannych; - zagrożeniu środowiska; - siłach i środkach zaangażowanych w działania; - dotychczasowych i planowanych działaniach.	Pracownicy GCZK
2. Uruchomienie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego - zgodnie z SPO - 5.	Kierownik GCZK, Pracownicy GCZK
3. Podjęcie decyzji o zmianie trybu pracy Centrum (pełne rozwinięcie stanowisk, w tym uruchomienie punktu informowania ludności).	
4. Prowadzenie analizy informacji: rodzaj, stopień zagrożenia, problemy do rozwiązania, ocena priorytetu działania, zakres realizowanych przedsięwzięć.	
5. Monitorowanie rozwoju sytuacji, w tym sytuacji meteorologicznej.	
6. Przekazanie informacji o zdarzeniu służbom ratowniczym.	Kierownik GCZK, Zastępca Burmistrza, Sekretarz
7. Prowadzenie i aktualizowanie zestawień: 1) strat w rolnictwie, infrastrukturze komunalnej; 2) potrzeb w zakresie pomocy społecznej, finansowej, materiałowej; 3) środków i materiałów będących w dyspozycji, w tym wydanych środków i materiałów.	

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
8. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy humanitarnej.	
9. Redagowanie i przekazanie komunikatów do mediów, w tym o sytuacji drogowo – kolejowej (zwłaszcza podczas pożarów obiektów wielkopowierzchniowych)	
10. Przekazanie ostrzeżeń i komunikatów – SPO-3, SPO-4, SPO-5	
11. Organizowanie i prowadzenie konferencji prasowych.	
12. Przygotowanie i prowadzenie punktu informacyjnego dla mieszkańców - zgodnie z SPO - 1	Kierownik GCZK

SPO-12	Rodzaj dokumentu	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	Data	
	Nazwa dokumentu	OCHRONA ZABYTKÓW RUCHOMYCH	Podmiot opracowujący	ZB, S

I. Cel procedury

Określenie sposobu funkcjonowania Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego podczas konieczności ochrony zabytków ruchomych.

II. Lider/ Uczestnicy procedury

Burmistrz (GCZK)/Pracownicy GCZK

III. Wejścia, wyjścia oraz formalne podstawy realizacji procedury

Wejścia	Wyjścia	Podstawy prawne realizacji procedury
Wystąpienie zdarzenia, które nosi znamiona sytuacji kryzysowej.	Realizacja działań kompensujących skutki sytuacji kryzysowej.	art. 18 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U.2017.209 t.j. z dnia 2017.02.03).

IV. Opis postępowania

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
1. Przyjęcie informacji o: - czasie i miejscu zdarzenia; - rodzaju zniszczeń; - liczbie poszkodowanych i rannych; - zagrożeniu środowiska; - siłach i środkach zaangażowanych w działania; - dotychczasowych i planowanych działaniach.	Burmistrz
2. Uruchomienie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego - zgodnie z SPO - 5.	Kierownik GCZK, Pracownicy GCZK
3. Podjęcie decyzji o zmianie trybu pracy Centrum (pełne rozwinięcie stanowisk, w tym uruchomienie punktu informowania ludności).	
4. Prowadzenie analizy informacji: rodzaj, stopień zagrożenia, problemy do rozwiązania, ocena priorytetu działania, zakres realizowanych przedsięwzięć.	
5. Monitorowanie rozwoju sytuacji, w tym sytuacji meteorologicznej.	
6. Przekazanie informacji o zdarzeniu służbom ratowniczym.	Kierownik GCZK, Zastępca Burmistrza, Sekretarz
7. Przygotowanie pomieszczenia do przechowania zabytków.	
8. Rozśrodkowanie lub ewakuowanie zabytków ruchomych, których właściwe zabezpieczenie na miejscu jest niemożliwe, poprzez: - przygotowanie pomieszczenia do pakowania zabytków ruchomych, - przygotowanie materiałów do pakowania zabytków: papier, karton, wióry drewniane, itp., - sporządzenie w 3 egzemplarzach spisu zabytków ruchomych przeznaczonych do ewakuacji, lub rozśrodkowania, - wykonanie napisów i oznakowania opakowań znakiem Konwencji Haskiej, - przygotowanie drabin rozkładanych, pomostów przenośnych i taśm metalowych do wzmocnienia skrzyń.	

Przedsięwzięcia	Wykonawcy
9. Organizowanie działań zabezpieczających zabytki ruchome: a) systematyczne uzupełnianie o potrzebną ilość opakowań do zabezpieczenia zabytków ruchomych na miejscu, do ewakuacji, lub rozładunku, b) w czasie zagrożenia w pierwszej kolejności przystąpienie do pakowania najcenniejszych zabytków, c) w drugiej kolejności pakowanie pozostałych zabytków przeznaczonych do ewakuacji lub rozładunku i pozostających na miejscu, d) załadunek zabytki na środki transportu i zorganizowanie ochrony podczas przejazdu, e) w wypadku nie przybycia zaplanowanych środków transportu, zdeponowanie najcenniejszych zabytków na miejscu, f) zabezpieczenie terenu obiektu przed osobami nieuprawnionymi, g) wydanie kart tożsamości pracownikom grup załadowczych i wyładowczych , spełniających jednocześnie rolę grup ochrony zabytków.	Kierownik GCZK, Zastępca Burmistrza, Sekretarz
10. Przekazanie ostrzeżeń i komunikatów – SPO-3, SPO-4, SPO-5.	Kierownik GCZK, Zastępca Burmistrza, Sekretarz
11. Organizowanie i prowadzenie konferencji prasowych.	Sekretarz
12. Przygotowanie i prowadzenie punktu informacyjnego dla mieszkańców - zgodnie z SPO - 1.	Kierownik GCZK

12.6. Załącznik nr 6 - Mapa zagrożeń

